

ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ

Τα Θασίτικα

Του αφόρ κι του πουφόρ

Εκδόσεις Νιραγός

Αστρίς Θάσου

ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ

Τα Θασίτικα

Του αφόρ κι του πουφόρ

Εκδόσεις Νιραγός

Αστρίς Θάσου 2013

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ:

Η Ιστορία της Θάσου (1η έκδ. 1986, 2η έκδ. 2005)

Τα Θασίτικα, *Αχ, γόκα μ' μι τα ιλλινικούδια σ'*, (2000)

Τα Θασίτικα, *Πνάς άντρα μ' να ζμώσου;* (2005)

Τα Θασίτικα, *Μπάρμπα, έχουμ' καλάθ';* (2007)

ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ

ΤΑ ΘΑΣΙΤΙΚΑ, *Του αφόρ κι του πουφόρ*

© 2013 Εκδόσεις *Νιραγός*

Αστρίς Θάσου

Στοιχειοθεσία - επιμέλεια: *Χριστίνα Νικολαΐδου*

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: *Λιθογραφία Ι. Αντωνιάδης - Θ. Ψαρράς*

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:

Εκδόσεις *Νιραγός*, Αστρίς Θάσου

Τηλ. 25930 52177 & 6977946257

*Νιραγός: νεραγωγός, (νερό+αγωγός), νιρό+αγώι, νιραγωγός,
νιραγός= το αυλάκι του νερού.*

ISBN: 978-960-7305-31-2

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Του αφόρ κι του πουφόρ	7
Ένα τσιντάν' θα κάν' του θάμα τ'	9
Φουβούμι να μη μι βγάλιν γαβ-γαβ!	12
Για να πάρος μια τέτοια απόφασ' πρέπ' να είσι μιγάλους κι πουλύ μουρφουμένους ιγκέφαλους κι προυπάντους να έχς σι μιγάλ' υπόληψ' ντου γκόσμου... ..	15
Θέλς δαμάσκηνα; Πέσι τ' ανάσκιλα... ..	17
Τς ξέν', τουλάχιστου, πρέπ' να μη τς λέμ' τα παρατσούκλια τ' κόζμ' ..	20
Πρρρρρρρ... ..	22
Ούλ' η Ελλάδα ένα ντιβιντί γίνκι	24
Πώς κατάντησι η... χιζού!	27
Οι Θάσιτις οι αθληταί δε ντουπαρίζουντιν	29
Οι τσιλιπίδις έν' άστα να πάν'... ..	31
Άμα σι βαστά, ξαναφάει χλουρό τυρί!	33
Ζβουντούνα ήρταν κι φύγαν τα μουτουσακά... ..	35
Πατατούκα... ..	37
Ψάρια φέραν τς Σουρίν' ντου γκαφινέ... ..	39
Προυσέχτι λίγου του χόντρους	41
Παίρνου, παίρνεις, παίρνει	43
Τι να προυτουκάνου, μάνα;	46
Η Κουνταργυρή τα ήξιρι ούλα για ντουν Άγιου	48
Πέντι τφικιές έρξι σι μια όρτκα κι δε ντ μπήρι	50
Τι ξέρτι για ντ' Μανταλούδ';	53
Άμα θέλς ντόπιου, θα του ακριβουπληρώεις	55
Η Ουμπάμινα πήγι ζ Μπούσινα	58
Τα παλιά τα μαξούλια	61
Ντου Μπους ντου στλίξαν ένα πίν'	63
Του μικρο του πιδί ό,τ' κι να του τάξεις... ..	65

Σκούπζι τα χείλια τ' κι ίβγινι όξου	67
Κόσμους κι κουσμάκς...	69
Γκόλντιν μούτζις...	71
Τρέχουμ' κι δε μπρουλαβαίνουμ'	73
Κουσταντάρα ντάρα ντάρα...	75
Του μαντροί ήταν παράγονου	77
Μουσκαρίσου κριγιάς	80
Άμα τάξεις σι πιδί...	85
«Κουλου» ένα κι αμέτ	88
Στου ντουρισμό πρέπ' να είσι... καπάτσους!	90
Η ψαλίδα κι τα ντιμπέϊτ	92
Ιξόν ντου ψήφου γυρέψαν κι ντ γΚατίνα	94
Μια γαδούρα τραγδούσι σα ντ Μαρινέλα	97
Στλιζουμαχούσαν τα πουδάρια τ'	99
Πουρπάτγι κατά σα πίσου	101
Ζ γΚαβάλα αγουράεις ντάνγκα κι δε σι κουτσομπουλέβιν...	103
Μπελ κάν' ένα τφαν', να φανούν οι νκουκυροί	105
Η Καρτσιλιώτινα	107
Τα ιξουχικά κι τα οικουγινειακά τα κέντρα στου Θιουλόγου	109
– Του θμάσι του τάλιρου;	112
Συνινόησ' μι σταβρότις κι χριστουπαναγίς	115
Τα σπρέντ ιξηγούν πόσου μπαντάκ' είσι	117
Αυγά, κιοιά, λαμπάδισ, Πάσκα κιαρατάδισ	119
Γράμμα στου Γιώργου	121
Γιώργου, σ' έγγραψα κι δε μ' απάντησις, ανησυχώ	124
Τι μι απάντησι ου Γιώργους	126
Έχου κι δυο προυβατίνις για λάσμου	128
ΓΛΩΣΣΑΡΙ	131

Του αφόρ κι του πουφόρ

Του αφόρ κι του πουφόρ εν δυο λέξεις απ' μιλήθηκαν πολύ στα παλιά τα χρόνια.

Αφόρ εν του κινούργιου. Άμα αγόραζις ένα κινούργιου ρούχου ή παπούτσα ήταν αφόρ. «Για δγε κατ' παπούτσα απ' φουρεί, αφόρ»!

Πουφόρ ήταν του ρούχου απ' είχι φουρέσ' άλλους πιο μπρουστά κι τώρα του φουρούσις ισύ. «Αυτήν η φούστα απ' φουρεί αυτήν εν πουφόρ» ή «αυτήν ούλου πουφόρια φουρεί, τα έχ' αμπ ντη θεια τς αμπ γΚαβάλα».

Είχι κόσμου αμπ δε φουρούσι πουφόρ μι τίπουτα. Ας είχι ου άλλους αγκώνις μπαλουμένις, γόνατα, κώλου μπαλουμένουν, αλλά πουφόρ δεν έβαζι απάν' ιτ.

Του πουφόρ του ρούχου καταλαβαίνονταν εύκουλα γιατί ή πουλύ φαρδύ θα ήταν ή πουλύ στινό. Είχι οικογένις απ' είχαν πουλλά ρούχα τα πιδγιά ντουν κι όταν τα στένιβι κανένα πατιλόν' ή σακάκ' του δίναν σι άλλου πιδί απ' ήταν απού φτουχιά οικογένεια κι δεν είχι.

Πουλλοί αθρώπ' κρατούσαν ένα ρούχου κι του προσέχαν μέχρι τα γιράματά ντουν. Αυτό του ρούχου ύστιρα του φουρούσι κι ου γιος. Σι άλλις πάλι οικογένις είχαν μουνάχα ένα ζουβγάρ' παπούτσα κι κάθι Κυριακή τα φουρούσαν μι ντου σειρά για να παν σν αγκλησά. Τα φόργι ου ένας, πήγνι άναβι του κηρί τ' κι γύρζι στου σπίτ' για να τα βάλ' ου άλλους να πάει σν αγκλησά. Αυτά τα λέγαν γιουρτιρά. Τα τσιρβούλια ήταν καθουμιρνά. Άμα θέλτι του πιστέβτι, αλλά αυτό γίνταν.

Τώρα, τι ντου σόφσι ντουν άλλουν, ήρτι αμπ ντη Αμιρική κι ίφιρι μια βαλίτσα γραβάτις πουφόρια. Μοίραζι ντου γκό-

σμου γραβάτις, ούλου του χουργιό κι ας μην είχαν οι ανθρώπ' πκάμσου. Τότι προίδουρους σν Αμιρική ήταν ου Τρούμαν. Ου κόσμους, δεν ήθιλι κι πουλύ, τς του κόλσι: Ου Τρούμαν!

Η Αμιρική είχι πουλλά ρούχα ικείνα τα χρόνια. Ύστιρα αμπ ντου μπόλιμου, ιξόν απ' τα τρόφιμα, σκουνόγαλα κι κασέρια, έστλι κι πουλλά πουφόρια. Τα αμιρικάνκα! Κι τα πουφόρια τα ίπιρσι η αγκλησά κι τα μοίραζι. Κουμάντου έκανι ου παπάς μι ντιν ιπιτρουπή. Οι ιπιτρόπ' ήταν σαν αντιπρόσουπ' τ' Θιού. Μπαίναν μέσα στου γραφείου μι πκάμσου κι βγαίναν μι παντό. Άσχιτου, θα μι πεις. Μπαίναν μι κάτ' παλιουπάπτσα κι βγαίναν μι λουστρίνια. Άσχιτου, θα μι πεις. Αυτοίν όμους κανουνίζαν κι τι ρούχου ή παπούτσα θα ίπιρσι ου καθένας. Γέμουζι η αυλή τς αγκλησάς κόσμου απ' παγαίναν να πάριν πουφόρια. Μιγάλ' φτώχια ου κόσμους.

Χτυπήσαν οι καμπάνις να πάει ου κόσμους σν αγκλησά για πουφόρια αμιρικάνκα. Γέμουσι η αυλή τς αγκλησάς. Γναίκις οι πιο πουλλές. Κίνσι για ντιν αγκλησά προυί προυί κι η θειά μ' η Ιλέν, η μιγαλύτιρ' κλάψα απ' πέρασι απ' αυτόν ντου γκόσμου. Μάξους, φόρισι μια φούστα σκέτου καρκάλ', καταξι-σκισμέν' κι καταμπαλουμέν' απού παντού. Ακόμα ντη θμούμι. Ώρις έκατσι όξου απ' του γραφείου τς διανουμής κι πιρίμινι να ντι φουνάξιν. Στου τέλους ντι φουνάξαν κι ντι δώσαν μια πουκαμίσα. Δεν ήθιλι να ντι μπάρ'. «Αυτήν πόμνι», ντι μπήκαν. «Πάρ' την για μπαλώματα».

Κι ντι μπήρι...

Ένα τσιντάν' θα κάν' του θάμα τ'

Μόλις κμηθήκαν τα πιδγιά, ου Κώστας φώναξι ντν Νατάσα μέσα ζ γκουζίνα κι ντν είπι:

– Νατάσα, του παραθέρσμα τιλείουσι. Μάζουξι τα πατσαρίσα μας κι αύριου του προύι ιτοίμασι τα πιδγιά κι του κτάβ' να φύγουμ' σν Αθήνα. Πρέπ' να κάνου ικλουγές, γιατί απού κάτ' τηλέφουνα απ' είχα, βλέπου ότι σφίξαν τοι κώλ'.

Η Νατάσα μόλις άξει αυτά τα λόγια ξπάσκι. Ντν ήρτι νταμπλάς!

– Καλά, είσι μι τα καλά σ' βρε Κώστα; Ιδώ πήκαμ' κι στα πιδγιά ότι θα καθήσουμ' να κάνουμ' τα μπάνια μας ακόμα δέκα μέρις. Τι λουλάτα πράματα έν αυτά;

Αλλά ου Κώστας άμα πει έναν λόγου τιλείουσι. Μια φουρά μιλά κι η Νατάσα κάθιτι προυσουχή, τουλάχιστου αυτήν. Κι έτσ' άρουν άρουν κουπανστήκαν του ιπαύριου σν Αθήνα κι ου Κώστας πλάκουσι τα τηλέφουνα κι ένας ένας μαζουχτήκαν ούλ' σι μια κάμαρ'. Ίσαμι τέσσιρις ώρις κουβιντιάζαν. Τζ δικάξ' ή τσι εικουσιδυό θα ήταν καλύτιρα για ικλουγές; «Όσου πιο γλήγουρα, τόσου του καλύτιρου, γιατί μας πήραν χαμπάρ'» λέει ου Σουφλιάς. Ου Σουφλιάς, να του ξέριτι, μπουρεί να έν κφός αλλά οπ' ντου συμφέρ' ακούει. Για μια στιγμή, ου Αλουγουσκούφς, αυτός μι ντ μύτ' τα καταλαβαίν' ούλα, λέει «ρε πιδγιά, σας μυρίζ' τίπουτα»; Τότι πιτάχκι ου Πουλύδουρας, αυτός κι αν δεν έχ' καλή μύτ', λέει «ναι ρε πιδγιά, οσμήζομαι (έτσ' του λέει αυτός του μυρίζου) σάμα κι καίγιτι κάτ'». Βγήκαν όξου κι τότε μάθαν αμπ ντου γκόσμου ότι καίγονταν τα βνά ζ μΠιντέλ' κι η Κηφισσά είχε λαμπαδιάσ' ου τόπους.

Η φουτιά έκιγι ακόμα κι αυτοίν ουλόχαρ' «θα κάνουμ' ικλουγές τς δικάξ' για να ξαναβγούμ' κι να κάνουμ' αυτά απ' σας είχαμ' πει ότι θα κάναμ'».

Έταν κι του άλλου του στανάχουρου ότι ου Ξτόδουλου ιτοιμάζουνταν να φύγ' σν Αμιοική. Ούλ' καμουδιασμέν' πααί-ναν κι ντου βλέπαν «πιραστικά σ', να σι βουηθήσ' ου Θιός, προυσεύχουμι για ντη υγεία σ', του ποίμνιου σ' σι χρεϊγιάζιτι» ντου λέγαν.

Ου Κώστας μας λέει Ιλληνίδις, Έλληνις. Πάντα, σα ντου θειό τ'.

Ου Γιώργους μας λέει Ιλληνικέ λαέ.

Η Αλιξάντρα μας λέει αργάτις.

Για ντου Ξτόδουλου είμιστι Ποίμνιου. Έτσ' μας λέει η αγκλησά. Ποίμνιου. Κι μας λέει κι δούλ'. Τς γάμ' του λεν πουλλοί παπάδις «στέφιτι ου δούλους του Θιού»! Κι τς βα-φτίσις του ίδγιου: «Βαφτίζιτι ου δούλους του Θιού».

Απού δυο τρεις φουρές πιράσαν αμπ ντου Ξτόδουλου ούλ'. Ου Αλαβάνους, ου Καρατζαφέρς, ου Γιώργους. Η Αλιξάντρα ντου μπήρι μουνάχα τηλέφουνου –δε γκλάνουμ' ούλ' σν ίδια κουλουκύθα.

Ου Κώστας όμους ήθιλι να ξιχουρίσ' απ' τς άλλ'. Δεν ήθι-λι να πάει μι άδεια χέρια. Ρώτσι κι ντ Νατάσα. Αυτήν η γναί-κα έν τιτραπέρατ' κι σα γιατρός κι σα ό,τ' θέλς. Διάουλους! Σι ούλα μέσα:

– Πάρι ικείνου του τσιντάν τς μάνας σ' να τς του χαρίις. Ντουν είπι.

Ου Κώστας αυτό του τσιντάν τ' του είχι ξιχασμένου σ' ένα συρτάρ'. Του είχι αμπ ντ μάνα τ' ντη σχουρημέν', απού μικρός, αλλά όταν γνουρστήκαν μι ντ Νατάσα, αυτήν μια δυο φουρές, όταν τα... βγάζαν κι πουμέναν τσιτσίδ', ντουν είδι απ' τούχι

καρφιτσουμένου στου φανιλάκ' ιτ κι ντουν έβαλι τς φουνές.
«Νέοι αθρώπ' είμισι, βρε Κώστα, κουμμάτ' κουμμάτ', ακόμα
τσιντάνια θα φουρούμ'; Φουβάσι να μη σι βσκάνιν;» ντουν εί-
πι κι τς τού 'βγαλι. Τσιμουδιά δεν ίβγαλι ου Κώστας, τέγισ
ώρις τι να πεις...

Αυτό του τσιντάν' πήγι ου Κώστας στου Ξτόδουλου.
«Φόργι του να σι φλάει, παναγιότατι. Έν' αμπ ντ μάνα μ' κι
του φουρώ απού μικρό πιδί. Μ' αυτό έφτασα ιδώ απ' έφτασα»
ντουν είπι. Τι σι έν οι πουλιτικοί, ε; Ου Ξτόδουλος δάκρυσι
απού συγκίνησ'. «Σ' ιφχαριστώ, Κουσαντή, πιδί μ', ντν ιφκή
μ' νά 'χς, κι όσις ικλουγές κι να γίνιν, πάντα ισένα να ψηφίζ'
ου κόσμους», ντουν είπι.

Κι να σας πω, ου Ξτόδουλος θα γίν' καλά κι θα σουθει,
μόν' κι μόν' ιξιτίας απ' αυτό του θαματουργό του τσιντάν αμπ
ντουν έδουσι ου Κώστας.

Φουβούμι να μη μι βγάλιν γαβ-γαβ!

Δγήκαν κι δγήκαν τα μάτια μας κι φέτου απ' τς τουρίστις... Ένα σουρό λέγουντιν κι ακγέντιν απ' ήταν φτουχοί. Κι καλά κάναν οι αθρώπ', σι λέει σφίγγουμέστι, δε ντά 'χουμ' για πέταμα, τόσου μας χουρεί του πανί μας. Κι ιδ' απ' τα λέμ', οι τουρίστις δεν ήρταν ιδώ για να παχύνιν μέσα σι μια αβδουμάδα. Οι μαγαζάτουρις, πάλι, άμα η παραγγιλία ήταν φτουχή, κατβάζαν τα μούτρα ντουν «ουχτώ νουματοί μουνάχα μια πίτσα, δε ματακούσκι». Ούλου γκρίνα ήταν. Είχι κι τουρίστις απ' φέρναν κι του νιρό ντουν μαζί ντουν απ' αυτού σαπάν, αλλά αυτό μπουρεί να του κάναν γιατί φουβούνταν να μη τσι τσλίσ' του θκό μας.

Είχι όμους κι πλούσιοι τουρίστις. Οι πλούσιοι φαίνταν ότι ήταν βασταμέν' απ' τς μάρκις τα αυτουκίνητα απ' είχαν. Μόν' απού κει του καταλάβινις, γιατί του ντύσμου ντουν όλους ου τουρισμός ήταν μι του βρακί.

Κάθουνταν, απ' λέτι, οι πλούσιοι τσι ψησταριές κι πλακώναν τα κατσικια ή παραγγέλναν κάτ' ψαρούκλις, πέντι πθαμές η πιατέλα. Κι κρασά, τα πι ακριβά. Τότι ου μαγαζάτουρας σματούσι ντη γκρίνα «κιμπάρδις πιλάτις! Ξέριν να τρων κι να πίνιν» ίλιγι.

Δε ξέρου πώς του σουφίσκι ένα βλαμάκ', ούτι έμαθα αουπού μας κόνιψι.

Ιγώ πέρασα απού μια ψησταριά κι έκατσα λίγου σι ένα τραπέζ'. Φίλου ντουν είχα ντου μαγαζάτουρα, μ' έβαλι ένα ντόπιου κι μι ξιμουτσούνσι κι μια ατζόνα για μιζέ. Δίπλα μ' κάθουνταν μια μιγάλ' παρέα. Παραγγήλαν σαλάτις, πατάτις, τυριά, κρασά κι ύστιρα τς σιοβίραν κι δυο πιατέλις, θα ήταν παρα-

πάν' απού μσό κατσίκ'. Μακάρ', σκέφκα, ας τρώει ου κό-
σμου, τώρα ούλ' γίναν σα χιάδια απ' του φαγουριό. Όσου
ιτοιμάζουμαν να σκουθώ, βλέπου απού δίπλα μ' έναν, κου-
ντουζύγουσι ντ μιγάλ' ντ μπαρέα απού πάν' ντου.

– Γαβ - γαβ - γαβ! έκανι.

Αυτό έκανι μουνάχα κι σταμάτσι. Οι άλλ' κταχτήκαν λίγου,
τα χάσαν, σι λέει πού έν ου σκύλους.

– Γαβ - γαβ - γαβ! έκανι πάλι αυτός κι ίβγαλι αμπ τσέπ' ιτ
μια σακούλα.

Τότι καταλάβαν οι ξέν' ότι ήθιλι φαϊ για ντου σκύλου.
Ντου βάλαν ένα κουμμάτ' μέσα στ' σακούλα.

– Γαβ - γαβ - γαβ! έκανι πάλι του βλαμάκ', αυτήν τ' φουρά
μι πιο χουντροή φουνή, για να καταλάβιν ότι ήταν μιγάλους κι
πουλύφαγους ου σκύλους κι ντου ρίξαν ακόμα ένα κουψίδ' μέ-
σα στ' σακούλα. Έφγι κατά σακάτ'.

Ντου μπήρα απού καταπόδ', ικεί παρακάτ' ντου μπιρίμινι
ένας άλλους μι ένα τάπιρ. Ντου άδειασι μέσα ντ σακούλα κι
κατιφθείαν πήγι σι άλλ' ψησταριά. Ιγώ ντου ιβλιπα απού μα-
κριγιά.

– Γαβ - γαβ - γαβ! έκανι πάλι. Άλλα δυο κουψίδια μέσα στ'
σακούλα. Παρακάτ' ντου μπιρίμινι του άλλου του γλουδούδ'
μι του τάπιρ.

Για δε ρε, σκέφκα, τι μπουρεί να σκαρφιστεί ου άθρουπους!
Αυτοίν θα πρέπ' να έν μιγάλ' παρέα κι κάνιν τουρισμό μι του
γαβ - γαβ...

Ύστιρα πού καναδυό μέρις,–μπουρεί να μη του πιστέψι-
ντου είδα στου Μπουτό να κουντουζγών' σι μια ψαρουντα-
βέρνα. Πήγα λίγου πιο κουντά τ'.

– Μνιαού - μνιαού, μνιαού, έκανι σα γάτους λιγουμένους
αμπ' μπεινα. Οι τουρίστις καταλάβαν ότι τζ γύριβι κόκαλα για

ντου γάτου τ' κι οι αθρώπ' ήταν ζουόφιλ' κι ντου βάλαν ένα ψαρουκέφαλου' μέσα στ' σακούλα.

– Μνιάου - μνιάου, μνιάου, έκανι πάλι αυτός κι ντου ρίξαν κι μια ουρά μέσα στ' σακούλα. Παρακάτ' ντου μπιρίμινι πάλι ου άλλους μι του τάπιρ.

Να, γι' αυτό καμιά φουρά ζ νταβέρνα όντας σκώνουμέστι απ' του τραπέζ', αντρέπουμι να πω «δώστι μι μια σακούλα να βάλου αυτά τα κόκαλα για ντου σκύλου». Φουβούμι να μη μι βγάλιν γαβ-γαβ!

Για να πάρς μια τέτοια απόφασ' πρέπ'
να είσι μιγάλους κι πουλύ μουρφουμένους
ιγκέφαλους κι προυπάντους να έχς σι μιγάλ'
υπόληψ' ντου γκόσμου...

Υπουχρέουσ' έν να στέλνει ου άλλους λουλούδια, γλυκά ή άλλα δώρα τς γιουρτές. Άλλ' όντας παντρέβουντιν τς πιτάζιν λουλούδια κι ρύζ'.

Μια φουρά κάθουνταν ικει ζ μπλατέα σ' έναν καφινέ, όξου αμπ ντ Βουλή, δυο μαλουμέν' αναμιταξύ ντουν για λουλάδισ πράματα, ου ένας μακριγιά αμπ ντουν άλλουν. Φουνάζ' ου ένας έναν μικρον, ντου δίν' ένα χαρτούδ' κι ντου λέει «πήγνι αυτό του χαρτούδ' σι κείνουν απ' κάθιτι ικει κ'πέρα, κι πάρι κι ένα τάλιρου για ντου γκόπου σ'». Ου μικρος πήρι του χαρτούδ' κι του πήγι στουν άλλουν. Του άνξι κι είχι απάν' στουρσμένα δυο κέρατα. Ντν ίδια στιγμή έγραψι αυτός σι ένα χαρτούδ': «ου καθένας απ' αυτά απ' έχ' κι ντου μπιρσέβιν στέλνει». Κι του έδουσι κι αυτός ντου μικρον να του πάει στουν άλλουν.

Μέρις στου Θιουλόγου του σκέβουνταν κι πασπατεύαν του κιφάλ' ντουν μπελ βρουν κανένα κέρατου για τς ικλουγές. Ήταν ούλ' σούτ'. Στου τέλους πήραν απόφασ' να προυσβάλιν ντου γκόσμου μι του καλαμπούκ'. Σι λέει έν ζώα όσοιν θα πάν να ψηφίσιν. Ας τς ρίξουμ' να φαν καλαμπούκ', αυτό τς αξίζ'. Για να πάρς μια τέτοια απόφασ' πρέπ' να είσι μιγάλους κι πουλύ μουρφουμένους ιγκέφαλους κι προυπάντους να έχς σι μιγάλ' υπόληψ' ντου γκόσμου...

Πήγαν τσι κλήρ' απ' είχαν τα ζα κι πήραν καλαμπούκ' κι του ρίξαν μπρουστά στου σκουλειό απ' ψηφίζαν. Ένας ίφιρι κριθάρ', πήκαμ' «ου καθένας απ' αυτά απ' έχ' κι ντου μπιρσέβιν στέλνει».

Φουνάξαν ντου Μιχάλ' κι ντου λεν να σκουπίσ' απού κα-
ταή του καλαμπούκ'. Ου Μιχάλς, δλειά τ' έν, του σκούτσι.
Ώσαμι μσο τσβάλ' καλαμπούκ' μάζουξι. Τότι ντουν είπι ου
άλλους, θέλου πίσου του καλαμπούκ', θκό μ' έν. Ου Μιχάλς
όμους δε τς του ίδιני, γιατί ήθιλι να του πάρ' για τς όρνιθις τ'.

– Ιμένα μι πήκαν να σκουπίσου. Τώρα ισύ μι γυρέβς να σι
δώσου κι τα σούσαλα;».

– Δώσι μι του καλαμπούκ', ου ένας.

– Δε σι του δίνου, ου άλλους.

Πήκαμ' ότι «ου καθένας απ' αυτά απ' έχ' κι ντου μπιρσέ-
βιν στέλνει», αλλά αυτός, ως φαίνιτι, του είχι λειψό ή του
λπούνταν. Δε μπουρείς να ξέρς πόσου αγαπά ου καθένας του
καλαμπούκ' ιτ.

Αυτό γίνκι στου Θιουλόγου, κι έχιν να λεν οι Θουλουγίτις
ότι «για να πάρς μια τέτοια απόφασ' πρέπ' να είσι μιγάλους
κι πουλύ μουρφουμένους ιγκέφαλους κι προυπάντους να έχς
σι μιγάλ' υπόληψ' ντου γκόσμου...».

Θέλς δαμάσκηνα; Πέσι τ' ανάσκιλα...

Άλλου όταν είμασταν ιμείς πιδγιά, άλλου σήμιρα. Τόσου πουλύ αλλάξαν τα πράματα. Τα λες κι δε σι πιστέβ' κανένας. Ικείνα τα χρόνια τα πιδγιά ξέραν κι παίζαν έναν ντουνια πιγνίδια. Κι τα ξέραν απού μουναχά ντουν, χουρίς να τα καθουηδέβ' κανένας. Μι τς πέτρις παίζαν, μι τα χώματα παίζαν, μι τα ξύλα παίζαν κι μι ό,τ' κτί βρίσκαν, παίζαν.

Ζουρίζνταν λίγου αμπ ντου γουνιό να μη χαλνούν τα παπούτσα ντουν, άμα είχαν. Γιατί, μόλις καλουκαίριαζι, τα πιδγιά γυρίζαν αξπόλτα. Τα πλατσάκια ντουν αουπκάτ' γίνταν σα πιτσι. Πατούσαν γκαγκάνις, καντήλις κι δε γκαταλαβαίναν τίπουτα.

Τότι τα πιδγιά ανιβαίναν πουλύ απάν' στα δέντρα, πάντα όμους κρυφά αμπ ντου γουνιό. Κανένα πιδί δεν ήταν χουντρομπαλάς. Ούλα ήταν σα νταγρέδις. Σκατζαρώναν απάν' στα δέντρα κι κάναν τράγου. Κι όχ' μουνάχα αυτό.

Τς σκαμνές ανιβαίναν στα πιο ακρημνιά λουμάκια κι μέχρι του κουρφάδ' για σκατζούλις. «Πρόσιχι μαρέ να μη ξιδιχαλστεί του λουμάκ' κι δώις κβάρα» φώναζι απού καταή η μάνα τ' πιδγιού πιριμένουντας να ντ γιμώσ' του συφιρτάσ' σκατζούλις.

Οι κακαδιές, αυτά τα θιόρατα δέντρα —έτσ' μας φαίνταν τότι, απαγουρέβουνταν. Αλλά τα πιδγιά βρίσκαν ντου ντρόπου κι παγαίναν για κακάδια. Ή του κατσίμιζαν κρυφά ή τάχαμ' θέλαν να πάν' να βουσκίσιν ντου γάδαρου ή ντ γκατσίκα. Αλλά τα κακάδια γίνταν ντν ιπουχή απ' λείπαν οι γουνοί τς ιλές, κι ετσ' είχαν του ιλέφθιρου. Η κακαδιά, να του ξέρτι, έν δύσκουλου δέντρου. Αλλά κανένα πιδί δεν έπισι απού

κακαδιά, γιατί θιουρούσι ντουν ιαφτό τ' ιπεύθυνου. Κι όσοιν παγαίναν στα κακάδια, γυρίζαν κι τα τρώγαν μ' ένα υφσάντου σάμα κι κάναν ποιος ξέρ' τι. Δε δίναν σι κανέναν. Είχαν κι ένα καλάμ' κι μ' αυτό φτούσαν τα κούκτσα στα κουρίτσα απάν' στα μαλλιά ντουν κι αυτά ξπάζουνταν κι λέγαν «αϊ στου πυρ βρε αχνάρουτι. Θα σι αγκαλέσου στου γκύριου». Κι να ξέρτι, τώρα τα κακάδια έν η ιπουχή ντουν, αλλά έτσ' πέφτιν καταή. Ποιο πιδί τα δίν' σημασία...

Τα άλλα τα διντρικά ήταν εύκουλα. Στου μΠέρα Μαχαλά είχι πουλλά ξνόρουδα. Δε ντα μάζουνι ου κόσμους. Τα πιδιγιά όμους παγαίναν κι γιμώζαν ντου γκόρφου ντουν. Ζλούσις του ρόδ' καλά κι ύστιρα του τρουπούσις μι μια απαλιαριά κι ρουφούσις του ζμί. Μουδιάζαν τόσοσ πουλύ τα δόντια που του βράδ' δε μπόργις να μασίς του ψουμί.

Πίσου απού κάθι πιζούλα όμους, είχι κι έναν αγρουφύλακα. Σφυρουμαχούχαν οι αγρουφυλάκ' «όξου απ' τ' αμπέλια»! Γιατί τότε τα πιδιά μντέρναν κι μέσα τς μπακτσέδις για γλιά, για κουλουκάτσα, για κ'κιά.

Ου πιο νκουκύρς στα κουλουκάτσα κι στα κ'κιά ήταν ου Νίκους. Αυτός σμάδιβι τς κουλουκατσές απ' του καλουκαίρ' ακόμα, κι όταν αυτές ξιπατώνουνταν, αυτός ήξιρι πού να σκάψ' για κουλουκάτσα. Μουνάχα αυτός ίβλιπι αμπ ντου χμώνα σαπού προτουφτρώναν οι κ'κιές. Ικεί θα προτουμιστώναν κ'κιά.

Τα καρύδια ήταν για τα πιδιγιά σα του σταφουλόι. Αφού τνάζαν τς καρές οι νκουκυροί, πουμέναν απάν' τς άκρηγις λίγα αμπ δε τα φτάναν οι καρόβιργις. Αυτά τα καρύδια πέφταν καταή όταν έκανι μιγάλουν αέρα. Κι τότε ήταν κι ούλ' οι γουνοί τς ιλές, κι τα πιδιά γυρίζαν τς καρές κι γιμώζαν ντου γκόρφου ντουν καρύδια.

Είχι όμους κι εύκουλα φρούτα. Του μισμέρ' απ' κμούνταν ου κόσμους, πλάκουνις τς βραχιές μια δαμασκηιά κι γέμουζι ου δρόμους δαμάσκηνα. Πραγνί ου κόρφους. Τα αγόρια όταν τρώγαν δαμάσκηνα, λέγαν στα κουρίτσα:

- Μαρή, θέλς δαμάσκηνα;
- Θέλου, βρε.
- Πέσι τ' ανάσκιλα.
- Αϊ στου πυρ βρε αγνάρουτι. Θα σι αγκαλέσου στου γκύριου...

Κι ου κύριους Τάκης, άμα σήκουνι του χέρι τ' ήταν να σι φλάξ' ου Θιός...

Τς ξέν', τουλάχιστου, πρέπ' να μη τς λέμ'
τα παρατσούκλια τ' κόζμ'

Έχ' κόσμου κι κουσμάκ' παράξινουν. Ου καθένας ας έν όπους θέλ' άμα δε μπειράζ' κανέναν. Ικείνα τα χρόνια παραξηγούσαν ου κόσμους πουλύ. Ένα ιλάχιστου κουσούρ' να ίχεις, σι βγάζαν κι του ανάλουγου σουσούμ (παρασούμ' του λεν στου Καζαβήτ'). Κι δε ντιλείουνι του πράμα τόσου εύκουλα. Άμα σι βγάζαν ένα σουσούμ', μ' αυτό σι ήξιρι ου κόσμους, παντού μ' αυτό φέρναν ντι έννοια σ', μπουρεί να μη στου λέγαν μπρουστά σ', αλλά ξουπίσου ούλ' μ' αυτό σ' ανιφέρναν. Κι άμα έκλεινις τα μάτια σ', κι ήταν καλό του σουσούμ' σ', του κουλνούσαν τα πιδγιά σ' κι του κβανούσαν αγγόνια κι δισέγγουνα. Έχ' αθρώπ' σήμιρα απ' έχιν του σουσούμ' τ' προυσπάππου ντουν. Πουλλοί νιαροί τς αρέζ' ακόμα κι τώρα να φουνάζουντιν αναμιταξύ ντουν μι τα σουσούμια ντουν.

Του «τσιμπούκας» απ' λεν ιμένα, έν αμπ ντου μπρουσπάππουμ' ντου Γιάνν' ντου τσιμπούκα. Αυτός, Θιός σχουρέστουν, κάπνιζι μι ένα τσιμπούκ' καρύτκου. Πουλλές φουρές, κωρέλους ου μπαμπάς ιμι, τς του ίπιρνι κι ου προυσπάππους ιμι ντου γκουλούσι σι ούλου του χουργιό κι ου κόσμους ντουν ίβγαλι τσιμπούκα.

Ιδώ απ' τα λέμ' όμους, ούλα τα σουσούμια είχαν ασλί. Δεν ντα βγάζαν κουτουρού. Γι' αυτό κι πουμείναν στα πιδγιά κι στα δισέγγουνα κι πουλλές φουρές σι ούλου του σόι.

Ου άλλους, δε ξέρουμ' πώς ντου βγάλαν Καλουμούν'. Του σουσούμ πόμνι κι τς θυγατέρις τ' κι τς λεν καλουμούνι-νις. Ουλόχαρις εν κι δε τ'ς κακουφαίνιτι ντιπ. Μ' αυτό του

όνουμα συστήνουντιν.

Στου Θιουλόγου είχι κι έναν Πουτσαριό ικείνα τα χρόνια. Ου Γιώρς ου Πουτσαριός, λέγαν. Είχι κι Γαμίκου κι ακόμα έχ'. Στου Καζαβήτ' είχι έναν άμπ ντου λέγαν Βαρβάτουν κι ακόμα έχ'. Ρώτσα μια φουρά κι μι πήκαν ποιο ήταν του πραγματικό όνουμα τι σχουριμέν' τ' Αντίκα. Σι λίγουν κισρό όμους του ξέχασα. Του Αντίκας όμους δε ντου ξιχνώ.

Πουλλές φουρές ρουτά ου άλλους, ρε συ, θα ανταμώσου μι ντου ντάδι, πιο έν του πραγματικό του όνουμα τ'; Τς ξέν', τουλάχιστου, πρέπ' να μη τς λέμ' τα παρατσούκλια τ' κόζμ', γιατί νουμίζιν ότι έν τα πραγματικά ντουν ουνόματα κι γίντιν παραξηγήσεις. Θμάστι τι έπαθι η Σμαρώ.

Κι τι δεν είχι κι έχ' ακόμα. Σι ούλα τα χουργιά.

Λίγου μιγάλ' να ήταν η μύτ' σ', σι λέγαν μεταρά.

Λίγου μιγάλου να ήταν του σαγούν σ' ή τ' αφτιά σ' ή τα μαγούλια σ' ή τ' αχείλια σ', σι λέγαν σαγνά ή αυταρά ή μαγλά ή αχ'λαρά.

Λίγου μιγάλου να ήταν του κιφάλ' σ', σι λέγαν κρατνά.

Κι τα πιο πουλλά απ' αυτά, αλλού μπουρεί να έν ένα κανονικό παρόνουμα κι δε μπαραξηγιέτι ου άλλους, γιατί αυτό έν του όνουμα τ'.

Έχ' πουλλά παρατσούκλια που έν πουλύ ουραία, αλλά δε μπουρώ να τα πω γιατί θα μι θυμώσιν αυτοίν απ' τά 'χιν.

Κι ιδώ απ' τα λέμ', ου άλλους ας πούμ' ένα λίγου κουντός. Ξουπίσου ντου λεν: του Μπόι. Φταίβ' ου αθρουπους αυτός απ' έν λίγου κουντός; Ντουν άλλουν ντου λεν κατβαρχίδ'. Καλά, απού κάλο τ' του έπαθι;

Πορρορρορ...!

Έχ' πράματα αμπ δε ντα βάζ' ου νους σ'. Πουλλές φουρές ακούς να λεν ότι κι του ζω' έν σα ντουν άθρουπου. Θα μι πεις, κι τι παραπάν' έν ου άθρουπους; Χειρότιρους έχ' καταντήσ' μ' αυτά απ' κάν'. Του ζω' του καημένου έν όπους του μάθς. Κι ένα όνουμα να του βγάλς, σιγά σιγά του συνηθά, κι όταν του φουνάεις μι του όνομα τ' σ' απλουγιέτι ή έρχιτι κουντά σ'. Έν σα ντουν άθρουπου. Γι' αυτό ου άθρουπους δίν' στα ζα ουνόματα.

Τς κατσίκις, ας πούμ', τς δίν' ουνόματα Κουκκίνα άμα έν κόκκιν', Σαββατούλα ή Παρασκιβούλα ή Κυριακούλα, ανάλουγα τι μέρα γιννήθκι. Αλλά σι ούλα τα ζα δίν' ουνόματα ου άθρουπους, κι καλά κάν'. Σκιφτείτι του λίγου.

Δε ξέρου γιατί ζ γΚαλλιράχ' δίναν τς γαδάρ' κάτ' ουνόματα αμπ δε ντα είχαν σι άλλα χουργιά: Μάρκους, Κλιάνθης, Αλέκους. Αλλά, ιντάξ', δε μας πέφτ' λόγους για τα ουνόματα απ' ξινινιώναν.

Κι αυτό απ' ήθιλα να πω κι να του ξέρτι: Ου μπαρμπα Σταύρους ου Καρμανιόλας δεν έν απ' του Καζαβήτ'. Έν αμπ γΚαλλιράχ'. Μιγάλου σοί οι Καρμανιουλάδης, κι Καλλιραχιώτκου.

Ου γέρου Θόδουρους ου Καρμανιόλας αμπ γΚαλλιράχ', είχι έναν ουραίουν γάδαρου. Ντου φόρτουνι κατακαμλιού, απάν' απού ικατό ουκάδης. Στα караβόξλα αυτός ου γάδαρους ήταν παλκάρ'. Έκανι δώδικα στράτις ντ μέρα. Ούλ' η Καλλιράχ' ντου μπιρχαίρουνταν. Κι ακόμα ένα: Αυτός ου γάδαρους δεν είχι όνουμα.

Ου γέρου Θόδουρους απού καμιά φουρά ντου μακρουσκίν-

ζι στου χουράφ', αλλά τσι πιο πουλλές φουρές ντουν άφνι ικει όξου απ' του χουργιό στα μπαίρια μουλαρτόν κι βόσκιζι του ζω' στη χλουρουσά.

Αυτός ου γάδαρους, πήκαμ', δεν είχι όνουμα κι όταν ήταν μουλαρτός, για να ντου βρεί ου γέρου Θόδωρους, φώναζει δυνατά: Προρρορρ! Μι πουλύ ψλή φουνή φώναζι. Ου γάδαρους, όπ' κι να ήταν, μόλις άγκι αυτό του προρρορρ, έβαζι τς αγγαρίστιργις, κι έτς ντουν ίβρισκι ου γέρου Θόδουρους.

Κι διμένους να ήταν, άμα ου γέρου Θόδουρους φώναζι προρρορρορ, ου γάδαρους αγγαρουμαχούσι.

Ένα ηλιουβασίλιμα ου γέρου Θόδουρους γύρζι στου σπίτ' ιτ καβάλα στου γάδαρου. Για να πάει στου σπίτ' ιτ πιρνούσι αμπ μπλατεία. Ικείν' ντν ώρα είχι κόσμου τς καφινέδις, οι πιο πουλλοί νιαροί.

– Προρρορρορ, φώναξι ένας. Πήραν χαμπάρ' κι απ' τ' άλλα τα καφινεία κι πλακούσαν ούλ': Προρρορρορ.....

Έβαλι ου γάδαρους τς αγγαρίστιργις κι μόλις έκανι να σταματήσ', φουνάζαν ούλ': Προρρορρορ!

Γκρίλουσι ου καημένους ου γάδρους, έκλεισι η φουνή τ'.

Ντου φουνάζαν μι τ' όνουμα τ' κι απλουγιένταν...

Ούλ' η Ελλάδα ένα ντιβιντί γίνκι

Μιγάλ' φριξ' πήραν ου κόσμους τώρα τιλιφταία μι τα ντιβιντί. Μέχρι τώρα ούλ' χαρά Θιού ήμασταν. Σι ούλ' τς γάμ' τραβούσαν ντιβιντί, του ίδγιου κι τς βαφτίσεις κι ούλους ου κόσμους ήταν ιφυτυχισμένους.

– Βαφτίσαμ' ντ Σουτρούδα μας ιπέ κι πήραμ' ντου γΚαΐδη κι μας τράβξι κι ντιβιντί για ινθύμιου, άμα μιγαλώσ' η Σουτρούδα να βλέπ' ντ βάφτισή τς.

Τι ποιο ουραίου πράμα! Μέχρι κι ψαλμουδίες ουραίς κυκλουφουρούσαν σι ντιβιντί.

Έλα όμους καλά καθούμινα απ' βγαίν' τώρα ου άλλους κι σι λέει:

– Άξι να σι πω: Σι έχου ντιβιντί. Πάρι ένα κουμμάτ' να δγεις τα χάλια σ' για να μη μι κνίεσι ιμένα κι μι κάνς ντου γκαμπόσουν. Για του άλλου του κουμμάτ', άμα έρτ' η ώρα θα λουγαριαστούμ'.

Παντού οι λουγαριασμοί κάνιν κουμάντου.

– Πού έν' του ντιβιντί απ' μας προφουνιέσι, ρε Θιμουστουκλή; Αουπού του πήρις κι σι ποιον του έδουσις;

– Δε ντό 'χου. Δε δυνάζουμι να σι του πω. Ιγώ ντιβιντί παίρνου, αλλά ντιβιντί δε δίνου σι κανέναν. Απόρρητου έχου θκό μ'.

Στείλαν ντου γΚουκουδήμου, ποιοι ντου στείλαν, ισύ ντου λεν είσι αθλητής. Πιτάχτσι αστραπή μέχρι ντου Μάκη κι πετουν να τα πουσκιπάσ'. Δρουμανστός ου Κουκουδήμους πάει στου Μάκη. Ου Μάκης έχ' έναν πέργυρου τρία μέτρα σν Ικάλ', μι μια μπδηξά ου Κουκουδήμους, αθλητής για, μπαίν' μέσ' στου μπακτσέ. Πήκαν πουλλά μι ντου Μάκη, αλλά τι πήκαν,

κανένας δε τς άξι. Ύστιρα όταν ντου ρουτούσαν, ήταν τι χαμπάρια απ' όξου.

Ούλ' πιριμένουμ' ένα ντιβιντί, αλλά πού έν', ποιος τό 'χ', του ιομάδ' κι του σκουτνό, κι δε ντου φανιρών'; Τσιμουδιά, κανένας. Ου ένας λέει του κουντό τ' κι ου άλλους του μακρού τ'. Αλλά ντιβιντί, γιοκ.

Πάγουσι ου κόσμους. Οι ιφημιρίδισ σταματήσαν να καφκιέντιν ότι χαρίζιν ντιβιντί. Ου κόσμους πήρι φριξ'. Δε ντα θέλ' κανένας. Πουλλά μαγαζά μι ντιβιντί χριουκουπήσαν κι κλείσαν.

— Δώσι μι μον' ντη ιφημιρίδα χουρίς του ντιβιντί. Ντ μπαραπάν' Κυριακή μόλις πήγα στου σπίτ' η γναίκα μ' άρπαξι τα ντιβιντί να τα δγει πρώτ' αυτήν.

Πιάσαν ούλις οι γναίκισ κι ξιστρουχαλέβιν τα σπίτια να βρουν ό,τ' παλιά ντιβιντί είχαν να τα ξαναδιούν, σάμα κι ποιος ξέρ' τι θα δγιουν.

Πήγα ιπρουχτέ ζ Βάσου, δεν ήταν για πρώτ' φουρά, ντ λέου δώσι μι δέκα ντιβιντί άγραφα, Βάσου. Μι βλέπαν ούλ' μέσα μέσα, σάμα κι ποιος ξέρ' τι γύριβα. Ιγώ τχαίν' να τα χρειγιάζουμι.

Έρχιτι ου άλλους θέλου τούτου κι τούτου. Ντου λέου «θα σι τα πιράσου κι σι ένα ντιβιντί, να τα έχς, όπουτι τα χρειγιαστείς. «Οχ'», μι λέει. «Μι σιχουρείς, αλλά ιγώ τέτοια σκατά δε ντα μπιάνου στα χέρια μ'. Κάνι ντιβιντί για κανέναν άλλουν». Χύντιν τα μούτρα μ', αλλά τι να κάνου.

Ίλιγα να βγάλου ιγώ ένα θκό μ' ντιβιντί μι τα «Θασίτκα». Απού κιρό του είχα στου νου μ'. Θα ακούγονταν ουραία, θα έβαζα μέσα κι φστάνια, τραγούδια θασίτκα, να του ιφχαριστηθεί ου κόσμους.

— Δε μπρόκειτι να πλήις ούτι ένα.

Αυτό μι πήκαν κι σταμάτσα.

Του ντιβιντί, ιδώ κι έναν μήνα, έσβησι, σας του λέου. Κι να
δγείτι, θα έχουμ' κι χειρότιρα.

Πουρπατείς στου δρόμου κι ακούς, κι τι δεν ακούς:

– Ρε μαλάκα, του ντιβιντί μας παριστάνς;

– Ρε, άντι κόψι του ντιβιντί.

– Είσι για ένα ντιβιντί;

– Μι σένα κάνου όσα ντιβιντί θέλς.

– Είσι κι του πρώτου ντιβιντί.

Ούλ' η Ελλάδα ένα ντιβιντί γίνκι!

Πώς κατάντησι η... χιζού!

Πουλλά γίντιν σ' αυτόν ντου γκόσμου. Κι πουλλές φουρές απού ασήμαντου πράμα απ' δε του βαζ' ου νου σ'. Λες, ουλούρμι; κι σταυρουκουπιέσι «Θε μ' σχώρησέ μι».

Πέρασι καμιά φουρά απ' του μυαλό σας πού κατρούν οι ψαράδισ όταν εν μέσα σ' βάρκα ντουν; Παν ίσαμι ντην άκριγια κι κατρούν μέσα σ' θάλασσα, αλλά αυτό εν λίγου δύσκουλου γιατί μπορεί να ζαλστούν κι να πέσιν μέσα ή να κατρίσιν κι λίγου απάν' σ' βάρκα. Γι' αυτό, πουλλοί ψαράδισ έχιν μέσα σ' βάρκα ντουν έναν φουκά. Ικει μέσα κατρούν μι ντη ησυχία ντουν κι ύστια ρίχνιν του κατρουλιό μέσλ' σ' θάλασσα. Θα πρέπ' να πλύνιν λίγου κι του κτι για ναμη βρουμά. Ψαράς δεν είμι κι ούτι για ψάριμα παγαίνου. Μι του πήκαν κι σας του λέου.

Τι γίνιτι όμους όταν εν μέσα σ' βάρκα κι τς έρχιτι του χουντρό ντουν; Σφίγγουντιν μέχρι να βγουν όξου; Κι άμα εν στ' ανοιχτά; Δε ξέρου τι να σας πω, αλλά οι βάρκις, οι πιο πουλλές, παν γιαλό - γιαλό.

Έχ' ένα μέρους ανάμισα Σουτήρους κι Καζαβήτ' κατάγιαλα μι μιγάλ' ξιφανιά. Ικει πήγινι για ψάριμα γιαλό γιαλό ι Γιώρης ου Καλλιραχιώτς, όπους μι του πήκαν σας του λέου. Όξου του μέρους ήταν παπάλα. Μουνάχα μια διντρινα είχι. Μια καθιρίδα μι κφαλάδα. Μιλούμ' για καθιρδέκα μι μιγάλ' κφαλάδα. Χουρούσι μέσα ίσαμι δυο κατσίκις. Ικει χώνταν ι Γιώρης όταν ντουν ίρχουνταν του χουντρό τ'. Ικει δεν ντουν ίβλιπι κανένας. Είχι ντου νου τ' κι κανόνζι άμα γουργουλίζαν τα σκώτια τ' να ψαρέβ' ικει κουντά.

Σιγά σιγά του δέντρου βρώμισι. Η κφαλάδα τ' γίνκι κανονικό αναγκαίου. Αυτός απ' του είχι πήγινι να του τνάξ' κι

ανικατώνταν τα σκώτια τ' απ' ντη βρώμα. Του παρατούσι ατίναγου κι ας ήταν γιμάτου αλατουιλές. Γι' αυτόν ντου λόγου αηδίασι κι του ίβγαλι η «χιζού».

– Δε θα ντη ντνάξουμ' φέτου τ' χιζού. Πέρασα ιχτέ κι στλιζουκουπούσι.

– Η χιζού έχ' καλές ιλέσ φέτου, αλλά μόλις πάου κουντά μι έρχιτι μπουλαντία.

Έτσ' ίλιγι. Κι έτσ' ήταν. Όσοιν ψαράδισ τ' ακούσαν, του μέρους ικειίνου έτσ' του λέγαν ούλ':

– Πάμ' για ψάριμα «στ' χιζού».

Πέρασι κιρός. Ι Γιώρης ψάριβι αλλού αλλά μια μέρα σκέφκι να πάει για ψάριμα σ' χιζού.

Θαρρείς, λέου, κι του έταζι του μέρους. Μόλις κουντουζύγουσι στου μέρους ικειίνου μι ντ βάρκα τ', γουργουλίξαν τα σκώτια τ' κι ντουν ήρτι του χουντρού τ'. Ήταν ξιθαρομένους όμους ότι μι μια μπδηξά απ' ντ βάρκα στα δικαπέντι μέτρα ήταν η χιζού.

Έτσ' γίναν τα πράματα, αλλά ου διάουλους είχι πουλλά πουδάρια.

Μόλις πήγι να κουντουζγώσ' τ' χιζού είδι μέσα σ' κφαλάδα να κνιέντιν κι να ντέλνουντιν τέσσιρα αθρουπνά πουδάρια! Σασίρτσι, αλλά τι να έκανι. Τα κατέβασι ικειί σν ουμαλιά, γιατί δε βασιένταν.

Πήγι, ι Γιώρης, κι βρήκι τ' αφιντικό τς χιζούς κι ντουν είπι «φέτου να πας να του τνάξισ του δέντρου, γιατί το κι το»..

Ου καημένους ου νκουκύρς, σλουγίσκι λίγου κι μουρμούρξι: Ε, ρε καημέν' καθιρδέκα μ'! Απού χιζού κατάντησις γαμιάρα...

Οι Θάσιτις οι αθληταί δε ντουπαρίζουντιν

Ντουπαρισμένους! Ντουπαρίσκι! Ντου μπιάσαν ντουπέ!

Άλλου πάλι κι αυτό. Καλά, ουλούρμι θκοι μας αθληταί να κάνιν τέτοιου πράμα... Δε ντου χουρεί ου νους ιμ. Ιμείς, όπ' κι να παμ' δίνουμ' του ναμ. Ε, να που έσπασι ου διάουλους τα πουδάρι τ' κι μας πήραν χαμπάρ' σ' ούλουν ντου γκόσμου κι ταχειά να δγιουμ' ποιος θα έχ' σειρά.

Μπαίν' μέσα στο γήπιδου η παγκόσμια ιπιτρουπή:

—Έλα δω ρε φίρμα, ιδώ μπρουστά μ'. Πάρι αυτό του μπουκαλούδ' κι δο' μ' ένα δείγμα απ' του κατρουλιό σ'.

Του ιξιτάζ' στα μηχανήματα κι ντου μπιάν' σα ντηλή. Γιατί, του κατρουλιό μπουρεί να μη του δίνουμ' σημασία, αλλά απ' ούλα έχ' μέσα. Κι ντόπα να κάνς, στου κατρουλιό σ' θα πάει. Κι άμα κουπέιτι, κατρίστι του. Του κατρουλιό έν' θαματοργό, αλλά μπουρεί να σι προυδώσ' κιόλα.

Πρέπ' να γίναν κι ζαγαλιές όμους. Γιατί, άντι, ιγώ είμι αθλητής κι ντουπέρνούμι. Έχου όμους έναν αξάδιρφου απ' μι δίν' κάθι προύι ένα μπουκαλούδ' θκό τ' καθαρό κατρουλιό κι του κβανώ απάν' ιμ'. Έρχιτι η ιπιτρουπή. «Θέλς του κατρουλιό μ'; Πιρίμινι». Πάου μέσα στου αναγκαίου κι ξιτρουπώνου μέσ' απ' τα σκέλια μ' του μπουκαλούδ' τ' αξάδιρφου μ'. Άντι, πιάσι μι ντε... Εν' αλήθεια ότι αυτό του κάναν πουλλοί θκοί μας. Ου Έλληνας έν' διμόνιους...

Ικείνα τα χρόνια δεν είχι τέτοια καταραμένα φάρμακα, ούτι κι μηχανήματα για του κατρουλιό. Ήταν αχρείγιαστα. Πάλι όμους οι αθληταί προυσέχαν ντη γκλιά ντου. Ήταν καλουζουισμέν', σα γζέλια.

Ου μιγάλους αθλητής τς αρχιότητας ου Θιαγένς, Θασίτς

αμπ ντου Μπάμπρα αλλά είχαν σπίτ' στου Λμένα, ήταν η καταγωγή τ' απού τσουμπανόσουγου. Αυτός έτρουγι μουναχός τ' ένα μουσκάο' τς παραμουνές όταν είχι αγώνις. Κι ιδώ απ' τα λέμ', μι του λαδόξνου κι τα παζά, μπουρεί να πάο' δυνάμεις ου άθρουπους;

Δε ξέρου άμα άλλ' Θασίτις μπλέξαν μι τέτοια σκατά. Ένα πράμα όμους σκέβουμι πουλλές φουρές κι λέου μι του μυαλό μ' ότι αυτό έν' ένα πράμα σα του ντουπάοζμα:

Λέει ου άλλους:

– Θα τραβήξου πεντέξ πινταράκια κι θα πάου στα πιθιοκά μ' να τς τα πω όξ' απ' τα δόντια.

– Είχα τραβήξ' καμπόσα ρακιά πιο μπρουστά κι τς τα ένψα.

Πουλλοί πάλι λεν ότι δυσκουλέβουντιν να παν να δώσιν λόγου. Η συμβουλή:

– Πιέ πεντέξ ρακιά κι η γλώσσα θα παγαίν' ρουδάν'. Κι έτσ' γίνιτι.

Κι τιρματουφύλακα τέτοιουν, για να έρτουμ' στα θα μας, είχι ικείνα τα χρόνια. Για να μπει απ' κατ' απ' τα δουκάρια έπριπι πιο μπρουστά να σφυοίξ' ένα πινταράκ' τσάνταλη.

Αλλά αυτό απ' γίνκι ντ μπιρασμέν' αβδουμάδα μι ντν ουμάδα τ' Θιουλόγου δεν έχ' καμιά σκέσ' μι του ντουπάορσμα. Λαθέψαν οι παράγουντις κι πήγαν τα πιδιά να δώσιν αγώνα στου Δουκάλιου μέρα Σάββατου αντί για Κυριακή. Πάν' στου γήπιδου, άοικους. Βρήκαν ικεί παραπέρα έναν τσουμπάν', ρουτήσαν «μπάρμπα, φάνκι πουθινά ιδώ η ουμάδα τ' Δουκάλιου;» Ου τσουμπάνς όμους ήξιρι κι τς είπι ότι ου αγώνας ήταν του ιπάβριου.

Κι ξαναπήγαν κι παίξαν του ιπάβριου. Γίντιν κι τέτοια....

Οι τσιλιπίδεις έν' άστα να πάν'...

Δεν υπάρχ' χειρότερου πράμα απ' του τσιλιπλίκ'. Για ντου τσιλιπή του ένα ξινίς' κι του άλλου βρουμά.

Σκώνιτι η γυναίκα του πρού κι θαμάζιτι τι να μαγειρέψ'. Ου άντρας τς δε ντρώει τα φασουλάκια. Η θυγατέρα τς δε ντρώει τς μιτζάνεις. Ου μικρος τρώει μουνάχα πατάτις τγανστές. Δε ντουν αρέζιν γιαχνί. Η θυγατέρας τς μουνάχα τζμπά κι έν ανά-λουγα πώς θα ντν έρτ'. Φακή δε ντρώει κανένας ιχτός απ' αυτήν. Πιλαγών' η γυναίκα. Στου τέλους κάν' δυο κι τρίγια φαγιά, κι έν ούλου γκρίνα, κι μι του δίκιου τς. Οι άντρες απού καμιά φουρά ρουτούν ντη γυναίκα ντουν τι θα μαγειρέψ' κι άμα δε τς αρέζ' του φαϊ, τρων όξου κι όταν γυρίζιν του μισμέρ' λεν δε μπνώ.

Πουλύ τσιλιπίδκα έν κι τα πιδγιά. Κι όχ' μουνάχα τα σημιρνά τα πιδγιά. Απού κείνα τα χρόνια, τα πιδγιά έν τσιλιπίδκα. Καλά, τότε θα μι πεις δε ντουν ίπιρνι ντου γκόσμου για τέτοια λούσα, αλλά βάλι μι ντου νου σ' ισύ μαγειρημένα παζά ή πράσα λαδουπνιμένα μι λάδ' απού πρώτα κι δεύτιρα χαμουλόγια, απάν' απού πέντι οξύτητα. Πού να τα φάει ου μικρός! Ούλα αυτά τα φαγιά απ' είχαν πολύ λάδ', μόλις τα δουκίμαζιν ντουν ίρχουνταν μπουλαντία, γιατί δε ντα σήκουνι ου ουργανισμός τ'. Κι αυτόν τσιλιπή ντου λέγαν, αλλά απού καλό τ' ήταν τσιλιπής; Του πιδί προυτιμούσι να φάει ψουμί κι ζάχαρ' παρά να βντά λάδ' πέντι ουξύτητις.

Έχ' πάλι άλλ' τσιλιπίδεις αμπ διαλέγιν. Σι λέει, απ' τα γιμουστά τρώου μουνάχα του μέσα. Άλλ' δε τς αρέζ' ου γόμους κι τρών' μουνάχα ψητό. Άλλ' αμπ ντν όρνια τς αρέζ' μουνάχα του καράβ' κι άλλ' τρων' μουνάχα γόφου. Πουλλοί έν' κι

αυτοίν αμπ δε βντούν ούτι μια κματιά άμα του φαϊ έχ' ζμί. Έχ' λουγιώ - λουγιώ τσιλιπλίγια.

Ιδώ σ' Θάσου, δε θα του πιστέψτι. Πουλύς κόσμους δε ντρώνει τς ιλές. Κι αυτό γιατί φτάνιν αυτές απ' έφαγι απού κείνα τα χρόνια. Τζ μπούχτισι. Κι δε ξέρς κι πόσην νταγκίλα μπούχτισι στα χρόνια τ'. Πουλλοί όμως αγουράζιν κι τρων πειρατκές, συ λέει μουνάχα θασίτικς να μην έν'.

Μη νουμίζτι όμως ότι κι αυτού όξου δεν έχ' τσιλιπίδς. Πουλλοί ιβρουπαίοι έν τσιλιπίδς. Μι του ίλιγι ένας Καλλιραχιώτς απ' έκανι χρόνια σ' Γερμανία. Ικει γιννήθκι. Ρώτσα κι άλλ' όμως, γιατί αυτός ήταν ου μιγαλύτιρους τσιλιπής απ' γνώρσα, κι είπα να μη μι του λέει μάξους για να δικιουλουγθει.

Αυτόν λοιπόν, φίλου ντουν έχου, αλλά ντου φουβήθκι του μάτι μ'. Δε ντουν αρέζ' του γάλα. Μουνάχα αμπ ντ μάνα τ' έπγι. Δεν ντουν αρέζιν οι μιλιτζάνις κι δεν έφαγι πουτέ στ' ζουή τ'. Ακούστι. Δε ντουν αρέζ' ου μούστους! Ξέρτι γιατί; Γιατί, λέει, δε μπίν' κανένα πγιουτό, κι άμα πγεί μούστου, μέσα στη γκλιά τ' μπουρεί να πάρ' τζνάδα κι να γέν' κρασί.

– Καλά, ντου λέου, δε ματάλαβς καμιά φουρά;

– Δε ματαλαβαίνου, μι είπι. Νηστεύου όμως κανουνικά, κι όταν ου κόσμους ματαλαβαίνιν ιγώ πάου ικει στου μπαπά κι ντου γυρέβου μουνάχα λίγου αντίδουρου. Μι ξέρ' ου παπάς, ντου μίλσα.

– Θέ μ', σχώρησέ μι!

Άμα σι βαστά, ξαναφάει χλουρό τυρί!

Ου κόσμους άρχισι να πουνηρέβιτι πρώτα μέσα τς καφινέ-
δισ. Απού κανέννας άρχισι να μην έχ' όριξ' για τίπουτα.

– Θα πγείς ένα ρακί;

– Όχ', δε μπίνου, θα πγιώ μια λιμουνάδα.

Ούλ' του μυαλό ντουν πήγινι τσι γναίκισ. Σι λέει, δεν ντουν
αφήν' η γναίκα τ' να πγεί.

Ύστιρα απού καμπόσις μέρις είχι αθρώπ' απ' μπαίναν στου
γκαφινέ κι δε μπίναν ούτι γουργουλιά ρακί. Ούτι καφέ, ούτι
λιμουνάδα. Κι φεύγαν κι νουρίς στου σπίτ'. Πάλι, οι άλλ' σκέ-
βουνταν ότι δε τς αφήναν οι γναίκισ τουν να πγιούν.

Δεν ήταν πουλλοί αυτοίν. Πεντέξ ήταν. Τς ρουτούσις «έχς
τίπουτα;» Απού κανέννας ήλιγι «έχου πυριτό, μπουρεί να άρ-
παξα καμιά πόντα». Άλλους πάλι ήλιγι «έχου μια χαμούρα».
Χαμούρα δε θα πει αυτό απ' ξέρουμ'. Θα πει να θέλς να ξα-
πλώεις καταή. Ου κόσμους έβαζι μι ντου νου τ' κι άλλα πρά-
ματα. Σι λέει πάει αυτός, πήρι τα πίσου. Πουλλά βάζαν μι ντου
νου ντουν ου κόσμους.

Ούλ' αυτοίν, κι πουλλές γναίκισ, ου ένας πίσου αμπ ντουν
άλλουν, πιράσαν ντ μιγάλ' ντ μπόρτα στου μΠρίνου κι τς πι-
ρίλαβι ου Έλληνας. Τσι ζλούσι, τς πάτγι στη γκλιά κι στα κφά
ντουν κι ρουτούσι ιδώ πουνείς; Πουνώ. Τρωσ προυτόγαλου;
Τρώου. Σ' αρέξ του χλουρό του τυρί; Λουλαίνουμι, μι φέρνει
ντάιμα η πιθιρά μ' απ' του μαντρί! Τς έκανι κι αναλύσεις στου
αίμα κι έναν έναν τς έβαζι τς ιξιτάσεις σν αμασκάλ' κι τς ήλιγι:

– Φύγι τώρα τΣαλουνίκ' στου Λοιμουδόν. Τς ειδουποίησα
ιγώ να σι πιριμένιν.

Του τι γίνκι στου Λοιμουδόν, ούτι ντουν οχτρό σας. Όταν

γυρίσαν οι πρώτ', λέγαν όξου απού δω κι μακρουγιά!. Υπουφέ-
ραν οι αθρώπ' απ' τς θιραπίς. Δεν έν μουνάχα ότι παίρναν
ουλμιργιά χούφτις τα χάπια, αλλά ικείνις οι ινέσεις, ίσαμι πέ-
ντι ντ μέρα, ήταν του μιγάλου του μαρτύριου. Οι σύριγγις εί-
χαν κάτ' βιλόνις σα σκφουβέλουνις.

– Γιατρέ, πουνώ πουλύ! Υπουφέρου. γιατρέ...

– Ζούλξι λίγου του κουλουφέλ' σ' να διαλυθεί του φάρμα-
κου κι άλλ' φουρά του τυρί να του αφήνς να αρμουρίζ' καλά κι
ύστιρα να του τρως.

Δεν μπιριγράφουντιν αυτά απ' τραβήξαν ου κόσμους. Ου
κώλους τουν γίνκι κόσκινου απ' τς ινέσεις. Ένας μι είπι καλύ-
τιρα να έτρουγι μια τφικιά στου γκώλου παρά τσι τρύπις απ'
τς ινέσεις. Ου άλλους, ντου φουνάξαν ζ ντηλιόρασ' κι πήρι μα-
ζί τ' κι μια σακλέκα μι τα φάρμακα αμπ ντου δώσαν κι τα έδει-
χνι.

– Είσι καλά, θεια, τώρα;

– Καλά είμι πιδί μ', μουνάχα απ' κμούμι τα μπρόμτα.

Ένας άλλους όμους έκανι κι ντου βαρύν μόλις μπήκι στου
γκαφινέ. «Δεν ήταν τίπουτα, μια απλή θαραπεία ήταν, σιγά τς
ινέσεις κι ντου μπόνου. Ου αμιλιτέους πυριτός έν σαν ντουν
άλλουν».

– Άμα δεν ήταν τίπουτα ου αμιλιτέους κι μας κανς του
παλκάρ', γιατί κάθισι μι του ένα του κουλουφέλ' ζ γκαρέκλα;

– Απού συνήθεια του κάνου, είπι κι άλλαξι κουλουφέλ'.

– Ε, τότε άμα σι βαστά, ξαναφάει χλουρό τυρί απού... συ-
νήθεια.

Κι ξαναάλλαξι κουλουφέλ'...

Ζβουντούνα ήρταν κι φύγαν τα μουτουσακά...

Κατακαμλιού τα φεριμπότ πηγινουίρχουνταν. Γέμισι ου τόπους μουτουσουκλέτις. Μόλις βγαίναν στου Λμένα του δίναν δρόμου ζβουντούνα για ντου μΠρίνου κι μουγκρουμαχούσαν. Ούλις τς μέρις ου κόσμους δεν έκλεισι ματ' απ' του μαρσάρμα. Μόλις κόντιβι να ξημιρώσ', προυμαζώνουνταν κι ησύχαξι λίγου ου τόπους, γιατί ξυπνούσαν κατά του μισμέρ' κι ξικνούσαν. Κουτουρού γυρίζαν κι απ' όπ' πιρνούσαν τάραξι ου τόπους.

Αλλά του πιο ουραίου ήταν οι σουύζις. Ντουν ίβλιπις να κάν' σουύζα κι να μαρσέρνει. Κι πάρτουν καταή μεσ' τς αβατσνές. Είχαν κι του καλό ότι ήταν κουντά του Κέντρου Υγείας. Όσοιν ήταν πιο βαριά τσι στέλναν ζ γΚαβάλα. Ένας κβαριάσκι σ' Θυμουνιά μέσα σι μια χουχούλα. Ύστιρα απού ώρις ντου βρήκαν. Ζούσι.

– Ανοιχτά ή κλειστά ντ μπήρις τ' στρουφή; γιατί έπισις; ντου ρουτήσαν.

– Καλά ντν είχα πάρ', αλλά ντ μπήρα μι σουύζα...

Ικει στου ισάδ' στου μΠρίνου γίνταν οι πουλλές οι σουύζις. Ικει μαζώξαν έναν ντουντούκ'! Έτς ντουν έγραφι. Αυτόν ντουν ιξιτάσαν οι γιατροί κι ντου στείλαν κατιφθείαν στα Σέρρας. Ξέρτι ποιοι στέλνιν στα Σέρρας...

Είχι όμους κι κατ' μουτουσουκλέτις να τσι πιείς στου πουτήρ'. Αυτές τς οδηγούσαν γιατροί, πλούσιοι κι παρακιρσμέν'. Αυτοίν ήταν στα χρόνια ντουν λουλοί μι τς μουτουσουκλέτις κι τώρα βάλαν μυαλό, αλλά του χούι δε γκόβιτι.

Ιγώ, χασουμέρς ήμαν κι κάθουμαν ικει ζ μπαραλία.

Είδα έναν χουντρόν ζ γκαφιτέρια. Έπνι καφέ κι δίπλα τ' εί-

χι μπαρκάρ' ντ μηχανάρα. Άγιου! σκέφκα. Άμα ανέβ' αυτός απάν' σ' μηχανή, θα σκάσ' η ρόδα. Κι δεν έν' μόν' αυτό. Ύστιρα απού λίγου ήρτι μια πιο χουντροή απ' αυτόν —σάνι ποια να σας πω— κι ανιβήκαν κι οι δυό απάν' κι φύγαν ζβουντούνα.

Τς καταλάβινις εύκουλα ποιοι ουδηγούσαν μηχανή. Δηλαδή ούλ' ουδηγούσαν. Έναν κουντόν μουνάχα, είπα αυτός απουκλείιτι να οδηγεί. Ντου μέτρησα μι του ματ'. Ήταν πιο κουντός κι απού νάνου. Κι ήταν κι λίγου χουντροός.

Ιγώ χασουμέρς ήμαν κι κάθουμαν ικει ζ μπαραλία. Ίβλιπα ντου γκουντόν μι τς άλλ' κι είχα ντου νου μ' να μή φύγιν κι ντου ξιχάσιν. Θα τς φώναζα «πιδιά, ξιχάστι ντου γκουντόν»!

Ύστιρα απού λίγου σκουθήκαν κι πήγαν κατά τς μηχανές ντου. Βλέπου ντου γκουντόν, μπδά απάν' σι μια μηχανάρα. Λέου, παίζ' ου κουντός. Πήγα πιο κουντά κι τι είδα. Ιπειδή μι τίπουτα δε φτάναν τα πουδάρια τ' στα πιτάλια, είχι κι δέφτιρα φκιασμένα στου μάστουρα. Ήταν κατ' πιτάλια όπους τα πλαϊνά στου καρικλί αμπ βάζ' του πιδί τα πουδάρια τ', γιατί δε φτάν' να πατήσ' καταή. Πάτσι τα γκάζα ου γκουντός, κι γίν-κι άρατους...

Τώρα, ούλις τς μέρις παντού άγκις ότι σκουτώνουνταν, άλλους ίλιγι πέντι άλλους ιφτά, άλλους δέκα. Άμα θέλτι του πιστέβτι. Μέχρι κι νικρουφόρα πήγι όξου απ' του Κέντρου Υγείας κι ρουτούσι τς γιατροί «μάθαμ' ότι σχουρηθήκαν πουλλοί, πού τς έχτι;»

Ένας - ένας μι ντου Θιό τ'...

Πατατούκα...

Η γλώσσα έν για να συνουέσι ή για να τραγδείς. Άλλους ξέρ' πουλλές γλώσσις κι εν τιτραπέρατους. Άλλους, ξέρ' μουνάχα μια κι άμα ντου ντύχ' κανές ξένους συνουέτι μι τα νουήματα.

Κάθουνταν ένας γέρους κι μια γριγιά όξου στου τιζάκ' κι βλέπαν τς τουρίστις απ' πιρνούσαν.

– Ρε γριγιά, πρέπ' να μάθουμ' κι μείς μια γλώσσα να μιλούμ' μι τς τουρίστις. Κάθουμέστι κι τσι βλέπουμ' μουνάχα σα ξένου παραμύθ'.

– Να μάθουμ', γέρου, χρειιάζιτι.

Ικείν' ντη ώρα πιρνούσαν ένα τσουρμου τουρίστις. Σταμάται ένας τουρίστας κι ρουτά ντου γέρου:

– Σπιτ ίγγλις; Νο, ου γέρους.

– Παρλιβού φρανσέ; Νο, ου γέρους.

– Σπρέχιν ντόιτς; Νάιν, ου γέρους

– Παρλάρι ιταλιάνου; Νο, ου γέρους.

Έφγι ου τουρίστας χουρίς να συνουηθεί. Η γριγιά σκέφκι λίγου κι μουρμούρξι. «Τι γλώσσα να μάθουμ', βρε γέρου μ', αυτός ήξιρι τέσσερις κι πάλι δε μπόρισι να συνουηθεί».

Κάθουμάσταν ικεί ζ γκαφιτέρια κι ήρτι ένας γιρμανός. Αυτός ήταν μουρφουμένους, αλλά ήθιλι να μάθ' κι τα ιλληνικά κι μπράβου τ' ντουν άθρουπου.

– Μάθι τουν μια ιλληνική λέξ', ρε Μήτσου, ιμένα δε μι έρχιτι καμιά.

– Πατατούκα! λέει ου Μήτσους ντου γιρμανό.

– Πατατούκα! λέει κι ου γιρμανός. Ντην άρπαξι μι του πρώτου ντ λέξ'. Ένα σουρό ιλληνικές λέξεις ντουν έμαθι ου Μή-

τσους: μπαρδάκ', χαρκουτσούκα, φουκάς, σκφούνια, τσουράπια, τσιρβούλια, τάιστρον, μυλουτρουβάς, σαπάν', σακάτ', αουπέρα. Ντουν έκανι ντου γιομανό ξιφτέρ'.

Τα θασίτκα έν η πιο ουραία γλώσσα στου γκόσμου. Κι έν κι πουλύ παλιά γλώσσα. Σ' ούλα τα χουργιά τς Θάσους τ' ακούς κι τα χαίρισι. Αλλά απού χουργιό σι χουργιό έχ' διαφουρές. Ξισέρνιν ντ φουνή ντουν. Αλλιώς τα μιλούν ζ γΚαλλιράχ', αλλιώς τα μιλούν τς Μαριές, αλλιώς στου Θιουλόγου. Καλά, ντου Λμένα βγάλλι τουν απ' όξου, αυτοίν τα ξιχάσαν.

Η αλήθεια, ότι έν λίγου δύσκουλα. Τα μικρά τα πιδγιά, ας πούμ', τα λεν μσά. Κι να πεις ότι ου άλλους έν τσιβδός, ιντάξ', αντί να πει ρου λέει δου, αντί να πει σου λέει θου, ιντάξ' δε χάλασι ου κόσμους... Ντου γκαταλαβαίνς.

Αλλά έχ' κι μιγάλ' απ' σι μιλούν τόσο καθαρά κι πάλι δε γκαταλαβαίνς ούτι λέξ'.

Ίρχουμαν μι του φεριμπότ αμπ γΚαβάλα κι πιάσαμ' κουβέντα μι έναν θασίτ', ντου Γιώρ'. Αυτά, τα συνηθισμένα, ντου ρώτσα πώς παν οι δλές, τα πιδγιά, η κυρά. Μι μιλούσι πουλλή ώρα. Στα θασίτκα μι μιλούσι αλλά δε γκαταλάβινα ούτι λέξ'. Μουνάχα ντουν άκουμ'. Όταν φτάσαμ' κουντά στα πιτροέλια, άρπαξα μια λέξ': «Φασουλάκια». Ντου ρουτώ ιγώ, «χλουρά;» «ναι, χλουρά;» μι είπι.

Ύστιρα ξαναάρχισι. Πάλι δε γκαταλάβινα λέξ'. Φτάσαμ' στου μΠρίνου κι ιτοιμαστήκαμ' να κατέβουμ'. Τότι άρπαξα πάλι μια κουβέντα: «Ας παν στου διάουλου».

Κι συμπλήρωσα κι γω:

– Ναι, ρε Γιώρ', άστα να παν στου διάουλου.

Κι χουρίσαμ'...

Ψάρια φέραν τς Σουρίν' ντου γκαφινέ...

Πουλλά ψάρια έφαγι ου άθρουπους στα χρόνια τ'. Απού τότε απ' έξη ου Χριστός ψαρέβαν ου κόσμους κι τς καθουήδι-βι πουλύ τς ψαράδισ. Μια φουρά ντου γκλαφτήκαν ότι δε μπορούσαν να βγάλιν ούτι γούπα. Κάτ' έκανι ου Χριστός τότε, κανένας δεν έμαθι τι δόλουμα έβαλι, κι κριπάραν τα δίχτυα απ' τα ψάρια κι τρίβαν τα μάτια ντουν οι ψαράδισ. Αυτό του λεν κι τα βιβλία τ' σκουλειού.

Στου ψάρια του παν έν τι δόλουμα θα βάλς. Ικεινα τα χρόνια όμους βγάζαν κι ψάρια χουρίς δουλώματα. Ας πούμ' μι του πουμ. Άμα έπιφτι του πουμ σι μιγάλου κουπάδ', λαθραία του ρίχναν, γέμουζι ου γιαλός σκουτουμένισ γούπισ, γουφάρια, σάρπισ, ό,τ' ήθιλις. Κι τα χρόνια ικεινα αμπ δεν εί-χι ψυγεία, τα ψάρια έπριπι να φαγουθούν. Γιμώζαν ψάρια τς τρουβάδισ απ' τα Κοίνυρα κι ντιν Αλκή κι τς φέραν στου χουργιό κρυφά, γιατί ήταν απού πουμ, κι τα πλούσαν όσου όσου.

Φέραν κι αμπ ντου μΠουτό ψάρια στου Θιουλόγου, μι τς κάσις. Κτσούρια φέραν. Βάζαν κι ντου μπαρμπα-Βασίλ' ντου μπρουτόγυρου κι φώναζι. Τάραζι ούλου του χουργιό:

«Ε, ψάρια φέραν
τς Σουρίν' ντου γκαφινέ
έξ δραχμές η ουκάαα!»

Μια φουρά φέραν δυο λουγιώ. Φέραν κτσούρια κι αμμιά-δισ. Αμμιάδισ έν κατ' ψάρια αμπ βουσκίζιν μέσα στουν άμμου. Αντί όμους να τα πουν αμμιάδισ, βάζιν μπρουστά κι ένα γ. Πή-γι κι η Βαρβάρα, κουπιλούδα ήταν τότε, κι αντρέπονταν:

– Βάλι μι μπάρμπα μια ουκά ψάρια απ' αυτά απ' τα λεν

άχρεια λόγια.

Η ιξέλιξ' ήρτι όταν πήρι ου Στάμους μουτουσουκλέτα καλάθα κι ντ φόρτουνι ψάρια. Γύρζι ούλου του χουργιό. Αυτός δεν έβαζι ντου μπρουτόγυρου να φουνάξ'. Κόσμους κι γάτις ακούγαν ντ μουτουσουκλέτα κι τρέχαν. Ντ γνουρίζαν μι του πρώτου γιατί δεν είχι άλλ' τέτοια στου χουργιό.

Τώρα στα χρόνια μας, πουλλοί ψαρέβιν ή κάνιν ντου ψαρά. Πληθύναν κι οι χασουμέρδισ κι πουλλοί πήραν κι βάρκα θκή ντουν. Ούλου για δουλώματα μιλούν, για τί κιρό θα κάν' αύριου ή σι ποιο μέρους θα παν ψαρέψιν. Δουλώνιν ουλμιργιά παραγάδια κι ρίχνιν κι κουφίνια για σάρπισ. Δε μπόμνι τρέβλα τς μπακτσέδισ. Άλλ' βγάζιν καλά ψάρια κι άλλ' απ' τα χαμένα. Αλλά όπους κι να του κάνς, βγάλιν δε βγάλιν, του ίδιου έν. Ίβγαλι ου άλλους σαράντα ουκάδισ καλαμάρια κι γέμουσι ντου γκαταψύχτ' ιτ. Τα τρώει μοναχός τ'. Τώρα δεν έν όπους ικείνα τα χρόνια απ' τα πλούσαν μι τς τρουβάδισ όσου όσου.

Μι είπι κι μένα ου γιατρός ν' αγουράσου έναν καταψύχτ'. «Έχου καταψύχτ' Ζήμινς» ντουν είπα. «Πάρι κι άλλουν» μι είπι «θα σι ντου γιμώσου ιγώ ψάρια. Μουνάχα να μη ξαναπάρς Ζήμινς, πάρι άλλ' μάρκα». «Γιατί;» ντου ρώτσα, αλλά δε μι είπι. Κάτ' θα ξέρ' ου γιατρός για να ιπιμέν'. Αλλά μι φαγώθκι: «πάρι καταψύχτ' κι θα σι κάνου ιγώ όταν παγαίνς στου αναγκαίου να κάνς του χουντρό σ', αντί να βρουμά, θα μουσκουβουλά ψαρίλα!».

Ιγώ ντου μπιστέβου, γιατί μέχρι τώρα βλέπου ότι βγάξ' καλά ψάρια. Πάντα όμους όταν μι λέει «αύριου θα φάμ' ψάρια» μι πιάν' ένα σφίξιμου. Λέου, ας κάνουμ' κι έναν τζέτζιρ φα-sούλια, γιατί δε ξέρς τι γίνιτι...

Προυσέχτι λίγου του χόντρους

Του χόντρους εμφανίσκι τώρα τιλιφταία στα θκά μας τα χρόνια. Ιγώ δηλαδή όταν ήμαν πιδί, ούλους ου κόσμους κουκαλιάρκους ήταν. Κι όχ' μουνάχα ου κόσμους. Κι οι γάτις κι οι σκύλ' κι οι γαδάρ', πιτσι κι κόκαλου ήταν. Τόσην δλειά που τραβούσι ου κόσμους, κι ου κόσμους κι τα ζα, πώς να χουντρίν', αφού έτρουγι κριγιάς μουνάχα Πάσκα κι Χριστούγινα; Χουντραίν' μι τα παζά κι τα κραμπουλάχανα κι μι τάκου ου άθρουπους; Άσι δηλαδή τι τυράνια τραβούσι μι τα σκαψίματα κι τα ξιστραφώματα κι τα σκαλίσματα κι του τσκούρ' κι τς ιλές κι του σύρι έλα, πότι τς Αμαθραξούς κι πότι στου Παλουχώρ' κι στου Μπάμπρα μι ντου ντρουβά ντ γκουμπάνια στουν ώμου.

Ικείνα τα χρόνια σ' ούλου του χουριό ένας μουνάχα ήταν χουντρός: ου Ψηλάντους! Αλλά κι αυτός ζ γΚαβάλα πιο πουλύ ζούσι κι πρέπ' ν' αγόραζι πάντα άσπρου ψουμί κι να έτρουγι πουλύ κριγιάς. Δε ξέρου... μπουρεί να ήταν κι του σκαρί τ' τέτοιου.

Τώρα τιλιφταία, δεν έχ' πουλλά χρόνια απ' ήρτι του χόντρους. Κι ήρτι παντού. Στουν άθρουπου, απού πιδί μέχρι γέρουν. Αλλά κι στα ζα. Καναδυό γαδάρ' ούλ' κι ούλ' πουμείναν στου χουριό κι ουλμιργιά, μέσα στη χλουρουσά, αγγαρουμαχούν για γαδούρα. Γίναν κανουνικοί μπισλιμέδισ. Άμα τσι σφάξεις μπουρείς να τς μουσκουπλήεις για μουσκάρ' γιρινέ.

Πουλλοί χουντροί κι πιο πουλύ οι γναίκισ, κάνιν αμπ δε γκαταλαβαίνιν. «Χουντραίνου απ' του νιρό», λέει ου ένας. «Δεν έν' πάχους, έν'... ψουμάκια», λέει η άλλ'. Έχ' άλλουν όμους απ' του παραδέχτι. Σι λέει «ιμένα η γναίκα μ' έν' κα-

μπάδκια». Κι άλλους, όταν ντουν είπα να ιλαπτώσουμ' λίγου του φαγουργιό, τουλάχιστου να μη ντρωμ' του βραδ', ξέρι τι γύρσι κι μι είπι; «όταν πνούσαμ' κι πήνι η κλια στα κατίνια, καλά ήταν;». Δίκιου είχι.

Είχι γυμναστικές ιπιδείξεις κι τα πιδαιλία χουρέβαν του τραγούδ'

*«κάν' την έτσι κάν' την έτσι
την ψιλή λιγνή σου μέση».*

Ένα μικρό ήταν σα γιουβαρολάκ'. Κνιένταν κι αυτό του καημένου αλλά δε γκαταλάβινις πού ήταν η μέση τ' κι αουπού άρχιζει ου κώλους τ'.

Για να του καταλάβτι, δγείτι άμα σας τύχ' κι τα φεριμπότι. Νομίεις ότι έρχουντιν κατακαμλιού απού κόσμου. Δεν έν' πουλλοί, έν' χουντροί.

Κι στ' βόλτα απ' κάντι, νομίζτι ότι βλέπτι πουλύν κόσμο αλλά για υπουλόγσι ότι ου καθένas πιάν' διπλάσιου μέρους απ' του κανουνικό...

Ιπρουχτέ, πρέπ' να του δγίκτητι, δείξαν ζ ντιλιόρασ' έναν γάτου ίσαμι 20 ουκάδισ. Σα χιάδ'. Να ντου γκόψεις φέτις κι να νουμίεις ότι τρωσ χοιρινό.

Καλά, οι γάτις κι οι σκύλ' του κόψαν του ψουμί. Μουνάχα σαλάμ' κι κουσέρβις κρέας τρων. Η άλλ' η θειά είπι ντ θυγατέρα τς να αγουράζ' κι απού άλλου μαγαζί κουσέρβις για τς γάτις «γιατί θα μας πάριν χαμπάρ' κι θα μας γιλά ου κόσμους, μαρή θυγατέρα μ'», είπι.

Παίρνου, παίρνεις, παίρνει

Δε σας λέου πού του δγιέβασα, αλλά έν' αλήθεια. Στα Λμινάρια γίνιτι τς ανιφιρμένς κι μεις τό 'χουμ' κιορ βιλαέτ. Ντου συνιτριισμό ντουν έχ' του ΚΚΕ. Ντου σκουπιδότουπου ντουν έχ' η Ν.Δ. Βάλι τώρα ισύ μι ντου νου σ'. Στα Λμινάρια μπρουστά απού 40-50 χρόνια σκουτώσαν καναδυό κι δε μαθηφτήκαν οι φουνιάδισ. Ντου χμώνα απ' μας πέρασι προφουνθήκαν ντου Μιρέσ' ότι άμα δε σκώσ' τα σκουπίδια απ' τα Λμινάρια «να δγεις τι θα γεν'». Ιτοιμάζιτι όμους κι ένας Λιμιναργιώτς να κατβεί για δήμαρχους. Τώρα τιλιφταία μπήκι μια φουτιά στου συνιτριισμό κι ιπρουχτέ μπήκι ακόμα μια κουντά στα σκουπίδια. Κι ούλα αυτά, έγραφι δένιν αναμιταξύ ντουν του ένα μι του άλλου.

Αυτά δγιέβασα κι θαμάσκα. Για δε ρε, σκέφκα, σόμουρα κι γόμουρα γίναν τα Λμινάρια κι μείς δε μπαίρνουμ' χαμπάρ' τίπουτα. Απ' του 60 απ' σκότουσι ου άλλους, κάτ' είχι μι ντου νου τ' κι νάτου: ξιδιδήλσι τώρα, ύστιρα απού πινήντα χρόνια.

Σκέφκα ότι πρεπ' να του ψάξου να δγιώ τι γίνιτι. Μια αβδουμάδα γύρζα μέσα στα Λμινάρια. Δεν άφσα καφινέ για καφινέ. Τς Καλύβις πήγα κι στου Μπιτούνκου κι στου Ντριανταένα. Ίλιγα απ' όξου απ' όξου ότι αυτό αμπ γίνκι έν' αδικία. Τι σκατουμιρασά ήταν αυτήν, «Ιμείς θα έχουμ' ντου συνιτριισμό κι σεις τα σκουπίδια»;

Ρώτσα έναν απ' έν' μέσα στα πράματα.

– Καλά ρε πατρίδα, ισείς πίρτι τα σκουπίδια, δεν έπριπι να πάρ' κάτ' κι του ΠΑΣΟΚ; Δε θα χουρτάσι σ' αυτόν ντου γκόσμου; Ούλα θκά σας τα θέλτι;

– Τς δώσαμ' τα σκατά, αλλά αυτοίν μιγαλουπιάνουντιν. Δε

ντα θέλαν κι τα κρατήσαμ' κι αυτά.

– Ας τα δίντι ντου Συνασπισμό απ' αυγαταίν' μέρα μι ντ μέρα, ρε πατρίδα.

– Ου Συνασπισμός λέει ότι δε θέλ' να έχ' θκή τ' πιριουσία. Πήρι μουνάχα ντ μΠρουτουβουλία να σώσουμ' του δάσους μας. Κι ντ μπήρι κι αυτός μουναχός τ' χουρίς να ρουτήσ' κανέναν. Ιδώ στα Λμινάρια, φίλι, γίνιτι αλλάξιους Κυρίου. Ου καθένας ό,τ' θέλ' παίρνει. Μι τα ξισκαλίεις γιατί βρουμούν...

Καταλάβτι ότι έπιστα σι τιτραπέρατουν διξιόν; Δε μπιάνουνταν απού πουθινά.

Τς Καλύβις δε γκατάφιρα τίπουτα. «Ιμάς δε μας βρουμά ου λιόζμους, γιατί φσα ούλου κατά σακάτ'», μι πήκαν.

– Ναι, αλλά ποιος ντουν έβαλι φουτιά ντου λιόζμου; ρώτσα ιγώ.

– Σύρι κόλλα τουν, μι πήκαν.

Σκέφκα να βρω ντου Συνασπισμό κι, καταλαβαίντι, τράβξα κατιφθειάν για ντ μπαραλία. Ντου βρήκα να κάθιτι σ' ένα παγκάκ'. Ντου μπήρα μι του καλό. Ντουν είπα σύντρουφου.

– Καλά ρε σύντρουφι, πώς παίρνιτι ισείς ντ Μπρουτουβουλία να σώσουμ' του δάσους μας; Ντ μπαμπά σας πιριουσία έν; Γιατί δε ρουτάτι κανέναν;

Πέρασι σν ιπίθισ' μι ντη μπρώτ' σάμα κι ντου μπρόσβαλα ντου Τσούπρα.:

– Πρώτα πρώτα, για να γίνς θκός μας σύντρουφους πρέπ' να φας πουλλά γουνιάδια. Κι όσου για ντ μΠρουτουβουλία, ιμείς μουνάχα ντ μπαίρνομ'. Ου κόζμους φλάει κι σβήν' τς φουτιές. Ιμείς γράφουμ' τα ουνόματα τς καταστάσεις.

Τιλιφταίου αντάμουσα του ΚΚΕ.

– Καλά, βάλτι ντου λιόζμου φουτιά; Στλιζουκουπούν τα Λμινάρια, ρε σύντρουφι. Πιρνάς απού κει κι σ' έρχιτι μπου-

λαντία αμπ ντη βρώμα.

Κι αυτός μ' έβαλι κατσάδα.

– Σύντροφους δεν είσι. Ντου ψήφου σ' όμους ντου θέλουμ'. Κι όσου για ντου λιόζμου, αυτά απ' λέγουντιν έν ιμπιριαλιστική προυπαγάντα απ' ντη μαύρ' αντίδρασ'. Για να ξέρς πόσου καθαροί ίμιστι, ιπρουχτέ πήγι ένας απ' τα σκουπίδια να γυρέψ' κουπέλα αμπ ντου συνιτιρισμό. «Ισείς βρε δεν είστι ικανοί ούτι τα σκουπίδια να φλάξι, κι μι ήρτις κι για γαμπρός;» ντουν είπι ι μπαμπά τς κι ντου μπέταξι όξου.

Αυτά ήθιλα να μάθου κι μι φτάνιν...

Τι να προυτουκάνου, μάνα;

Δε μπάμ' καλά... Όχ' μουνάχα δε μπάμ' καλά, αλλά πάμ' κατά διαόλ'.

Ούλα τα χουργιά στλιζουμαχούν. Οι βόθρ' κριπάραν κι πουλλές φουρές τα σκατά τρέχιν μέσα τσι δρόμ'. Ιφτυχώς που σι πουλλά μέρια το χώμα έν μαλακό κι τα πίν' η γης ή έχ' απού καμιά σκαμνιά κι τα πίν' αυτήν. Θα μπουρούσι δηλαδή ου πάσα ένας να έχ' μια σκαμνιά δίπλα αμπ του βόθρου τ' για να τα πίν', αλλά ου κόσμους έν ανιπρόκουπους. Έχ' κι καμπόσιν απ' φουνάζιν να τα πάρ' του βυτίου. Αλλά κι του βυτίου πού να προυτουπάει κι ύστιρα πού να πάει να τα πιτάξ'; Κάθι χουριό λέει «θέλου να μυρίζου μουνάχα τα θκά μ' τα σκατά» κι του διώχιν. Κι μι του δίκιου ντουν.

Βάλι κι τα σκουπίδια. Ένας μιγάλους σκουπιδουντινικές γίναμ'. Ό,τ' σαβούρα για πέταμα έχ' ου καθένας, τα πιτάζ' όπ' νά 'ν' κι σι λέει δε βαριέσι, ας έρτ' να τα μαζώξ' ου δήμαρχους. Τα σκουπιδιάρκα τα αυτουκίνητα χαλνούν κι ποιος να τα φκιάσ'; Ου μηχανικός θέλ' παράδισ. Τα χουριά πάλι λεν «δε θέλουμ' σκουπίδια απού άλλου χουριό, ου καθένας τα θκά τ'». Πού να προυτουπρουλάβ' ου δήμαρχους. Ιπρουχτέ σήκουσι τα χέρια κι λέει «φέρνιτέ τα στου Λμένα κι θα δγιουμ' τι διάουλου θα τα κάνουμ'» κι τώρα τα αυτουκίνητα αμπ ντου μΠουτό κι τα Λμινάρια τα πηγαίνιν στου Λμένα, δρόμου δυο ώρις, κουντά έν'. Τι να προυτουκάν' ου δήμαρχους;

Οι δρόμ' έν μέσα στου σκουπίδ'. Ούλους ου κόσμους μουρμουρίζ' ότι οι αργάτις δε σκουπίζιν κι του κουλουβαρούν. Κι γιατί να σκουπίσιν; Ου άλλους σι λέει ιγώ ήθιλα να μπω στου Δήμου, άμα ήθιλα δλειά ήβρισκα κι αλλού. Δίκιου έχ'. Αλλά κι

ου δήμαρχους τι να προτουκάν'; Άστουν σι λέει, ας φάει κι αυτός ένα κουμμάτ' ψουμί. Τι να προτουκάν';

Οι παραλίς έν γιμάτις σκουπίδια. Του μηχανήμα απ' καθαρίζ' δεν αγουράσκι ακόμα. Αυτό θα τς κάν' λαπάντ, αλλά απού χρόν'. Τι να προτουκάν' ου Δήμους;

Ου άλλους δε μπουρεί να κλείσ' μάτ' του βράδ' απ' του ντούκου ντούκου. Κι αυτός δίκιου έχ', αλλά πού να του βρει;

Ου άλλους πέρασι του προύι ζ γΚιραμουτή μι δικαπέντι ιβρό κι του μισμέρ' γύρσι μι είκουσ' ιβρό. «Κουμμάτ'-κουμμάτ', ρε πιδγιά», τς είπι. «θκό μας έν του φερμπότ' κι όσου θέλουμ' σι παίρνουμ'». Τι να προτουκάν' κι αυτό του κράτους;

Μπουτιλιάραν οι δρόμ' απ' τα αυτουκίνητα. Δεν έχ' μέρους να παρκάριν. Ου Δήμους πρέπ' να κάν' ένα πάρκιν. Τι να προτουκάν' όμους κι αυτός;

Γύρσι του βράδ' του κουρτσέλ' ξισκισμένου, ξιγδαρμένου, του ξιμυάλσι ου άλλους, μάγκας κι καταφιριτζής, του ίφιρι βόλτα, του έρξι μέσα σι μια χουχούλα κι του έκανι άχρειγια λόγια.

– Δε μπουρούσις, μαρή θυγατέρα μ' να βάλς μια φουνή τουλάιστου;

– Τι να προτουκάνου μάνα; Βγάλι ιπούτου, βγάλι ικείνου, γύρσι έτσ', κάνι αλλιώς, δε βρήκα ιφκιρία να βάλου μια φουνή, τι να προτουκάνου;

Αυτός ου τόπους γίνκι «τι να προτουκάνου, μάνα...»

Η Κουνταργυρή τα ήξιρι ούλα για ντουν Άγιου

Ου Μιχαήλ Αρχάγγιλου εν πολύ παλιός κι είχι απ' τα παλιά τα χρόνια ντη αγκλησούδα τ' στου μέρους απ' ντη ξέρουμ'. Ιπειδή ικείνου του μέρους ήταν πουλύ έρμου, κάθουνταν ουλουχρουνίς στου Θιουλόγου, στου Μιτόχ'. Τώρα όμους πόμνι έρμου του Μιτόχ', γιατί ου Άγιους κάθιτι στου Μουναστήρ'.

Ξέρου πουλλά για ντουν Άγιου. Ικείνα τα χρόνια ό,τ' κι να γύριβις αμπ ντουν Άγιου σι τού 'δινι αλλά τώρα σι γυρέβ' ου Άγιους να ντου δίνς. Τότι μουνάχα τα καντήλια παγαίναν κι ντουν ανάβαν τα κουρίτσα. Τα καντήλια τ' ου Άγιους τα ήθιλι να εν πάντα αναμμένα. Αυτό ήταν του ίσου τ'. Αλλά ου κόσμούς ντουν ίδινι κι δέντρα. Άμα κανένας είχι μιγάλου βάσανου ας πούμ' άρρουστουν άθρουπου, ντουν έταζι ένα δέντρου.

Ιγώ αυτά απ' ξέρου μι τα είπι η γοιγιά Κουνταργυρή. Αυτήν τα ήξιρι ούλα. Μόλις ντη έβαζις ένα ρακί η γλώσσα τς πήγνι ρουδάν'. Σι λίγου όμους σταματούσι, για να ντ βαλς ακόμα ένα. Πρώτα ίλιγι πώς ίβλιπι κάθι βράδ' απ' τ' Αγιόρους ένας καλόγηρους μια φουτούδα ικεί απ' εν σήμιρα του μουναστήρ'. Ξικίνσι ου καλόγηρους απ' τ' Αγιόρους κι ήρτι ικεί κι βρήκι ντουν Άγιου απάν' σι μια αγρουλιά. Στου μέρους ικείνου είχι κι μια λόκβα νιρό. Ικεί έκτισι ντη αγκλησούδα ου καλόγηρους. Νιρό είχι, έπιανι κι απού κανέναν κόσφα, αλλά νήστιβι κι πουλύ. Σιγά σιγά του νιρό ικείνου άγιασι κι γίνκι αγίασμα.

— Ναι αλλά, θεια Αργυρή, ικεί σν αγκλησούδα τώρα δεν έχ' θαματοργό νιρό, απουρούσα ιγώ.

— Βάλι μι ακόμα ένα ρακί, να σι πώ, μι ίλιγι η Κουνταργυ-

ρή. Του τραβούσι μουνουκουπανιά, όπους κάνιν σήμιρα μι τα σφηνάκια, κι άρχιζει ντν ιστουρία μι ντουν αγαρηνό.

Σ' λόκβα μι του αγιασμένου του νιρό πήγι μια φουρά να νιφτεί ένας αγαρηνός. Τότι ικει άνξι η γης κι του αγιασμένου του νιρό έφγι, ξηράθκι του μέρους, κι κατέβκι απ' κάτ' αμπ ντου γκρέμνου κουντά σ' θάλασσα. Μέχρι σήμιρα ικει έν του Αγίασμα. Δε ξαναβγήκι αουπάν' σ' λόκβα γιατί του μαγάριψι του μέρους ο αγαρηνός.

– Τιλείουσα, ίλιγι η η θεια μ' η Κουνταργυρή. Βάλι μι ακόμα ένα ρακί. Γκλουκ, σακάτ' μουνουκουπανιά, σα σφηνάκ'. Κι γίνταν σουλότ'.

Έχ' κι άλλ' απ' λεν ιστουρίες για ντουν Άγιου. Αλλά ούλους ου κόσμους ντου φουβάτι απού κείνα τα χρόνια. Δε ξέρου πώς του πήραν ου κόσμους. Ένας τσουμπάνς μουνάχα τά 'βαλι μι ντουν Άγιου. Αυτός είχι ικει κουντά του κουπάδ' ιτ' κι ντάιμα πήγινι σν αγκλησουδά κι ντη σκούπζι κι άναβι κι τα καντήλια. Μια μέρα όμους ντου βραχώθκι ένα ζό'. Πήγι στουν Άγιου, ντου σκούψι, ντουν άναψι τα καντήλια κι ντου μπαρακάλισι «Μιχαήλ Αρχάγγιλι μ' ξιβράχουσέ μι του ζό' αυτό γιατί έν σουϊκό κι τό 'χου για νταμάρ'». Δε του ξιβράχουνι ου Άγιους. Τρεις μέρις ντου μπαρακαλούσι ου τσουμπάνς. Στου τέλους θύμουσι. Πήγι μπρουστά τ', μια ξλένια εικόνα ήταν τότι ου Άγιους, κι ντου μπρουφουνίθκι:

– Άξι να σι πώ: Ιγώ τόσα κάνου για τι σένα κι δε μι δίνς σημασία. Άμα μέχρι του βράδ' δε μι ξιβραχώεις του ζό', θα έρτου μι ντου μπαλτά κι θα σι κάνου αγγδιλούδια!

Ύστιρα απού καναδυό ώρις του ζο' ξιβραχώθκι. Κι απού τότι βγήκι αυτό απ' λεν «κι ου Άγιους φουβέρα θέλ'».

Πέντι τφικιές έρξι σι μια όρτκα κι δε ντ μπήρι

Φουβούμι να μη γκουλαστώ, αλλά θα του πω, γιατί του κάναμ' στου σκουλειό στα θρησκιφτικά. Ικει του έμαθα κι απού μικρό πιδί τού έχου μέσα στου μυαλό μ'.

Προυτού ακόμα έρτ' ου Χριστός στου γκόσμου, οι Ισραηλίτις όταν γυρίζαν αμπ ντν Αίγυπτου (θα μι πεις κι πού δε μπήγαν αυτοίν;) πιρνούσαν μια έρημου κι τς τιλειώσαν οι κουμπάνις. Πήγι η κλιά ντουν στα κατίνια. Κουντλούσαν αμπ μπεινά. Παρακαλέσαν ντου Θιό, όπους κάνουμ' ούλους ου κόσμουσ άμα σφίξιν οι κώλ'.

Ου Θιός δε τς ήξιρι ακόμα καλά τι σιργούνια ήταν κι τσι λπήθκι. Μπουρείς να πεις δηλαδή, ότι σα Θιός που ήταν έκανι του θάμα τ'. Λάμουσι η έρημουσ νταβαδίσα ψουμιά πέντι ουκάδις του ένα. Πέφταν απ' ντουν ουρανό μαζούπις μαζούπις σα βρουχή. Έταν κάτ' ψουμάρις καλουψησμενις κι ουλικής αλέσιουσ. Κι δεν ήταν αυτό μουνάχα. Λάμουσι ου τόπουσ όρτκις. Τσι πιάναν μι τα χέρια κι τσι τρώγαν ουμές. Τέτοια πείνα είχαν.

Έταν θάμα ή δεν ήταν; Δε ξέρου τι να πω, γιατί θα κουλαστώ, αλλά δε μι πεφτ' κι λόγουσ.

Του ψουμί αυτό του γράφιν στα βιβλία «Μάνα». Δεν έχτι ακούσ' καμιάφουρα να λεν «αυτό ήταν Μάνα ιξ ουρανού». Ιγώ, έν' η αλήθεια, μέχρι σήμιρα δεν άξα ούτι δγέβασα πουθινά να βρέξ' ου ουρανόσ ψουμί. Έταν θάμα σάμβουαρ.

Αλλά για τς όρτκις δε ντου πιστέβου ότι ήταν θάμα κι ας μι κριν' ου Θιός. Ιγώ πιστέβου ότι ήταν ουρτκουβραδιά. Τι δηλαδή, όταν λαμών' ου τόπουσ όρτκις τς Αστρίς, έν' θάμα; Κάτσι καλά...

Αυτά τα βλουγημένα αυτήν ντην ιπουχή κάθι χρόνου κατβαίνιν κατά σακάτ' απ' έν' ζουστά κι όταν έχ' Λιβάντ' τα γκντά τς Αστρίς κι σταματούν να πουκουραστούν. Όχ' ντε κι καλά ότι γίνιτι θάμα! Μπουρεί ικείνου του βραδ' να μην είχει λιβάντ κι φύγαν κατιφθείαν σακάτ' κι τα τιλουνιάσαν οι Ισραηλίτις.

Ικείνα τα χρόνια δεν είχι τρέκια κι ου κόσμους πααίναν μι τς αγγίδις του βράδ' τς όρτικις. Μπουρείς να μσουπέις μουνάχα ότι κι τότε τς έστιλνι ου Θιός, γιατί κι τότε είχι πείνα, του γουνιό τ'! Αλλά άμα ου Λιβάντς έν' Θιός για τς Θασίτις, τι να πώ.

Είχι ουρτκουβραδιά απ' λάμουνι ου τόπους. Η ουρτκουσακλέρα γέμουζιπραγνί. Γυρίζαν ζ γκαλύβα κι ντην αδειάζαν μέσα στου τσβάλ' κι ξανά πίσου στου ουρτκουτόπ'. Λιέβαν μέχρι απ' ίβγινι ου ήλιους.

Σιγά σιγά ήρτι η ιξέλιξ', οι αγγίδις κι τα λαδουφάναρα γίναν γκαζόλαμπις, κι αυτές γίναν λούξα. Τότε του Δασαρχείου απαγόριψι ντου γκόσμου να πααίν' τς όρτικις. Οι δασικοί πιάναν ντου ουρτκάρ', ντου γκατασχούσαν του λούξ κι ντου μπαίρναν κι τς όρτικις κι τσι τρώγαν αυτοίν κι απού πάν' ντου γκάναν κι μήνυσ'. Κι μέχρι σήμια του ίδγιου γίνιτι. Ουλνυχιτά γυρίζιν μι τα τζίπια στα βνά να πιάσιν ουρτκαροί. Κι ακόμα τα κατασχούν ούλα, κι του ντάτσουν. Γι' αυτό οι ουρτκαροί σφιχτήκαν κι αυτοίν κι βάλαν θκοί ντου φύλακις κι φλάγιν στουν αγρουτόδρουμου κι ειδουποιούν μι τα κινητά «σβήστι του λουξ, έρχιτι του δασαρχείου».

Δε γκόβιτι όμους αυτήν η πουρπατσά. Απού πάππου πρους πάππου οι ουρτκαροί έν' ιβλουγημέν' αμπ ντου Θιό. Ου Θιός είπι «φάτι όρτικις να ζήστι». Του δασαρχείου κán' του λουλό. «Σκουτώστι τις ντ μέρα» λέει του δασαρχείου. Ακούς ικει

νκουκυργιά; Κι πλακώνιν ούλ' μι τσι σκυλ' κι μι τς καρραμπίνις, σάμα κι γίνιτι πόλιμους κι δεν έν' κι λίγισ οι φουρές αμπ γιμώσαν οι κώλ' σκάγια. Άσι που οι πιο πουλλές τρων' απού ένα σκάγ' στου γκώλου κι πέφτιν μακριγιά μέσ' τς αβατονές ή τσι βρίσκιν κι τσι τρων οι γάτις. Γιατί απού σμάδ', οι πιο πουλλοί ρίχνιν σ' καρραγκιός' ντου γάμου. Πέντι τφικιές ντουμπλέ έρξι ου άλλους σι μια όρτκα κι δε ντ μπήρι.

Γι' αυτό πρέπ' να ξαναγυρίσουμ' στα λούξα, που έν' απού Θιού, αλλά πρεπ' να φσα Λιβάντς', όπους γίνκι κι κείνου του βράδ' μι τς Ισραηλίτις.

Τι ξέρετι για ντ' Μανταλούδ';

Η Μανταλούδ' έν ένα μέρους ανάμισα στου Θιουλόγου κι ντου Μπουτό. Πιρνά κι αμαξουτός αμπ Μανταλούδ', αλλά ου Θιός να ντου γκάν' αμαξουτόν. Αυτό του μέρους έν μια μιγάλ' ουμαλέκα κι πουλλές φουρές πήκαν να του κάνιν αίρουδρόμιου, αλλά του αφήκαν για πιο σαπέρα.

Η Μανταλούδ' μπουρεί τα παλιά τα χρόνια να λέγονταν κι Πανταδούλ'. Ου Μαθιός ου Στρατηγέντας απ' τα κατουχουρνά βρήκι ικει απ' έσκαβι στου χουράφι τ' μια πέτρα κι ντ μπήρι, κι ντν έκτισι στου ντουβάρ' τ' σπιτιού τ' στου Θιουλόγου. Αυτήν η πέτρα έν' ακόμα ικει κι γράφ': *Πανταδολάδες χαίρε, όπους θα λέγαμ' σήμιρα Καλουσήλθατι στου Θιουλόγου*. Πιρνούν κι πουλλοί τουρίστις κι ντη βγάζιν φουτουγραφία.

Ιγώ λέου ότι η Μανταλούδ' τα παλιά τα χρόνια πρέπ' να λέγονταν *Πανταδούλ'*, γιατί οι Θουλουγίτις άμα δε μπουρούν να πουν μια λέξ' ντν γκουτρουκιάζιν όπους νά 'ν'. Ντν αμυγδαλιά, ας πούμ', ντ λεν αμυγλαδιά.

Όμους, όποιου κι να έν' του σουστό, κανένας γραμματζούμινους μέχρι σήμιρα δε βγήκι να μας ιξηγήσ' τι στου πυρ ήταν αυτήν η Μανταλούδ' ή Πανταδούλ'. Αυτό απ' σώθκι κι του λέμ' μέχρι σήμιρα έν':

– *Συνινόησ' σ' Μανταλούδ'!*

Άραγι, τι να ιξηγεί αυτό; Ξέρουμ' τι ιξηγεί, αλλά δε ξέρουμ' πώς βγήκι. Ιξηγεί ότι δυο αθρώπ' πασκίζιν να συνουηθούν για έναν μπιλά κι δε μπουρούν, γιατί άλλα υποστηριζ' ου ένας κι άλλα ου άλλους κι δε βρίσκιν άκρηγια. Τότι, ένας απ' τς ακούει, γιλά κι λέει:

– *Συνινόησ' σ' Μανταλούδ'!*

Απού κουβέντις απ' έκανα, καταλήγου ότι πουλλά πράματα μπουρεί να ήταν η Μανταλούδ'.

Ένα έν' ότι η Μανταλούδ' μπουρεί να ήταν ένα χουργιό αμπ δε μάλουνι ου κόσμους αναμιταξύ ντουν. Μπουρούσαν κι συνουένταν μι του πρώτου για ό,τ' διαφουρά είχαν. Δεν είχαν χαμ κι χουμ, μιλούσαν του δίκιου.

Μπουρεί όμως να ήταν κι μια οικουγένεια μουνάχα, να φουρούσαν κι κουστούμ' κι να ξέραν κι γράμματα κι να μπουρούσαν μόν' αυτοίν να σι πουν ποιο ήταν του δίκιου. Δηλαδή μουνάχα σ' Μανταλούδ' μπουρούσεις να βρεις του δίκιου σ'.

Απ' ό,τ' προυλάβαμ', κι μέχρι τα τιλιφταία χρόνια σι κάθι χουργιό είχι έναν, δυο του πουλύ, που μπουρούσαν να σι πουν του δίκιου. Κάναν ας πούμ' οι κασίκις μια ζημιά σι ένα χουράφ'. Αυτός ου ένας μουνάχα μπουρούσι να ικτιμήσ' ντ ζημιά κι ντου μπουραδέχουνταν ούλου του χουργιό.

Η Μανταλούδ' όμως μπουρεί να ήταν κι ένα δικαστήριου κανουνικό, που όμως αυτό του δικαστήριου δε δικάζι. Δεν έβαζι δηλαδή ντου γκόσμου προυστήματα ούτι φυλακή, αλλά ίλιγι μουνάχα ποιο ήταν του σουστό κι ου κόσμους του πίστιβι αυτό του δικαστήριου, αλλά δε του φουβούνταν.

Ιγώ αυτές τς ιξηγήσεις δίνου για ντ Μανταλούδ'. Άμα μι όσα σας είπα δε συνουέμιστι τι θέλου να πω, τότε.

– *Συνινόησ' σ' Μανταλούδ'!*

Άμα θέλς ντόπιου, θα του ακριβουπληρώεις

Πουλύ ντου γκόλσι ντου γκόσμου τώρα τιλιφταία μι τα ντόπια. Θα μι πεις, ου άλλους ζει τΣαλουνίκ'. Αλλά σι λέει, ντόπγισ φασούλις αμπ ντη Φλώρινα. Ντόπγισ πατάτις απ' του Νιβρουκόπ'. Ντόπγισ κουκνάρις αμπ γΚιραμουτή. Φασούλις απ' τς Μαργιές, να γλίφς τα δαχτύλια σ'!

Άξα όμως ότι οι ιμπόρ' γουράζιν πατάτις αμπ ντη Σμύρν' κι δε μι κακουφάνκι, γιατί η Τουρκία αμπ ντ Σάμου μια μπδη-ξά έν κι σκέφκα ότι κι αυτές σα ντόπγισ θα έν. Τώρα, κι ένα κα-ταίσκ' λεν ότι άμα έν απ' τα Σκόπια, δεν έν ντόπιου. Δε μπου-ρώ να καταλάβου τι διαφουρά έχ' ιτούτου του πασπάρ' απ' του αουπέρα.

Έχ' όμως πουλλοί ιμπόρ' απ' παίζιν μι ντου μπόνους σ' κι στα σιρβέρινιν ούλα για ντόπια, για να τα πλούν πιο ακριβά. Σι λέει άμα θέλς ντόπιου, θα του ακριβουπληρώεις, αλλιώς, πάρι πειρατικό. Κι σύ ολόχαρους, τ' ακριβουπληρώνς κι νουμίεις ότι τρως ντόπιου, κι του καυκιέσι κιόλα. Ρε τι τραβά ου άθρουπους μι τα ντόπια!

Δούλιβα σ' ένα αργουστάσιου τΣαλουνίκ'. Στου αφτί μι λέ-ει ένας «έχου δέκα αυγά ντόπια μουνάχα για σένα, μι του λες κανέναν άλλουν». Ντου λέου «δόμ' τα, όσου όσου, ιφχαρι-στώ». Ντόπια βρήκα, τι να έκανα; Τα πήγα στου σπít' ουλό-χαρους. Ύστιρα απού καμπόσις μέρις ντου ξαναγύριψα μου-ναχός μι. «Αύριου θα σι φέρου, αλλά μη του λες κανέναν» μι είπι. Ικείν' ντ στιγμή πιρνούσι απού δίπλα μας ένας κι μι λέει. «Δεν άξα τίπουτα, αλλά ξέρου τι σι είπι· σι είπι ότι πλά ντό-πια αυγά. Ε ρε καημέني, αυτός ρε δεν άφσι αυγό για αυγό στα σουπιρμάρικ' κι συ κι ούλ' οι άλλ' ιδώ μέσα νουμίζτι ότι σας

φέρει ντόπια».

Ιδώ απ' τα λέμ', δίκιου έχ' ου κόσμους κι καλά κάν' κι προυτιμά τα ντόπια. Ή θα τρωσ αμπ ντ γης ή θα τρωσ απ' τα λιπάσματα, τα ραντίσματα κι τα φάρμακα.

Έχ' μιρακλήδισ αμπ βάζιν μπακτσέδισ, έχιν όρνιθισ, ζα θα ντουν, τίπουτα δεν αγουράζιν. Κι τούτου ντουν κι κείνου ντουν του κανακέβιν ατοί ντουν

Έκανι στα Λμινάρια ένας μια τουριστική μουνάδα σπτούδια, σα στουρίσματα. Τα ίβλιπισ σ' μπλαγιά κι τα χαίρουσαν. Ιδώ, είπι, ου τουρισμός θα έν αγρουτικός. Θα βάλου ζαρζαβάτ', θα βάλου κι όρνιθισ να τρώει ου τουρίστας αυγά ντόπια κι να γλίφ' τα δαχτύλια τ'. Πήγι στου Καζαβήτ' κι γόρασι καμιά τριανταριά πλάδισ, πουλύ καρπιρές έν, ντου μπήκαν, κι τς μόλαρι μέσα στου οικόπιδου. Πήρι κι τρεις πιτνοί, γιατί σέβουνταν για σαπέρα να βάλ' κι κλώσσις. Πήρι κι δυο τσβάλια καλαμπούκ' κι φύραμα κι κάθε προύι τς τάιζι απού μια σακούλα.

Ντου μπήκαν άμα μπουρούσι να βρεί κι τρίγια τέσσιρα κουφίνια κι να βάλ' κι προυσφώλια. Δε βρήκι. Άλλους όμους ντουν είπι δε μπειράζ', αυτές γινούν όπ' νά 'ν', θα γυρίεις μέσα στου αγρουτικό του οικόπιδου σ' κι θα μαζέβς αυγά.

Κάθι προύι πήγινι, τς τάιζι τ' σακούλα του καλαμπούκ', αλλά αυγό ούτι ένα. Τς έρχνι κι πρασνάδια αμπ τς μπακτσέδισ, αλλά αυγό ούτι ένα.

Πιράσαν καμιά δικαριά μέρις κι ένα προύι βλέπ' ένα αυγό μέσα σι μια τρουκ'κιά. Ουλόχαρους. Παραπέρα βλέπ' ένα άλλου μέσα τς χαμουξάρις. Παραδίπλα στου θριμπάρ', άλλου αυγό. Χώθκι μέσα σι κάτ' αβατσνές καταξισκίσκι, τρίγια βρήκι. Γέμουσι μια σακούλα.

Του ιπάβριου, του ίδγιου. Κι του ματάβριου. Κάθι μέρα

απού μια σακούλα μάζουνι κι τα μοίραζι ντου γκόσμου τζά-
μπα. Ντουν έφτανι η χαρά απ' είχι όρνιθις τόσου καρπιρές.
Παντού του καφκιένταν.

Δυο μαμούδια ήταν αμπ τζ ντ γάναν ντη δλειά. Παγαίναν
νύχτα κι σκουρούσαν τα αυγά μέσα στου χουράφ'. Για να μη
τς καταλάβιν, τα ψνίζαν πότι αμπ ντου Μαλιάτου, πότι αμπ
μΠαγώνα. Κι στου μΠουτό ήρταν μια φουρά κι ψνίσαν αυγά
αμπ ντου Γκάγκου.

Ύστιαρα απού λίγουν κιρό όμους αρχινήσαν ατές τουν οι
πλάδις κι κάναν αυγά.

Η Ουμπάμινα πήγι ζ Μπούσινα

Ούτι μια αβδουμάδα δε μπέρασι απ' τς αμιοικάνκισ τς ικλουγές κι τα πιδγιά τς Ουμπάμινας φαγουθήκαν ντ μάνα ντουν. Ντάιμα ρουτούσαν κι ξαναρουτούσαν:

– Πότι θα πάμ' στου Λιφκόν οίκου.

Πιο πουλύ ρουτούσι ικείνου του μικρό. Η μιγάλ' η θυγατέρα τ' Ουμπάμα έν λίγου πιο βαρύς τύπους, πήρι αμπ γιαγιά τς ντη σχουρημέν'.

– Καλά πιδί μ', θα πάμ', ταχειά ντν άλλ'.

Σκέτ' αρίδα του μικρό.

Η Ουμπάμινα, η γναίκα, δεν έν να πεις, κι καμιά φανταμέν', αλλά πιο πουλύ για να σταματήσ' ντη γκονίνα του πιδί ήθιλι να πάει. Ρώτσι όμους ντουν άντρα τς, γιατί για ούλα ντου ρουτά κι δε γκάν' πράματα απού κιφαλιού τς.

– Ιντάξ, να πάμ', είπι ου Ουμπάμα. Θα πάμ' οικουγινειακώς. Πάρι όμους απού βραδίσ ένα τηλέφουνου ντ Μπούσινα κι συννουίτσι, γιατί η γναίκα μπουρεί να έχ' άλλις, ιπείγουσις δλες κι να μη μπουρεί να μας διχτεί.

Του ιπάβριου κιόλας η Ουμπάμινα πήρι τηλέφουνου στου Λιφκόν οίκου.

– Έλα καλέ κυρία Λώρα, τι κάντι; Χαθήκαμ' ιντιλώς. Μιλούσαμ' ιπέ μι ντου Μπαράκ κι ήρτιτι ζ γκουβέντα μας, κι συ κι ου κύριους Τζόρτζ. Πουλύ σας απουθύμισι ου Μπαράκ κι μι είπι να σας πάρου ένα τηλέφουνου να ανταμώσουμ' να τα πούμ'.

Καμιάφουρα δεν είχαν ανταμώσ' στ' ζουή ντουν κι ντ μιλούσι μι τέτοιουν αέρα κι άνισ' σάμα κι γνουρίζουνταν απού πιδγιά.

Αλλά κι η Μπούσινα δε μπέφτ' πίσου:

– Κι γω σήμιρα σκέβουμαν να σι πάρου, κυρία Ουμπάμα αλλά μι πρόλαβις. Σας αποθυύμασα, κι σας κι τα κουρτσούδια σας. Του μικρό του κουρτσέλ' του έχουμ' μέσ' ζ γκαρδιά μας, κι γώ κι ου Τζορτζ. Άντι, άβριου του μισμέρ' θα σας πιριμέ-νουμ' ιξάπαντους.

Ουλνυχτιά του δασκάλιβι του μικρό του κουρτσέλ' η Ουμπάμινα. Του καθουήδιβι πώς θα πουρπατεί ικει, να μι ξισκα-λίζ' ντ μύτη τ', να μη μπειράζ' ό,τ' βλέπ', να κάν' ότι δε μπνά, να δείχνει ότι έν πουλύ τσιλιπίδκου κι να μη... ξέτι. Αυτό του μικρό, άμα του προυσέξιτι, ούλου ξέτι. Κατά τα άλλα όμους έν διάουλους.

Φτάσαν οικουγινειακώς κατά τζ δέκα του προύι στου Λιφ-κόν οίκου. Τς πιριμέναν πώς κι πώς. Ικει καταή σν αυλή είχι μια στέρνα γιμάτ' πάπγισ. Μόλις τς είδου μικρό, ίσα να μπου-ντάρ' μια πάπια. Πρόλαβι κι του αγριγιουκοίταξι όμους η μά-να τ'.

Ανιβήκαν τσι σκάλις, πιράσαν κάτ' μιγάλ' διαδρομ' κι μπή-καν στου γραφείου τ' Μπους. Οι προυέδρ' καθήσαν στου γρα-φείου κι μουχαμπιτιάσαν πουλλή ώρα, αλλά τι πήκαν, κανένας δεν έμαθι.

Η Μπούσινα πήρι ντν Ουμπάμινα μι τα κουρίτσα να τς δείξ' τς κάμαρις μι τα έπιπλα κι τς κουζίνις. Ρώτσι του μικρό άμα πνά να του δώσ' λίγου φυστίκ' βούτρου. «Ιφχαριστώ, δε μπνώ θεία» είπι του μικρό, ήταν δασκαλιμένου. Ούλ' ντν ώρα αμπ γυρίζαν στα δουμάτια, η Μπούσινα δεν έκλεισι ντου στό-μα τς. «Έτσ' ιτούτου, έτσ' ικείνου, ό,τ' θέλς θα του λες κι θα του κάνιν, τα άπλυτα θα τα παρατείς όπ' νά 'ν' κι θα τα μαζέ-βιν υπηρέτρις, ό,τ' φαϊ θέλς θα στου κάνιν κι ό,τ' ώρα θέλς θα τρως», ρουδάν' η γλώσσα τς. Η Ουμπάμινα μι τα πιδγιά

ακούγαν μουνάχα κι κάθι τόσο ιλιγι «πώ, πώ!!!». Η μιγάλ' η
θυγατέρα τς κλουθούσι απού καταπόδ' κι δε μίλσι ντιπ, έν λί-
γου βαρύς τύπους, πήρι αμπ γιαγιά τς. Κι του μικρό έκανι
όπους του δασκάλιψι η μάνα τ', αλλά φεύγουντας αμπ ντου
Λιφκόν οίκου η γριγιά Μπούσινα του αγκάλιασι να του φλίσ'
κι ικείνου ξύνσι τα μούτρα τ' κι γύρσι αλλού του κιφάλι τ'.
Του είδι η μάνα τ' αλλά δε μπρόλαβι να του κάν' νόημα. Τα
μπάλουσι όμους:

– Πουλύ σ' αντρέπιτι, κυρία Λώρα, είπι.

Τα παλιά τα μαξούλια

Καμιά χρονιά δε μπουρείς να ξέρς τι μαξούλ' θα έχ'. Απ' του άθους ακόμα μπουρεί του μαξούλ' να πάει κατά διαόλ'. Γιατί κατά τς αρχές Ιουνίου, άμα τα δέντρα ανθίσιν κι βάλ' μια ψχάλα κι ύστιρα βγάλ' κι έναν καυτόν ήλιου, του άθους καίγι-τι κι δε δέν' ιλιά. Άλλις φουρές τα δέντρα γουνέβιν αμπ ντου δάκου, κι οι ιλές πέφτιν καταή κι χάνουντιν, τσι τρων τα ζού-δια. Κάν' ραντίσματα η νουμαρχία αλλά λεν ότι τα φάρμακα έν τόσου μπόσκα που αντί να ψουφήσ' ου δάκους, του πίν' του φάρμακου κι γουνέβ' πιο πουλύ.

Κι μι τα τφάνια χάνουντιν πουλλές ιλές, γι' αυτό ου κό-σμουσ συνήθσι να θέλ' να αρχίζ' του μάζουμα όσου πιο νουρίς γίνιτι. Άμα κάν' ένα γιρό τφάν κι βαστάξ' δέκα μέρις, χάνου-ντιν πουλλές ιλές.

Πουλλές χρονιές τύχαν μιγάλα μαξούλια ιλές. Ου κό-σμουσ τίναζι δέντρα μέχρι ντου Μάρτ'. Τότι ούλ' πηγαίναν τς ιλές μι τς γαδάρ'. Πρώτα βγαίναν στα χαμουλόγια. Πρώτου χαμουλόγ', δέφτιρου χαμουλόγ'. Απ' τα χαμουλόγια ίβγινι ένα χουντρολάδου, να σι φλάξ' ου Θιός. Ήταν απάν' απού ιφτά ουξύτητις αλλά κι πάλι «μπιρικέτ», ίλιγι ου κουσμάκς κι έκα-νι ντου σταυρό τ'.

Τότι ούτι αμαξουτοί δρόμ' είχι ούτι ντάτσουν. Κι οι κάμπ' σπου Θιουλόγου δεν έν κουντά όπουσ στ' άλλα τα χουργιά. Οι θουλουγίτις για να φτάσιν σ' Θυμουνιά, τς Αστρις, στα Κοί-νυρα, κάναν κουντά δυο ώρις. Δε σύφιρνι του πήνι-έλα κάθι μέρα. Ήταν σκέτ' τυράνια. Γι' αυτό φουρτώναν τα πατσαρίσα ντουσ γάδαρου, παίρναν κι κουμπάνις για καμιά δικαριά μέρις κι ξικνούσαν.

Τς ιλές τς βάζαν τς καναβάτσες, τς πηραδώναν μι σουγλιρά πηράδια κι τς κβανούσαν μι ντου γάδαρου, άλλις κουντά σι δρόμου απ' πήγινι αμάξ', κι άλλις, τσι πιο πουλλές, στου γιαλό. Αμπ ντου γιαλό τς ίπιρνι του καϊκ' κι τς πήγινι στου Μπουτό σι Σταματέκ' τ' αργουστάσιου ή στου Γκαλπίν' στα Λμινάρια (γι' αυτό αυτά τα ιργουστάσια τα κάναν κουντά σ' θάλασσα).

Οι θουλουγίτις απ' παγαίναν στα Κοίνυρα, σ' Θυμουνιά η τς Αστρίς, συνουένταν απ' αρχίτιρα σι τούς καλύβα θα κμούνταν. Ίσαμι δικαπέντι αθρώπ' μαζώνουνταν τότε κι κμούνταν μέσα σι μια καλβούδα. Σα ρουμαθιά. Του βράδ' κανένας δεν έπλυνι τα πουδάρια τ', κμούνταν μι τα σκφούνια κι άλλ' κλάναν κιόλα κι στλιζουκουπούσι η καλβούδα. Ιφτυχώς όμους που αυτές οι καλβούδεις πχανίζαν απού παντού κι δε σκάζαν αμπ ντη στλίλα.

Ιπειδή τα άτουμα ήταν ήταν πουλλά σι κάθι καλύβα, για να μη μαγειρέβ' χώργια ου καθένας, κανουνίζαν να μαγειρέβ' κάθι μέρα μια γυναίκα για ούλ'. Μι ντ σειρά. Κάθι μια έκανι του φαϊ όσου πιο καλό μπουρούσι, για φανεί καλή νκουκυρά.

Μια μέρα ήρτι κι η σειρά τσι θειάς ιμ τς Κατίνας να μαγειρέψ'. Έκανι έναν νταβαδέκου κουλουκθόπτα. Του βράδ' όταν προυμαζουχτήκαν ούλ' ζ γκαλύβα, καθήσαν κι βάλαν καταμισού ντου νταβά να φαν. Τότι ου μπάρμπας ιμ ου Γιάννς, καλός μουχαμπιτλής, τσ' είπι:

– Πιδγιά, προусέχτι να μη μπαντακουθείτι.

Αλήθεια ίλιγι, γιατί η κουλουκθόπτα είχι ίσαμι μια παλάμ' γόμου κι ήταν σκέτου κουλουκθύθ'.

Αλλά ου μπάρμπας ιμ ου Γιάννς δε ντου είπι μι κακία.

Ντου Μπους ντου στλίξαν ένα πτίν'

Ό,τ' πιτάζ' ου άθρουπους έχ' ένα νόημα θκό τ'. Κι μια κουβέντα να πιτάξ' στου άσχιτου, μπουρεί να έχ' χου κι ου άλλους να ντουν έρτ' σάμα κι άνξι η γη κι ντου γκατάπγι, όπους γίνιτι μι τς κατάρις, που, άμα τς πιστέβ' ου άλλους, νουμίζ' ότι θα πουμείν'... κλούτσα!

Ας πούμ' ότι έναν ντου μπιτάξαν μια πλακιά ή ντου μπλακώσαν τσι βραχαδιές. Αυτό δε θέλ' κι ρώτμα ότι γίνιτι για να ντουν ανοίξιν του κιφάλι τ' να τρων οι πάπγις μέσα.

Άλλου πάλι. Μια γοιγιά πώς να ντου μπιάσ' ντου μικρόν άμα ντ γκάν' αρσιζλίκια; Ντου στλίζ' μια αγκίδα ή μια παντόφλα.

Κάθι πέταμα γίνιτι για έναν σκουπό, κι ου άλλους του καταλαβαίν' άμα ντου μπαίρνει.

Άμα πάει ου άλλους να κάν' καντάδα κι ντου μπιτάξιν απ' του μπαλκόν' μια γλάστρα κι ντου μπαρ' ξοπς ή κανέναν ντινικέ νιρό κι ντου γκάνιν μουσγούδ', τι πρέπ' να βάλ' μι ντου νου τ'; ότι ντου γκαλουσκαμνίζιν;

Για παντόφλις, άμα θέλτι να μάθτι πλιότιρα, καλύτιρα να ρουτήστι κανέναν σώγαμπρουν.

Για πέταμα πουτήρια, πιάτα, τσιγαρουθήκις ρουτήστι τς μιρακλήδις ή τς νταλκαδιασμέν'.

Για πέταμα πράματα που έν ακόμα γιρά αλλά έν λίγου παλιά, ρουτήστι τς φανταμέν', τς νιόπλουτ' κι τς ψουριάρδις.

Έν κι αυτό απ' λέμ' «ντου μπήραν μι τα σάπια τα λιμόνια» ή «ντου μπήραν μι τς σάπγις τς ντουμάτις». Αυτό του λεν πλιότιρου για τς πουλιτικοί. Βουλιφταί, υπουργοί, προεδρ', προουθυπουργοί.

Οι πουλιτικοί πάθαν κι δγήκαν πουλλά τα μάτια ντουν. Ικεί απ' κάθητι λόρτους κι βγάζ' λόγου κι καφκιέτι «θα κάνου τούτου θα κάνου τ' άλλου», κι κάθουντιν κι ψλά για να τσι βλέπ' ου κόσμους, πάτ... ντουν έρχιτι μια ντουμάτα. Πάτ... ντουν έρχιτι ένα γιαούρτ'. Οι μπράβ' ντουν πάντα κβανούν μαζί ντουν μαντήλια για να τς σκουπίζιν. Καλά, ντου Βινιζέλου ντου στίλξι ού άλλους έναν φραπέ. Γιατί πάντα αυτόν ντουν άθρουπου μόλις ντου βλέπου μι φαίνιτι σάμα κι να έν πουλύ γανιασμένους;

Αυτός όμως απ' θα πουμείν' σν ιστουρία για πέταμα, έν Μπους κι δε μπουρούσι να έν άλλους κανέννας, γιατί τα όσα έκανι αυτός, κανέννας προίδουρους δε ντου φτάν'.

Είχι κι μούτρα, ύστιρα απ' τσι σκουτουμοί απ' έκανι, να βγάλ' κι λόγου για του Ιράκ. Οι μπράβ' απού πιο μπρουστά τσι ψάξαν ούλ' να μην έχ' κανέννας πιστόλ', μπόμπα, αυτά απ' ξέρουμ'. Αφού είπι είπι ψιφτιές, πάτ! ντου στίλξι ένα παπούτς στου κιφάλ' ένας δημοσιουγράφους Ιρακινός. Καλά ντου σμάδηψι, αλλά ου Μπους πρόλαβι κι έσκυψι. Ου Ιρακινός τώρα ξέρτι. Ούτι ψίλου στου γκόρφου τ'.

Πρέπ' να πούμ' ότι στου Ιρακ' του χειρότιρου πέταμα έν του παπούτς. Έν του χειρότιρου βρίσμου. Κι ξέρτι τώρα, οι Ιρακινοί κατ' πίνια φουρούν. Ένα τέτοιου πίν' ξιχαρβαλουμένου ντου γκατσάρσι ου δημοσιουγράφους. Καλά ντου σμάδηψι, αλλά ου Μπους πρόλαβι κι έσκυψι...

Του μικρο του πιδί ό,τ' κι να του τάξεις...

Του μικρο του πιδί ό,τ' κι να του τάξεις, σι πιστέβ', γιατί έν απονήριφτου ακόμα. Ικει λοιπόν απ' σι καν' γκρίνα, του τάεις ένα πράμα κι του ξιγιλάς. Ιτούτα τα χρόνια τα πιδιγιά τα τάζιν ακριβά πράματα: πουδήλατα, μάρκις ακριβά ρούχα, ακριβά παπούτσα, τέτοια. Αυτά τα ταξίματα όμους στα παλιά τα χρόνια δε ντα βλέπαμ' ούτι στου νύπνου μας.

Είχι βεβαί' ταξίματα κι τότε, αλλά άλλου λουγιώ. Του πιο εύκουλου τάξιμου ήταν «αύριγιου θα σι βάλου καβάλα στου γάδαρου».

Ένα τάξιμου πάλι ήταν ότι θα σι παρ' ου μπαμπάς σ' μαζί τ' στου χουράφ'.

Άλλου τάξιμου ήταν τι θα σι ίφιρνι απ' του χουράφ'. Είχι τάξιμου ότι «άμα πάου στα Κοίνυρα για τσ' ιλές, θα σι φέρου κούμαρα» ή «θα σι φέρου μυρσίγια». Κι πιρίμινι ου μικρος μήνις ουλόκληρ' να βγουν τς ιλές, να παν στα Κοίνυρα κι πάλι ζήτημα ήταν άμα θα ντου φέρναν κούμαρα ή μυρσίγια.

Μέχρι κι κουκνάρις αμπ γΚιραμουτή είχι τάξιμου.

Θα προπ' να ήμαν όσαμι εξ ιφτά χρονώ. Δε θμούμι πώς μι τάξαν ότι άμα παγαίναν τς ιλές στου Λβάδ' θα μι παίρναν κι μένα μαζί ντουν κι θα κμούμαν κι γω ζ γκαλουγιρκή ντ γκαλύβα. Του πιρίμινα πώς κι πώς, μέχρι που ένα βραδ' άξα ντου μπαμπά μ' να λέει ότι αμπ ντ μΠαρασκιβή θα φεύγαν τς ιλές στου Λβάδ'. Πιτάχκα απάν':

- Θά ρτου κι γω. Ισείς μι πήκιτι ότι θα μι πάρτι κι μένα.

- Δε σι έγγραφα ρε πιδί μ'. Τώρα ήμαν στου μπρόιδουρου τ' συνιτριισμού κι ντουν είπα ότι είμιστι δυο νουματοί, ιγώ κι η μάνα σ' κι μας έγγραψι στου τιτράδιου.

– Αύριγιου θα πάου να γραφτώ κι γω, είπα. Ισείς μι του τάξι.

Του ιπάβριου πήγα στου μπρόιδουρου. Ου Γιώρς ου Κουκούδς ήταν προίδουρους. Ήξιρα ότι είχι ένα μπακάλκου. Ικεί πήγα κι ντου βρήκα.

– Μπάρμπα Γιωρ', ήρτα να γραφτώ κι γω απ' ντ μΠαρασκιβή να κμούμι ζ γκαλύβα στου Λβάδ'.

Μι είδι καλά καλά απού πάν μέχρι κατ', πήρι του τιτράδιου κι σούφρουσι τα φρύδια τ':

– Ισύ, τ' Γιαρακούδ' δεν είσι; μι ρώτσι. Ιψέ ου μπαμπάς σ' ήρτι κι έγγραψι ντουν ιαυτό τ' κι ντ μάνα σ'. Ισένα δε σ' έγγραψι.

– Ιμένα, μπάρμπα, ξέχασι να μι γραψ' γι' αυτό ήρτα σήμυρα ατός ιμ.

– Θα σι γράψου, μι είπι. Αλλά θα ντ προυσέχ'ς ντ γκαλύβασα ντα μάτια σ'.

– Θα ντ μπρουσέχου, μπάρμπα.

Ντ μΠαρασκιβή μι βάλαν στα κάπιλα στου γάδαρου κι πήγαμ' στου Λβάδ. Δε μι παίρναν μαζί ντουν στα δέντρα γιατί ήταν ούλου γκρέμν' του μέρους. Έτσ' μι λέγαν. Ουλμιοργιά κάθουμαν ζ γκαλύβα. Ικεί όξου είχι μια λουγγαριά λουζάρια. Κβανούσα κι έρχνα στ' ατζάκ'. Μπουμπούνα η φουτιά.

Αυτό απ' έκανα όμους ακούσκι στου γκόσμου, γιατί μέχρι απ' μιγάλουσα πουλλοί μι πειράζαν «θα γραφτείς φέτου να πας ζ γκαλύβα στου Λβάδ';». Δε μι κακουφαίνονταν όμους.

«Θα γραφτώ» ίλιγα...

Σκούπξι τα χείλια τ' κι ίβγινι όξου

Ό,τ' παλιό κι να θμηθείς, όσου να του πασπαλίς, θέλς δε θέλς, έν στανάχουρου. Έν στανάχουρου, γιατί τα φέρνεις ούλα μι ντου νου σ': ρούχα σχουδιασμένα καρκάλια, αργαστρίσις παντανίς, χιλιουμπαλουμέν' κώλ' κι αγκώνις ξουμσμένις, παλιουτσιρβούλια, πιδιά γουνιμένα απ' ντ γκασίδα μι του γαλαζάδ στου κιφάλ' ντουν, παλιουγαδούρις γιμάτις πληγουμάδις, καυγάδις ποιος έχ' σειρά να μουλάρ' ντη στέρνα, γκρίνα για του τίπουτα, κι μι του παραμικρό (ου άντρας στη γυναίκα): «τ' μΠαναγιάς σ' κι του Χριστό σ'».

Κι Πείνα! Πουλύ πείνα! Να φτάν' η κλιά στα λαγγόνια!

Διηγέντιν ότι ένα αυγό του μοιραστήκαν κι φάγαν ιφτά νουματοί!

Δεν έχ' πουλύν κιρό απ' μι του πήκαν: Τς πατάτις δε τσι σπέρναν όπους τσι σπέρνουμ' σήμιρα. Τς καθαρίζαν για να τς φαν κι όπ' είχαν μάτ', τς παίρναν λίγου πιο βαθιά. Αυτά τα πατατότσιφλα σπέρναν. Αλήθεια σας λέου.

Κι απού άλλουν άξα ότι μικρόν, μαζί κι άλλ' μικρέλδις, τς έπιασι ου αγρουφύλακας. Τότι, αγρουφυλάκ' είχι ένα κι αμέτ σ' ούλα τα χουριά. Μας έπιασι, λέει ου αγρουφύλακας στα κ'κιά. Ποιά κ'κιά όμους; Τα κ'κιά ντου σπόρου μόλις τα σπείραν! Μόλις τα σπέρναν, προουτού φτρώσιν, τα πιδιά παγαίναν κι τα ξιλαμώναν κι τα τρώγαν!

Μια οικογένεια μι πέντι κι μι ιφτά πιδιά, πού να τα χουρτάσ'...

- Μάνα, πνω!

- Έλα να σι δώσου ψουμί, ίλιγι η μάνα τ' κι βάστα μια πιλέκα να του κουπανήσ' μόλις θα κουντουζύγουνι. Του πιδί δεν

έπριπι να πνα, γιατί δεν είχαν ψουμί!

Συνουηθήκαν δυό μικρέλδισ, αδιρφούδια, μόλις θα ίβγινι του βουργαρούδ', ό,τ' θα βαστούσι, να τς τ' αρπάξιν κι να γίνιν άρατ'. Βουργαρία ήταν κι ου μπαμπάς τ' ου Βούργαρος ήταν διοικητής στου Θιουλόγου. Βγαίν' του βουργαρούδ' κι βαστούσι μια κουμάτα άσπρου ψουμί κι έναν κματέκου τυρί. Του κουντουζγώσαν οι δυο οι μικρέλδισ κι έτς απ' ήταν αξιθάρητου του μντάραν κι του πήραν κι του ψουμί κι του τυρί κι γίναν γιρανοί ικει σακάτ' στα κουτσουπρούγουλα. Η μοιρασά όμους ήταν ζόρκ' γιατί ου ένας είχι του ψουμί κι άλλους είχι του τυρί.

– Θα σι δίνου μια κματιά ψουμί, θα μι δίνς μια τσμούδα τυρί.

Αυτήν ντ συμφουνία κάναν.

Του βραδ' πήγι ου Βούργαρος ου διοικητής στου μπαμπά ντουν, «το κι το». Θα αγριγιέβαν τα πράματα, αλλά ου Βούργαρος είπι δε μπειράζ', πιδιά έν, αλλά να μη του ξανακάνιν όμους.

Κι ύστιρα απ' ντ Βουργαρία, για πουλλά χρόνια, δεν ίβγινις όξου μι ντ φιλάρα του ψουμί μι ντου ζάχαρ', γιατί μαζέβουνταν γύρου γύρου σ' ούλα τα πιδιά κι σι βλέπαν μέσα μέσα.

– Φάει του ψουμί σ' ιδώ, κι ύστιρα βγε όξου να παίξεις.

– Να! του έφαγα κι βγαίνου.

– Σκούψι καλά τα χείλια σ', γιατί έν γιμάτα ζάχαρ' κι βγε.

Σκούπζι τα χείλια τ' κι ίβγινι όξου. Για να μη του καταλαβαίνιν τ' άλλα τα πιδιά ότι ήταν χουρτάτου...

Κόσμους κι κουσμάκς...

Άλλου πράμα έν να λες ψέματα κι άλλου να τα ξκίζς ή να τα πανουβάζς. Κόσμους κι κουσμάκς...

Πουλλοί έν αυτοίιν απ' καφκέντιν. Αυτοίιν ούλα τα πανουβάζιν. Ένας αμπ ντουν αρέζ' πουλύ να μιγαλουπιάνιτι, μι ρώται πόσου γόρασα του τιτραγουνικό τα πλακάκια. «Ϊφτά χλιάρκα του τιτραγουνικό» ντουν είπα, μάξους όμους, για να δω τί θα μι πει. «Ϊγώ τα γόρασα δικάξ του τιτραγουνικό, πήρα απ' τα καλά» μι είπι. Η αλήθεια έν ότι ιγώ δυο χλιάρκα του τιτραγουνικό τα είχα γουράσ' κι τόσου θα τα πήρι κι αυτός. Πήκαμ' όμους, κόσμους κι κουσμάκς...

Χειρότιρους απ' ούλ' έν αυτός απ' τα ξκίζ. Αυτός έν άρρουστους ου άθρουπους. Υπουφέρ'. Ντου ρουτάς ένα πράμα έτς, γιατί τού 'φριρι η κουβέντα, ας πούμ' πόσα φουρτιά ιλές μάξουξι φέτου κι σι βλέπ' μέσα μέσα σάμα κι νουμίζ' ότι θα τς τα πάρς. Ντου ρουτάς πόσην σύνταξ' παίρνει κι ντη ξκιζ' κανέ διακουσάρ' ιβρό. Υπουφέρ' ου άθρουπους.

Καλά, η γυναίκα η ανύπαντρο' ύστιαρα απ' τα εικουσπέντι δε θα σι πει πόσου χρουνώ έν κι καλά θα κάνουμ' να μη ντ ρουτούμ' ντιπ. Ούτι ντου φοιτητή σι πόσα χρόνια θα πάρ' του πτυχίου. Αυτά έν πράματα αμπ δε λέγουντιν.

Κι ιδώ απ' τα λέμ' δεν έν κι καλό να ντου ρουτάς ντουν άλλουν πόσα έχ' κι πόσα παίρνει, αφού δε σι πέφτ' ου λόγους. Τι σι νοιάζ'; Γιατί πουλλοί έν αυτοίιν απ' ρουτούν μόν' για κουτσουμπουλιό κι για διαβάματα.

Η κοινότητα ήταν γιμάτ' κόσμου κι ου άλλους, κι γιουπόνοϋς κιόλα, ρώτσι ντου κτηνουτρόφου:

= Ϊσύ Γιάνν' πόσα ζα έχς;

- Όσα είχα ιπέρς.
- Πόσα είχισ ιπέρς;
- Σύρι κι μέτρις' τα.

Πουλύ καλά έκανι ου Γιάννς κι δεν είπι πόσα ζα έχ'. Γιατί άμα ίλιγι ένα νούμιρου θ' αρχινούσαν ούλ' ντ μουρμούρα: «εμ, τα... σιγά να μην έχ' τόσα», «εμ, τα... απ' όσα λέει ούτι τα μσα δεν έχ'», «εμ, τα... αουπού τά 'χ' αυτός τόσα ζα».

Άλλους του θιουρεί κι γρουσουζά να δίν' λουγαριασμό ντουν άλλουν πόσου έν του βιό τ' κι ντου μπρουσβέλνει:

- Γιατί ρουτάς; Απού μσα τά 'χουμ';
- Κι άμα έν' κι λίγου φουρκισμένους, η απάντησ' έν:
- Τόσα αμπ δε ξέρς!

Κάθι χρόνου ούλ' πιριμένιν ντου ντουρισμό. Κανένας δε ξέρ' αμπ ν' αρχή πώς θα πάει η χρουνιά. Άμα φανούν λίγ' τουρίστις, ούλ' αρχίζιν να ρουτούν:

- Πώς πάει φέτους τα δουμάτια;
- Δόξα ντου Θιό. Ίμι πουλύ ιφχαριστημένους. Μπιρικέτ!
- Ου άλλους όμους δε ντου μπιστέβ'.
- Πώς πάει φέτους τα δουμάτια;
- Τίπουτα! Χαμένα πράματα. Φέτου έν η χειρότιο' χρουνιά! Ούτι τα μσα τα απ' τα περς.

Ου άλλους όμους ντου μπλανεί ότι πάει καλά κι μάξους κλαίγιτι.

Έν δηλαδή σαν αυτό απ' λέμ' «να φτύσου σακάτ' θα φτύσου τα γένια μ', να φτύσου σαπάν θα φτύσου τα μουστάκια μ'».

Κόσμους κι κουσμάκς...

Γκόλντιν μούτζις...

Έχουμ' κατ' λέξεις... τιτραπέρατις!

Πουλλές απ' αυτές μπουρεί να μην έν θκες μας κι να έν τούρκ'κις. Αλλά τούρκ'κις ξιτούρκ'κις, ιμείς συνουέμιστι. Λέξεις δηλαδή απ' τς λέμ', δυο τρεις λέξεις, κι ου άλλους καταλαβαίν' μι του πρώτου τι λέμ', χουρίς να καθουμέστι να ντουν ιξηγούμ' μι τς ώρις.

Ας πούμ' ότι δυο αθρώπ' έν του ίδγιου τσισίτ. Έχιν τα ίδια χούγια, κάνιν τα ίδια ψιφτουμιτάνκα, ό,τ' έν ου ένας έν' ου ένας, έν' κι ου άλλους. Πώς θα τς πούμ' αυτοίν τσι δυο για να μας καταλάβ' ου άλλους μι του πρώτου; Θα τς πούμ':

- Ό,τ' νουτς κι μουτς.

- Ντάλι κουάλι.

- Ό,τ' τα σκατά κι του φκιάρ'.

- Πότσιφλου δε ντουν άφ'σι ντου μπάρμπα τ' ντου...

Ένα άλλου: Έν ένα ζουβγάρ' κι η γναίκα ντου γκάν' ντουν άντρα ό,τ' θέλ'. Έν' καταφιριτζού. Πότι ντου γκαλουπιάν', πότι ντου γκάν' μαϊμίτκα, κι ούλου γίνιτι του θκό τς. Αυτό, του λέμ':

- Ντου μπαίζ' του κόφταλίμ.

Δε μας νοιάζ' απού πού έν η λέξ' αυτήν. Άσκιτου. Ιμείς πάντους, δίνουμ' ντουν άλλουν να καταλάβ'.

Άλλου: Ντου λες ντουν άλλουν μια κουβέντα κι δε σι λέει ξικάθαρα ένα ναι ή ένα όχ'. Σι προήζ'. Να, έτς ιπούτου, έτς του άλλου, να δγιούμ' σαπέρα, θα του σκιφτώ, θα ρουτήσου ντου μπάρμπα μ', μπουρεί... Αυτόν ντου λέμ' «χαχαμίχου». Ντου ρουτάς άμα πλά ντου μπακτσέ κι αυτός έν ούλου «χαμ χουμ».

Σν Αρζιντίνα στου Θιουλόγου, γύριψι ο Γιώρς ντη Στέλα

να χουρέψιν ταγκό. Χουρέψτι, είπι ου μπάριμα Βασίλς. Ου Γιώρς δε σνείκαζι ντιπ απού ταγκό. Ντ γκαταπάτσι τα δαχτύλια τς ντη Στέλα. Όταν τιλείουσι ου χουρός, πήγι ου Γιώρς να παραδώσ' ντ ντάμα στου μπαμπά τς κι να πει κι ιφχαριστώ, έτς του είχαν τότε.

Πώς πήγι ου χουρός, Γιώρ';

– Ιντάξ', μπάριμα Βασίλ'. Σουντά μουντά, κούτσα μούτσα, ντου γκουτρουκιάσαμ'.

Αυτό απ' είπι ου Γιώρς δε θέλ' ιξήγησ', κι ένα μουρό πιδί μπουρεί να του καταλάβ'.

Ντου λες ντουν άλλουν ότι αυτό του πράμα έν έτς, χρειγιάζιτι να κάνς αυτό, να πας ικεί, να βρεις ντου ντάδι, να έχς του τάδι χαρτί, κι αυτός κάθιτι κι σι βλέπ' κι δε γκαταλαβαίν' τίπουτα. Πώς ντου λέμ' αυτόν;

– Αυτός τό 'χ' κιορ βιλαέτ.

– Αυτός έν τι χαμπάρια απ' όξου.

– Αυτός τό 'χ' σουλότ ή ζντρούφ..

– Αυτός δε ξέρ' πού παν τα τέσσιρα.

Άλλου: θέλς να ντου δώεις ντουν άλλουν να καταλάβ' ότι ένα πράμα δεν έν απού μουναχό τ' αυτό απ' βλέπς. Έχ' να κάν' μι ένα άλλου κι δεν έν ξικομένου απ' αυτό του άλλου. Αυτό του λέμ' «έχ' ασλί».

Έχ' κι λέξεις πουλλές απ' τσ' είχαμ' ιμείς κι τς πήραν κι άλλ', παντού. Ας πούμ', αυτό απ' λεν τώρα τιλιφταία ότι τα γκόλντιν μπόις τρων μι δέκα μασέλις. Θκή μας λέξ' έν αυτήν, μόν' οι μασέλις έν θκές τουν. Ιμείς ούλα τα χρόνια ντη ξέρουμ' γκόλντιν μούτζις, γιατί απ' ούλ' τέτγις τρώμ'.

Αυτοίν ντην αλλάξαν, χωρίς να μας ρουτήσιν.

Τρέχουμ' κι δε μπρουλαβαίνουμ'

Απού κείνα χρόνια, ου άθρουπους δε μπρουλάβινι να τα κάν' ούλα.

– Πήγαμ' να διφτριρίσουμ' τ' αμπέλ' κι δε μπρουκάνναμ' γιατί μας πήρι η νύχτα.

– Πήγαμ' να σκαλίσουμ' τς φασλές κι πουμείναν δυο αρά-δισ ασκάλιστις γιατί δε γκαταλάβαμ' πότι σμουχρίγιασι.

Ου άθρουπους πάντα είχι έναν ντουνιαά κουτσουδούλια να κάν', ούλμιργιά απού νύχτα σι νύχτα ντέλνουνταν κι πάντα δε ντα προυλάβινι. Πάντα σκουτείνιαζι όταν έφραζι ντη ουμπατή για να γυρίσ' στου σπίτι τ'. Άσι απ' δε μπουρπάτγι κι ου γά-δαρους κι πάντα αυτός ίβρισκι ντου μπιλά τ'.

Σήμιρα τα πράματα γίναν ακόμα χειρότιρα. Δε μπρουλαβαίνς να κάνς τίπουτα σν ώρα τ' κι ας μην αλλάξαν τα ρουλόγια. Γι' αυτό μπήκαν κι τα προυστίματα. Καθυστιρείς ντου φόρου; Τόσου πρόστιμου. Δε μπλιέρουσεις του τηλέφουνου σν ώρα τ'; Κόψμου του τηλέφουνου.

Θα μι πεις, βεβαί', βγήκαν κι τα αμάξα. Σήμιρα, ζήτημα να βρείς δυο τρεις γαδάρ' (μι τέσσιρα πουδάρια όμους) σι κάθε χουργιό. Κι απ' βγήκαν όμους κι τ' αυτουκίνητα, κι οι κούρ-σις κι τ' αρουπλάνα κι τρέχιν σα σβουντούνα κι κάνιν αβέρτα παράνουμις προυσπιράσεις, τα πράματα πιο πουλύ χειρουτι-ρέψαν. Πάλι δε μπρουλαβαίνιν.

Πας ζ γκαβάλα να κάνς δυό δλές κι προυλαβαίνς μουνάχα ντη μιά. Ταχειά ντη άλλ' πρέπ' να ματαπάς κι να δγιουμ' πά-λι άμα θα προυλάβς.

Σι λέει ου μάστουρς «Θά 'ρτου απ' αβδουμάδα να βάλου μπρος». Ε, άμα ντου δγεις γράψ' τουν. Δε μπρουλαβαίν', για-

τί ντου μπέσαν πουλλές δλές. Κι άμα σι πει «θα δγιούμ', σαπέρα» τότε μη ντου μπιριμένς ντιπ.

Κάθουντιν δυο κι μιλούν λόρτ' ώσαμι μια ώρα. Λέν' λέν', η γλώσσα ντουν ρουδάν' κι όταν χουρίζιν «άντι γειά, τα λέμ'». Καλά ρε, τόσην ώρα τι λέγτι; Δε ντα πήκιτι; Φαίνιτι ότι μιλούν κι του μυαλό ντουν έν αλλού ου καθένας. Ξέρου γω, τι να πω κι γω...

Άμα κρίνου απού θκό μ' ιαφτό, ιγώ ούτι τα μσα δε μπρουλαβαίνου. Πάντα λέου ότι θα πιράσου απ' αβδουμάδα, αλλά πουλλές φουρές πιρνά σι έναν χρόνου. Κι γω είμι όπους ούλους κόσμους. Πουλλές φουρές λέου «σι πέντι λιπτά θα γυρίσου» κι γυρίζου ύστιρα απού έναν μήνα.

Ζ γΚαλλιράχ' βρίσκουμαν κι αντάμουσα έναν παλιόν κι καλόν φίλου μ':

– Θείου Γιώργου, θα πιταχτώ ιδουνά παρακάτ' για δέκα λιφτά κι θα γυρίσου, πιρίμινέ μι ιδώ.

– Καλά, θα σι πιριμένου ιδώ, έχουμ' κιρό να τα πούμ', μι είπι ο θείους ιμ ου Γιώργους.

Δε γύρσα σι δέκα λιφτά, γιατί πιάσκα αλλού κι πιράσαν καναδυό ώρις. Άντι λέου θα πιράσου άλλ' βουλά. Κι δε μπέρασα Ύστιρα απού καμιά κουσαριά μέρις μ' ίφιρι ου δρόμους ιμ να ξαναπιράσου απού κείνου του μέρους. Ου θείους ιμ ου Γιώργους (πώς τα φέρνει ου διάουλους, λέου) ήταν ικεί απ' ντουν άφσα.

– Σι δέκα λιφτά, ρε πιδί μ', μι είπισ ότι θα γύρζις, αλλά ιγώ σκέφκα ότι κάτ' θα σι έτχι κι άργησις λίγου...

Χθήκαν τα μούτρα μ'!

Κουσαντάρα ντάρα ντάρα...

Έχ' πουλλά πράματα απ' τα λέγαμ' ικείνα τα χρόνια, αλλά δε γκαταλαβαίναμ' τι θέλαν να πουν.

Πουλλά βγαίναν κι στα λέγαν ανάλουγα μι του όνουμα σ'. Ας πουμ' άμα σι λέγαν Ιλέν', σι φουνάζι ου άλλους:

– Ιλέν', λιγέν' στου παλούκ' σκαλουμέν'!

Άμα ήταν ικεί κοντά ου αδιρφός τς, μπουρεί να σι πλάκουνι στου ξύλου. Αλλά κι η ίδια η Ιλέν' άμα ήταν μονναχή τς μπουρεί να σι πλάκουνι τς πλακιές.

Άλλου πάλι σι λέγαν άμα του όνουμα σ' ήταν Σταμάτς:

– Σταμάτ', μ' ένα ματ', κουρδουκύλα του διμάτ'!

Κι αυτό ντου γκακουφαίνουταν, ντου γκάθι Σταμάτ'.

Ντου Βασίλ' ντου φουνάζαν: «Βασίλ', να σι φαν οι ψίλ'»!

Ου Γιώρς, κι αυτός είχι να ντου φουνάζιν:

– Μαρέ Γιώρ' μι του φέσ', ποιος αδειάζ' να στου χέσ'!

Ου Γιώρς όμους δε φουρούσι φέσ'.

Άμα σι λέγαν Κώστα, κι απ' αυτό είχι:

– Κώστα, τα μουστάκια σ' κλώσ' τα!

Είχι όμους κι άλλα, μι πιο άχρειγια λόγια που άμα τα γράψουμ' ιδώ μπουρεί να βρουμ' κι ντου μπιλά μας. Ρουτήστι κανέναν μιγάλουν να σας τα πει.

Έναν απ' ντου λέγαν Κουσαντάρα, δε ντου μπρόλαβα ιγώ, του έγραφι όμους ου Βασιλικός σ' ένα μυθιστόρημα, ντου φουνάζαν:

– Κουσαντάρα ντάρα - ντάρα, κάν' ου πούτσους σ' σα καντάρα!

Πουλλά απ' αυτά φαίνουντιν να έν' λαφράδισ, αλλά τα ίλιγι ου κόσμους κι πιο πουλύ τα λέγαν τα πιδιά συναμιταξύ

ντουν για να κουρουϊδέβουντιν.

Είχι κι πράματα, απ' πιράσαν πουλλά χρόνια κι απ' ρώτ-
γουμ' δε μπουρούσαν να μι τα ιξηγήσιν.

Όταν του κατάψχου γυρίζαμ' απ' του Παλίρ' στου χουρ-
γιό, στου δρόμου βρίσκαμ' ένα γέρου ή ντουν αδιρφό τ'. Κι ου
ένας κι ου άλλους φουρούσαν βράκα. Πολλές φουρές οι γα-
δάρ' μας παγαίναν απού κουντά.

Μι έβαζι σι σκέψ' απ' φουρούσαν βράκα. Κι δεν αυτό μου-
νάχα. Η βράκα ντουν μι φαίνουνταν σα φουσκουμέν', σάμα κι
κατ' να είχι μέσα.

Ρώτσα ντου μπαμπά μ' κρυφά:

– Τι έχ' μέσα στη βράκα τ' κι φουσκών' έτσ';

– Έχ' μια κουλουκύθα. Μι είπι.

Δε ντου πίστιψα. Τι λουλάδα έν' αυτήν να βάζ' ντ γκου-
λουκύθα μέσα στη βράκα τ', σκέφκα.

Ύστιρα απού κιρό είδα κι έναν άλλουν μι βράκα στα πα-
νουχουρνά, ικεί στ' Σουρίν' ντου γκαφινέ. Ήταν ου γέρου
Μπουγιατζής. Ντου μπρόσιξα καλά καλά, αυτός δεν είχι μέσα
κουλουκύθα. Του είπα στου μπαμπά μ', αλλά δε μι έδουσι ση-
μασία, δε μ' είπι τίπουτα.

Κι πιράσαν πουλλά χρόνια μέχρι να του καταλάβου.

Οι δυο μι τσι βράκισ απ' ανταμώναμ' μι τς γαδάρ' μας όταν
ίρχουμάσταν απ' του Παλίρ', φουρούσαν αργαστρίσα βράκα
κι φούσκουνι γιατί ήταν καμπάδκια. Ου άλλους απ' ίβλιπα στ'
Σουρίν' ντου γκαφινέ, ου γέρου Μπουγιατζής, η βράκα τ' ήταν
απού κάμπουτου κι δε φούσκουνι τίπουτα.

Μουναχός ιμ του κατάλαβα...

Του μαντρί ήταν παράγονου

Του δέσμου έν του πιο άτιμου πράμα. Κι για ντουν άθρου-
που κι για τα φίδια.

Λίγ' έν αυτοίν απ' ξέριν να δένιν, γιατί οι πιο πουλλοί πι-
θάναν.

Του δέσμου μαθαίνιτι απού άντρα σι γναίκα ή απού γναίκα
σι άντρα. Όχ' απού άντρα σι άντρα, ούτι απού γναίκα σι γναί-
κα.

Είχι άθρουπου στου Θιουλόγου, έχ' χρόνια απ' σχουρέθκι,
απ' έδινι τα φίδια. Έκανι μ' ένα ξλούδ' ένα αλών' γύρου γύ-
ρου αμπ ντν όχιντρα, κι του φίδ' πόμισκι μέσα κι δε μπου-
ρούσι να κνηθεί. Ήταν διμένου. Ύστιρα ίλιγι κατ' λόγια κι του
ξιλνούσι κι έφυβγι.

Ιγώ είδα διμέν' όχιντρα απάν' σι μια κουρτίνα. Οι κουρτί-
νες έν φασλόβιργις, αλλά μι πουλλά μιγάλα πατσάδια. Ου
μπάρμπας ιμι ο Κουσταντής ου Μήρτσους, κι αυτός σχουρημέ-
νους, ήξιρι να δέν'. Μπουρούσι, μι τα λόγια που ίλιγι, κου-
τζάμ' λαφιάτ' να ντου δεσ' κόμπου.

Ντου βρήκα ικεί, σ' Παπά τ' αμπέλ', ήρχουνταν απ' τς Πι-
τιλίδις μι μια κουρτίνα στουν ώμου. Αυτήν ντ φουρά απάν' ζ
γκουρτίνα είχι τυλμέν' μια όχιντρα. Ντν είχι, λέει, για σνουδιά
για ντου δρόμου κι όταν θα κόντιβι να φτάσ' στου χουργιό θα
ντ ξιλνούσι.

Του δέσμου στουν άθρουπου, άντρα κι γναίκα, έν του πιο
χειρότιρου πράμα. Μπουρεί να έφυβγι ου άντρας στ' Γερμανία
ή στ' Αγίόρους κι να έδινι ντ γναίκα τ' για μη μπάει μι άλλουν
όσου θα έλπι. Μπουρεί όμους κι αυτόν να ντουν έδινι η γναί-
κα τ' κι να ήταν κι οι δυο διμέν' κι έτσ', χώρια ου καθένας, εί-

χι ήσυχου του κιφάλι τ'. Μι του δέσμου δηλαδή γίνονταν πράματα άστα να παν.

Ιγώ όμους ξέρου ότι πολλές γναίικις κι πουλλοί άντρισ δι-
μέν' μπορούσαν κι ξιλνιένταν για λίγου κι ύστιρα ξαναδένου-
ταν πάλι. Τι να πω όμους παραπάν'; Μι πέφτ' λόγους; Πάσκα
απ' έν, ας μη γκουλάζουμέστι.

Αυτό απ' δε ξέρτι όμους, κι τ' ακούτι για πρωτ' φουρά, έν
ότι δένουντιν κι οι κουράκ'! Στου Θιουλόγου μουνάχα ου
Νκόλας ξέρ' να δέν' κουράκ'.

Ένα ντέβρ οι κουράκ' μπαίinan μέσα σι μαντρί κι μντέρναν
τ' αρνούδια. Ου τσουμπάνς σήκουσι τα χέρια ψλα. Καταστρέ-
φουμι, είπι. Θα ντουν είχαν φάει καμιά κουσαριά αρνιά, μέχρι
απ' ντου γκαθουηδέψαν να πάει στου Νκόλα. Πήνι ντου μπή-
καν, αυτός θα σι σωσ'. Πήγι.

– Νκόλα, σώσι μι!

– Έλα μπρε, δεν έν τίπουτα. Άβριγιου θά 'ρτου στου μαντρί
κι θα τα δέσου ούλα τα μουλβουμένα.

Πήγι του ιπάβριου. Μπήκι στου μαντρί, του γύρσι ούλου
γύρου γύρου. «Έν λίγου παράγονου του μαντρί» είπι, «αλλά
έχου ντου ντρόπου μ' ιγώ. Θα τα καταφέρου».

Είχι κατ' σταυρουδέλια ξλένια, απού φουξλιά ή απού λι-
φτουκαριά ήταν. Τα είχι φκιάσ' ου ίδγιους. Γύρσι ούλουν
ντου μπέργυρου απ' του μαντρί κι σι κάθι γουνία σταμα-
τούσι, έβαζι απού ένα σταυρουδέλ' κι μουρμούρζι κι κάτ' λό-
για. Αυτό ήταν.

– Είσι έτοιμους, λέει στου τσουμπάν'. Από άβριου δε θα
σγών' κόρακας. Τς έδισα τισκαβρά.

Ισύ είσι απ' του λες;

Του ιπάβριου μάβρισι του μαντρί απ' τς κουράκ'! Δεν αφή-
σαν ούτι ένα αρνί. Ντου μπήρι τηλέφουνου ου τσουμπάνς.

- Νκόλα, να πας στου μαντρί να μαζέψεις τα σταυρουδέλια σ' κι μένου υπόχριους για ντην ιξυπηρέτησ'...

Ντου βρήκα κι γω ντου Νκόλα κι όξου όξου τς τούφιρα κουβέντα:

- Καλά ρε Νκόλα, πώς δε ντα κατάφιρις; Καταστράφκι ου άθρουπους!

- Πρώτ' φουρά, ρε Σουτήρ', μι ξιλθήκαν κουράκ'. Αλλά ήταν όμους κι του μαντρί πουλύ παράγουνου.

Αυτήν ντην ιξήγησ' μι έδουσι....

Μουσκαρίσου κριγιάς

Πάντα του ήθιλι του κριγιάς ου άθρουπους. Όχ' ότι ντου γκάν' καλό, αλλά θαρρείς κι ντουν αρέζ' απού νταμάχ'. Για παράδειγμα, του μλάρ', ου γάδαρους δε ντρων κριγιάτα, αλλά ξέρουμ' πόσου γιρά ζα έν' τα μλάρια κι οι γαδάρ'.

Σ' Θάσου πάντα είχι ζα, αλλά δε ντα σφάζαν. Σφάζαν πού κι πού καμμιά ριξάρα κατσίκα ή κανέν μπούρτσου. Κι τότε, θμούμι, τα ζα αυτά ήταν γιμάτα λίσκ', γιατί ήταν κακουζουϊσμένα. Σφάζαν απού κανέ κατσίκ' του Πάσκα, αλλά τότε κι οι φαμίλις ήταν μιγάλις. Άμα ήταν φαμίλια ιφτά ουχτώ νουματοί, τς ίρχουνταν απού μια χαπά. Αυτήν έν' η αλήθεια, κι γι αυτό έχουμ' κι πουλλά παραδείγματα ότι πουλύν κόσμου ντου τσλούσι αυτό του ψητό, επειδή ήταν ιξαντλημένους αμπ ντ νηστεία.

Ιγώ θμούμι χασάπ' στου χουργιό ντου νΤάκη ντου γΚουτρότσου. Πήγι ου αστυνόμους ικεί απ' κάτ' απ' του μπαλκόν', δίπλα απ' του μπακάλκου τ' Αχιλλέα τι Ζντραν' απ' είχι κριμασμένα τα σφαχτά.

– Τι σκουλήκια είναι αυτά ρε Κουτρότσου στου λιμό της κατσίκας; Θα σι κλείσου μέσα...

– Είναι λισκάκια, κυρ αστυνόμι, του καθαρίζουμ' καλά του κριγιάς κι του μαγειρέβουμ'. Πάρι καμιά ουκά για ντην οικογένεια σ'...

Αλλά πιρνώντας τα χρόνια, κάπουτι ήρτι κι η ιξέλιξ' η ιρμάδα, απ' να μην ίρχουνταν. Ου κόσμους άρχισι να παγαίν' ζ γΚαβάλα, να κάν' λούσα, να τρώει στα μαγειρεία, να γίνιτι τσιλιπής κι του χειρότιρου: να καφκιέτι!

Είχι καμπόσιν, ιφτυχώς πουλύ λίγ' ήταν αυτοίν, απ' μιγα-

λουπιάνουνταν. Πάντα είχι φανταμέν' απ' θέλαν να ξιχουρί-
ζιν απ' τς άλλ'. Κάθι λίγου κι λιγάκ' πιάναν ντου χασάπ', κι
ντου γκάναν παράπουνα:

– Να φέρς μουσκαράκ'. Ιπιτρέπιτι να μην έχς μουσκαράκ'
στου χασάπκου σ'; Μουσκαρίσις μπριζόλις, φιλέτου, σκουτά-
κια... Τι, ούλου ριξάρις κατσίκις κι παλιουπρουβατίνις θα
ψνίζουμ';

Ζουρίσκι ου χασάπς. Σκέφκι, συ λέει πρέπ' να πάρου κι
μουσκαρίσου, γιατί θα χάσου ντ μπιλατεία μ'.

Ρουτώντας βρήκι άκρηγια. Στου Καζαβήτ' ένας είχι μου-
σκάρια για σφάξιμου. Πήγι στου Καζαβήτ', βρήκι ντουν
άθρουπου μι τα μουσκάρια κι κουβιντιάσαν.

– Θα συ σφάξιου μουσκάρ', αλλά θα του αγουράεισ' ούλου
του ζό.

– Ιντάξι, είπι ου χασάπς. Ντ μΠαρασκιβή του προύι θα
ναυλώσου φουρτηγό κι θα έρτου να του πάρου.

Κανόνσι να έν' Παρασκιβή, γιατί τότε ου κόσμους του Σαβ-
βάτου γόραζι κριγιάς.

Όταν του βάλαν στη μπλάστιγγα, ικατόν σαράντα ουκάδις
βγήκι του μουσκάρ' κούφουμα κι δικαίφτά ουκάδις του σκώτ'.
Του κιφάλ' δε ντου πήρι.

Τούφιρι στου χουργιό κι του ξιφόρτουσι. Όποιους ίμπι
στου χασάπκου του πρώτου αμπ ντουν ίλιγι ήταν:

– Ίφιρα κι μουσκαράκ', να σι βάλου καμιά ουκά; Έχου κι
σκώτ' μουσκαρίσου.

Οι πιο πουλλοί ξνίζαν τα μούτρα ντουν:

– Δε θέλου βόδ', ντου λέγαν κι ψνίζαν κατσικά.

Δυο τρεις ψουριάρδις μουνάχα αγουράσαν μουσκάρ' για
να φανούν, τάχαμ'.

Ου χασάπς σήκουσι τα χέρια ψλα. Δε μπιρίμινι να πάθ' τέ-

τοιου κάζου. Τρεις μέρις πιράσαν κι ζήτημα ήταν να πούτσι 6-7 ουκάδις μουσκάρ'. Μέχρι κι η ίδια η γυναίκα τ' ντου μπρουφουνίθκι: «Άμα μι φέρς μουσκάρ' στου σπίτ', ιγώ να του ξέρς, θα του δώσου ντου σκύλου».

Έβαλι κι μια νταμπέλα μι μιγάλα γράμματα πέρα πέρα στ' τζαμαρία:

«ΠΟΥΛΗΤΕ ΜΟΥΣΚΑΡΑΚΙ ΓΑΛΑΚΤΟΥΣ».

Τίπουτα! Κανένας δε ζύγουνι.

Πιλάγουσι ου καημένους ου χασάπς. Πέντι μέρις πιράσαν κι του μουσκάρ' στέγκνταν κριμασμένου στα τσιγκέλια.

Ντ μΠέφτ' σκώθκι απ' τα μισάνυχτα, πήρι ένα μσουκάρ' λαδ' κι πήγι στουν Άγιου ν' ανάψ' τα καντήλια. Μπέλ', σκέφκι, μι λπηθεί ου Μιχαήλ Αρχάγγιλου κι του πλήσου. Άναψι τα καντήλια, έβαλι πέντι μιτάνις κι ντου μπαρακάλισι ντουν Άγιου φουναχτά κι χουρίς κόνξις:

– Άμα Μιχαήλ Αρχάγγιλι μ' θέλς ισύ, ούλα γίντιν. Κάνι μι να του πλήσου.»

Προυτού καλά-καλά να φέξ' γύρσι στου χουργιό. Άνξι του χασαπιό, σφουγγάρσι, τα έκανι ούλα λαπάντ κι ύστιρα πήρι μια καρέκλα κι έκατσι όξου ζ μπόρτα.

Απού σακάτ' ίρχουνταν ου αγρουτικός. Ου γιατρός πάντα του προύι μόλις ξυπνούσι πήγινι για καφέ σν Αρζιντίνα.

– Καλημέρα χασάπ'. Άντι έλα για καφέ σν Αρζιντίνα.

– Έτσ' απ' είμι, γιατρέ, καλύτερα να πγιώ φαρμάκ', παρά καφέ.

– Βρε άντι έλα να πγιούμ' έναν καφέ να μι τα πεις.

Πήγαν δίπλα σν Αρζιντίνα. Ικει τσ' του έσκασι ου χασάπς.

– Έτσ' μι έρχιτι, ρε γιατρέ, να πάου να του πιτάξου απκάτ'

στου λάκκου να του φαν' οι σκύλ'.

Ου γιατρός δεν είπι τίπουτα. Κάθουνταν κι σκέβνταν. Γύρ-
ξι διξά ζιρβά του κιφάλι τ', δάγκανι τα χείλια τ' κι σκέβνταν.

– Άξι μι καλά, χασάπ'. Του μουσκάρ' θα του πλήεις. Θύμα
του ιδώ απ' στου λέου. Του πολύ μέχρι αύριου δε θα σι που-
μείν' ούτι πλιβρό!

– Κι πώς θα γέν' αυτό, ρε γιατρέ;

– Θα γέν', είπι ου γιατρός κι σκώθηκι. Ιγώ θα πααίνου τώ-
ρα, γιατί πρέπ' ν' ανοίξου του Ιατρείου.

Έφγι ου γιατρός.

Ύστιρα απού καμιά ώρα μπαίν' μια γριγιά στου χασαπιό:

– Μι πήκαν απ' έχς μουσκάρ'. Μπουρείς να μι βαλς ίσαμι
ανάμσ' ουκά;

Ντν έβαλι. Δε μπέρασι μσή ώρα, μπαίν' στου χασαπιό ένας
γέρους:

– Βάλι μι δυο ουκάδισ μουσκάρ'!

Του μισμέρ' ου χασάπς δεν έκλεισι, γιατί κάθι λίγου ίρχου-
νταν απού κανένας: Βάλι μι δυο ουκάδισ μουσκάρ'!

Μέχρι απ' βράδιασι μουνάχα ένα μπούτ' ντουν είχι που-
μείν'. Τότι πέρασι πάλι κατά σαπάν' ου γιατρός.

– Έλα να σι πω τα νέα, γιατρέ.

– Τα ξέρου, ντου λέει ου γιατρός. Θμάσι τι σι είπα του
προυί; Τώρα όσου σι πόμνι θα του πλήεις αύριου του προυί.

Τότι τς του είπι ου γιατρός ότι όποιους πήγνι για ιξέτασ'
ντουν έγραφι τα φάρμακα τ' κι ντου φουβούρζι:

– Ου ουργανισμός σ' όμους χρειιάζιτι να φας κι μου-
σκάρ'. Μια δυο ουκάδισ, όσου μπουρείς. Αυτό να του πρου-
σέξεις.

– Ρε γιατρέ, ισύ είσι ανώτιρους κι αμπ ντου Μιχαήλ Αρ-
χάγγιλου!

Έτσ' ντουν είπι ου χασάπς, «Μιχαήλ Αρχάγγιλου», κι έκα-
νι κι ντου σταυρό τ'!

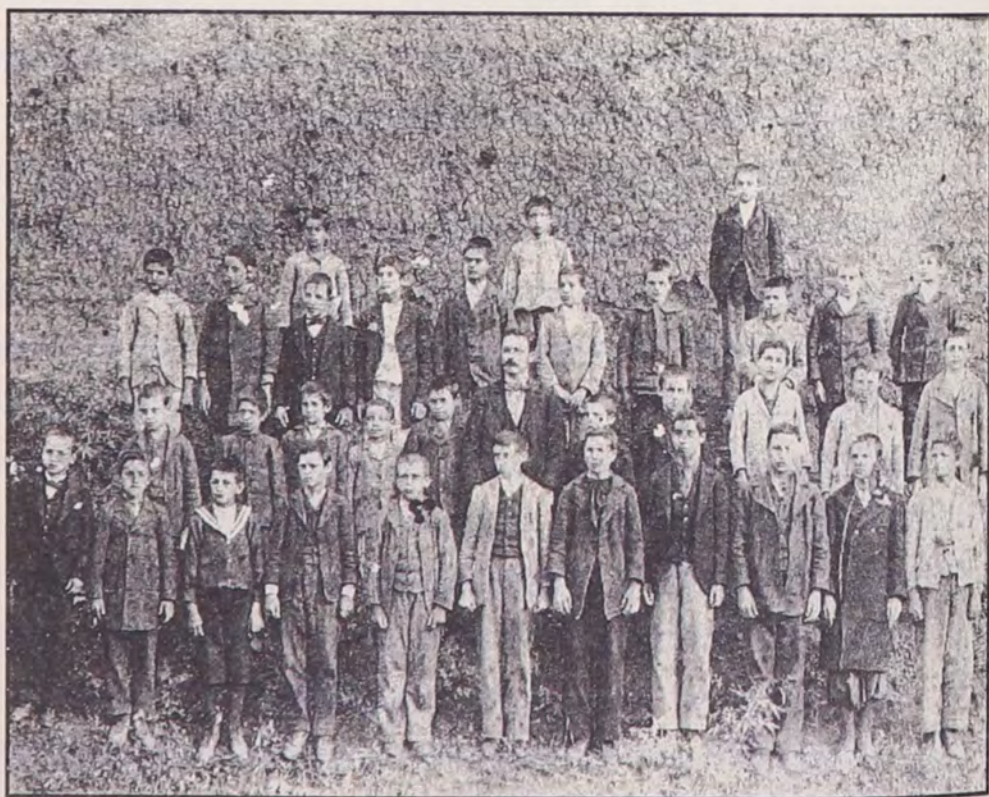
Κάνουντας να φύγ' ου γιατρός, ντου σταμάτσι λίγου ου χα-
σάπς:

– Γιατρέ, έχου κι καμιά δικαπινταριά ουκάδισ μουσκαρίσου
σκώτ'. Μπουρούμ' να κάνουμ' τίπουτα κι γι' αυτό;

– Ιντάξ', είπι ου γιατρός, αύριου.

Έτσ' του μουσκουπούλσι ου χασάπς του μουσκάρ' κι όπου-
τι γίνταν κουβέντα για ντουν αγρουτικό, ίλιγι:

Αυτός ου γιατρός έν ανώτιρους κι αμπ ντου Μιχαήλ Αρχάγγιλου!.

Άμα τάξεις σι πιδί...

Λεν για ντουν Άγιου ότι άμα ντου ντάξεις, πρέπ' να του κάνας του τάμα. Λαμπάδα θα τάξεις, άναμα τα καντήλια θα τάξεις, πρέπ' να τς του ξιπληρώεις. Αλλιώς δε ξέρς πώς θα του πάρ' ου Άγιους κι τι κακό μπουρεί να σι κάν'.

Αυτά λεν για ντουν Άγιου. Όποιους Άγιους κι να 'ν'.

Αλλά άμα τάξεις σι πιδί, τότε έν' κάτ' παραπάν' απού τάμα σι Άγιου. Έχ' πιδγιά απ' τα τάξαν κι δε ντα δώσαν του τάμα. Αυτά τα πιδγιά μιγαλώσαν, γιράσαν κι ακόμα θμούντιν ότι τα τάξαν για να κάνιν μια δλειά κι ύστιρα κάναν αμπ δε θμούνταν. Κι που γιράσαν ακόμα, τόχιν μιγάλου παράπουνου, γιατί ινώ φιοθήκαν ιντάξ, τα κουλουγιλάσαν.

Ου Μήτσους, τώρα πάτσι καλά τα ιξήντα πέντι, αλλά ακόμα του θμάτι:

– Θα ήμαν ίσαμι ιφτά χρουνό κι γύρζα ικεί στου μουράγιου. Μι φώναξι ου λουκματζής, έλα να σι πω: Άμα πας απάν' στου Βρυσάκ', κουντά στα μνήματα, κι μι φέρς πηλό θα σι βάλου να φας μια μιρίδα λουκμάδισ τζάμπα.

Σι κείνου του μέρους πάντα είχι καλόν πηλό, ακόμα κι σήμιρα.

Ικείνα τα χρόνια κάναν όξου απ' του μαγαζί ένα πράμα σα φούρνου μι πηλό κι ικεί απάν' τγανίζαν τς λουκμάδισ.

Ουλόχαρους ου Μήτσους.

– Θα πάου, μπάρμπα!

Ντου δίν' ου λουκματζής ένα γκιρδέλ' «σύρι γέμου του κι φέρτου» ντουν είπι.

Παίρνει του γκιρδέλ' ου Μήτσους κι δρουμανστός έφγι να πάει να φέρ' πηλό.

Δεν άργησι ντιπ, αλλά ου λουκματζής ντου ξαναέστλι να γι-
μώσ' κι άλλου γκιρδέλ'. Στου τρίτου του γκιρδέλ' ντουν είπι
«μπράβου Μήτσου, πούτσκου μ'» κι άρχισι να βγάζ' λουκμά-
δισ απ' του τγάν' ουλόζουστ', αλλά ντου Μήτσου ούτι γύρζι
να ντου δγει.

Ου Μήτσους γύρζι γύρου γύρου κι πιρίμινι ντ τζάμπα ντ
μιρίδα, αλλά ου λουκματζής έκανι του λουλό. Άρχισι να βρα-
διάζ'. Ου λουκματζής έκανι απ' δεν ντουν ίβλιπι

Μέχρι απ' σμουχρίγιασι πιρίμινι. Όχ' μιρίδα, αλλά ούτι
έναν λουκμά δε ντουν έδουσι να γιφτεί. Πέρασι κι του ιπάβρι-
ου, αλλά ου λουκματζής έκανι αμπ δε ντου γνώρζι.

Αυτά μι είπι ου Μήτσους, ύστιρα απού μσον ιώνα κι βάλι.
Καταλάβτι τώρα τι γίνιτι άμα τάξεις σι πιδι κι φανείς γάδα-
ρους; Του πιδι σ' ούλ' ντ ζουή τ' θα του θμάτι.

Ιγώ είχα χειρότιρ' ανάμνησ' αμπ ντου Μήτσου. Γιατί κι γω
πιρνούσα μικρος απ' του λουκματζίδκου. Ήμασταν σοί. Ίμπινα
μέσα στου μαγαζί «θεία, χιριτήματα αμπ ντου μπαμπά μ' κι
αμπ ντ μάμα μ'» κι κάθουμαν λίγου σι μια καρέκλα μπελ μι
δώσ' κανέν λουκμά, αλλά τίπουτα. Σι λίγου «άντι, αντίου,
θεία». «Αντίου μπρίκου μ', χιριτήματα πουλλά ντου μπαμπά
σ' κι ντ μάμα σ'».

Πάντα όταν γύρζα στου χουργιό ίλιγα στου μπαμπά μ' ότι
πέρασα κι αμπ ντη θειά μ' κι ντου θεió μ'.

– Σι δώκει να φας κανέν λουκμά;

Ιγώ πάντα ίλιγα ότι μι δώκει, αλλά απού μέσα μ' έλειουνα,
γιατί ου ίδγιους ου μπαμπάς ιμι μι είχει μάθ' να κάνου ντου
ψουριάρ'. Δε γκαταδέχουμαν να πω του παράπουνου μ' ούτι
σ' αυτόν. Του ζούσα μονναχός ιμι.

Του προτουείπα τώρα στου Μήτσου, ύστιρα απού μσον
ιώνα κι βάλι.

Ούλ' αυτήν η κουβέντα μι ντου Μήτσου στου γκαφινέ βά-
στιξι μέχρι να πιούμ' δυο ρακιά. Ου Μήτσους φώναξι ντουν
Αντών' να ντου μπληρώσ' τα ρακιά.

- Τα κιρνώ ιγώ τα ρακιά, είπι ου καταστηματάρχης. Ιγώ σ'
έχου ανηψό, κι όταν μπήκεις μέσα μον' απ' μι χιρέτσις «γειά
σου θείου», αυτό μι φτάν'.

Καταλάβτι;

«Κουλου» ένα κι αμέτ

Ένα κι αμέτ θασίτικις λέξεις έχιν μέσα ντουν του «κουλου», γιατί όπους κι να του κάνουμ' κι αυτό έν ένα κουμμάτ» στου κουρμί μας απ' το 'χουμ' ούλ', άλλους λίγου άλλους πουλύ.

Πουλλοί νουμίζιν ότι αυτό έν άχρειγια λόγια κι ιπειδή η ιβγένεια έν τζάμπα, του λεν πουπός. Δε μπουρούμ' όμους να ντ λέμ' αυτήν ντ λέξ', γιατί άμα θέλουμ' να πουμ' «κουλουκόπκα», πώς θα του πούμ'; «πουπουκόπκα»; Ούτι αντί για «κουλουκουμένους» μπουρούμ' να πούμ' πουπουκουμένους. Θα μας πιράσιν για λουλοί.

Ξιφουρτώνιτι ου άλλους μια λτσασά κλαδούρια κι λέει:

– Κουλουκόπκα, μαρέ πιδάκι μ'!

Φουρτών' ου άλλους ντου γάδαρου κατακαμλιού:

– Μπάριμπα, μη ντου φουρτώνς τόσου πουλύ ντου γάδαρου. Θα του κουλουκόψεις του ζω'!

– Ικεί απ' πουρπάτσι ου Γιώρς αξιθάρητους, δε μπρόσιξι ότι είχι ένα σκαλουπάτ'. Κουλουκαθιάσκι κι ξιστραμπούλξι του πουδάρι τ'!

– Ξικουλώθκα αμπ ντη δλεια!

Δε μπουρούμ' να πουμ' «ξιπουπάθκα αμπ ντη δλεια. Θα μας γιλούν.

Γι' αυτό σας λέου ότι του «κουλου» έχ' μιγάλου νόημα. Άμα δε ντου είχαμ' αυτό θα δυσκουλεύουμάσταν πουλύ ώστ' απ' να συνουηθούμ'.

Έχουμ' κι του «κουλουκούριμα». Κανέν μήνα προουτού να τα κουρέψιν τα πρόβατα, τα κουλουκουρέβιν. Τα κουρέβιν δηλαδή πίσου σν ουρά μουνάχα. Αυτά τα μαλλιιά, ικείνα τα χρόνια, τα λέγαμ' κουλουκούρια κι δεν ήταν καλά μαλλιιά. Κατα-

λαβαίνουντι ότι προουτού του λανάρσμα θέλαν καλό πλύσμου, γιατί ήταν πουλύ χισμένα. Κι άμα καμιά γναίκα δεν ήταν καλά κουρημέν', λέγαμ' ότι ντην έκανι σα κουλουκούρ'.

Έν κι του «κουλιουρούκ'». Αυτό δε ντου θμούμι καλά. Κι αυτό πρέπ' να ήταν σαχλαμάρα κούρημα.

Ένα άλλου κουλου έν ου «κουλουχιλές». Ου κουλουχιλές έκανι ούλου ντουν έξυπνου στα πιγνίδια για να κιρδίς' κι γι' αυτό τα άλλα τα πιδγιά δε ντου θέλαν.

Άλλου πάλι, έν του «κουλουβαρώ». Αυτός δηλαδή που πρέπ' να κάν' μια δλειά, ούλου του κουλουβαρεί κι δε ντ γκάν'. Όπουσ λέμ', του κουλουστρίβ'. Κι του κάν' αυτό μάξους ή απού ντιμπιλιά.

Έν κι του κουλουσφούκ'. Αυτό μπουρείτι να του καταλάβ-τι κι μουναχοί σας. Του κουλουσφούκ' έν ένα χαρτί απ' έχασι ντην αξία τ' ή ου άλλους δε του δίν' ντιπ σημασία:

- Έχου χαρτί ότι μι χριγιουστάς!

- Να του κάνς κουλουσφούκ'!

Έχ' όμους κι λέξεις μι κουλού απ' έν άχρειγια λόγια. Αυτές μπουρείτι να τς μάθτι ρουτώντας, γιατί άμα τσι γράψουμ' ιδώθα ντ γκάνουμ' ντ σιλίδα σκέτου... κουλουχανείου!

Στου ντουρισμό πρέπ' να είσι... καπάτσους!

Σα του φιτνό δε ματαφάνκι.

Ούλ' τρίβιν τα μάτια ντουν κι θαμάζουντιν. Θκοί μας κι ξέν' κάνιν ντου σταυρό ντουν.

Αστραφτουκουπά ου τόπους. Ου καθένας παγαίν' κι πιτάζ' τα σκουπίδια τ' σι μια κβάρα γύρου γύρου απού έναν σκουπιδουντικέ. Ό,τ' έχ' ου καθένας πιτάζ', γιατί άλλα πιτάζ' ου ισιάτουρας, άλλα πιτάζ' ου μαγαζάτουρας, άλλα πιτάζου ιγώ, άλλα πιτάζ' η γτόνσα μ'. Πιτάζουμ' απ' ούλα

Μόλις πιράσ' του σκουπιδιάρχου κι τα μαζώξ' ξανατρέχουμ' κι πιτάζουμ' κι ξαναγίνιτι η κβάρα. Ό,τ' σακούλα έχ' ου καθένας ντ γιμώζ' κι ντ μπιτάζ'.

Η κβάρα δε σταματεί να μιγαλών', μέρα νύχτα, κι άμα πέσ' κι Σαββατουκύριακου γίνιτι σα πασπάρ'. Κι μη μπάει του μυαλό σας ότι ου τόπους βρουμά γύρου γύρου. Βρουμά μουνάχα κατά ικεί απ' φσα ου αέρας. Γι' αυτό ου κόσμους του βράδ' κλείνιν τς πόρτις κι τα παραθύρια ντουν κι κμούντιν ήσυχ'.

Ου κόσμους έν πουλύ ιφχαριστημένους, γιατί, πήκαμ', σα ντου φιτνό δε ματαφάνκι. Ποιος του πιρίμινι ότι φέτου θα ίρχουνταν κι αυτουκίνητου απ' πλύν' τς σκουπιδουντινικέδισ; Ούλ' τρίβιν τα μάτια ντουν κι θαμάζουντιν. Αυτό του αυτουκίνητου-πλυντήριου δεν έν' ψέμμα, γιατί του δγήκαν ου κόσμους. Μπρουστά απού έναν μήνα ήρτι κι στου μΠουτό κι έπλυνι τς σκουπιδουντινικέδισ. Αλλά δε ξαναήρτι όμους γιατί κι που ήρτι δηλαδή, τζάμπα ήρτι, γιατί οι σκουπιδουντινικέδισ στου μΠουτό κι σι άλλα χουργιά μουσκουβουλούν! Μουνάχα καναδυό μισκίγκα χουργιά έχουμ' κι αναγκαστικά πουμέν' ικεί κι τσοι πλύν' κάθι μέρα. Άσι που ικεί του σκουπιδιάρχου

μαζέβ' τα σκουπίδια δυο φουρές ντ μέρα. Πήκαμ', έν' λίγου μισκίνδισ, αλλά χαλάλ' ντουν!

Ικτός απ' αυτό του καλό μι τα σκουπίδια, φέτου έχουμ' κι ένα άλλου καλό. Φέτου έχουμ' πουλύ πράσινου. Πρασνουμαχεί ούλους ου τόπους. Πουρπατείς στουν άσφαλτου κι οι αλυγαρές κι οι αβατσνές κουντέβιν να πατήσιν διπλή γραμμή. Όποιους βλέπ' να έρχιτι απού μακριγιά αυτουκίνητου χώνιτι μέσα τς λυγαρές για να μη ντου μπατήσ'. Δεν έχ' ντου φόβου απ' χώνιτι ικεί μέσα γιατί οι κουλουσάφρις κι τα φίδια φεύγιν μι του κρότους απ' κάνιν τ' αυτουκίνητα.

Ήθιλι ένας να βγει μέσα απού αγροτικόν δρόμου στουν άσφαλτου, αλλά δεν ίβλιπι τίπουτα. Κατέβασι ντη γναίκα τ' να πάει στουν άσφαλτου να ντου γκάν' κουμάντου άμα έρχιτι άλλου αυτουκίνητου απού σαπέρα. Πανεύκουλου!

Κι άμα δε δουκιμάστι καμιά βόλτα στου πράσινου, να ξέρτι, η αλυγαριά μόλις ντη ακουμπάς μουσκουβουλά. Η αβατσνιά μπουρείς να μι πεις ότι γραπατσών' λίγου, αλλά η ιβλουγία τς έν' ότι φέτου θα γιμώσ' ου τόπους αβατσνίσις σκατζούλις. Οι τουρίστις τς λεν βατόμουρα κι τς πιριμένιν πώς κι πώς! Σας λέου ότι σα του φιτνό δε ματαφάνκι!

Λίγου μουνάχα μπουρεί να γκρινιάζ' απού κανένας ότι καθυστιρεί τάχα ου βιουλουγικός, σ' ούλα τα χουργιά έχ' τέτοιγιν, αλλά αυτός μπουρεί να γκρινιάζ' κι μάξους ή να έχ' βόθρου τσιμιντένιουν. Οι πιο πουλλοί έχιν χουματένιουν κι χρόνια τώρα του πίνιν τα διντρικά.

Στου ντουρισμό πρέπ' να είσι... καπάτσους!

Η ψαλίδα κι τα ντιμπέϊτ

Φαγουθήκαν τς παραμουνές ούλ' μι ντ ψαλίδα για τς ικλουγές. Η ψαλίδα κι η ψαλίδα. Ανοίγ' η ψαλίδα, κλά η ψαλίδα. Κι δε ντου λέγαν ψαλίδ'. Του λέγαν ψαλίδα, απ' αυτήν απ' κλαδεύουμ' τα δέντρα. Πήγνα τς Αστρίς κι μόλις ίβλιπα ντ ψαλίδα απ' κλαδεύουμ' σκώνταν η τρίχα μ'. Αχ, ίλιγα, να, τώρα θ' ανοίξ' μουναχή τς! Νούδι άνγι, νούδι κλούσι. Κατίβινα στου μΠουτό μι λέγαν «να, μπρουστά απού μια ώρα έκλεισι η ψαλίδα!».

Πήγα κι στου Ψαλίδα στου Θιουλόγου. Ντου ρώτσα, τι ώρα ανοίγς'; Κανουνικά, μι λέει. Τι ώρα κλείνς; Πάλι κανουνικά. Δεν ίβγαζα άκρηγια μι ντ ψαλίδα, αλλά αυτό δεν ήταν τίπουτα μπρουστά σ' αυτά αμπ γινήκαν μι τα ντιμπέϊτ!

Σν αρχή καλά ξικνήσαν. Θέλτι να κάνουμ' ντιμπέϊτ ούλ' μαζί; Θέλουμ' πήκαν ούλ', ιξόν αμπ ντν Αλέκα: «Σας ξέρου τι χαμένα κουρμιά είστι ούλ', αλλά στου ντιμπέϊτ θάρτου κι θα σας τα νίψου μόν' κι μόν' για να μην έχτι να λέτι ξουπίσου». Η Αλέκα πάντα έτς έν, μπρουστόλουγ'.

Κι γίνκι ένα ουραιίου ντιμπέϊτ. Μ' ανοιχτόν ντου στόμα τς ακούγαμ'. Πήκαν ου καθένας τα θκά ντουν κι γέμσι η κλιά μας. Κι ου Τσούπρας καλά τα είπι, νέους έν κι ντου κγόβ' κιόλα. Καλά, ου Καρατσαφέρς ό,τ' κι να πει πάντα δίκιου έχ'.

Γίνκι ακόμα ένα ντιμπέϊτ μι ντου Γιώργου κι ντου γΚώστα. Ούλους ου κόσμους κλειστήκαν στα σπίτια ντουν απού νουρίς για να δγιουν αυτό του ντιπεϊτ. Καμπαρντίζαν κι οι δυο, να δγιουμ' ποιος θα νκήσ'.

Ου Γιώργους, του έχουμ' πει ότι έν μιγάλ' καμχούδα. Είχι κán' απού πιο μπρουστά μπρόβα στου σπít' κι πρόσιχι να μη

(μ)πει καμιά λέξ' ανάπουδα. Η Άντα βαστούσι του τιτράδιου κι ντουν έκανι ιρουτήσεις.

Ου Κώστας ήταν πουλύ αϊράτους. Κνούσι τα χέρια τ', γύρ-
ξι μια αμπ ντη μια, μια αμπ ν' άλλ'. Ντουν είχι καθουηδέψ'
αρχίτιρα η Νατάσα για ντη «γλώσσα του σώματος», γιατί κι
αυτήν φούτσι αίμα για να γέν' γιατρέσσα.

Ου Κώστας φάνκι ότι του ιφχαριστήθκι του ντιμπέιτ' κι
μόλις τιλειώσαν, προουτού χιριθούν, λέει ντου Γιώργου «κι
άμα θέλς, Γιώργου, ιγώ είμι διαθέσιμους για ακόμα ένα ντι-
μπέιτ', κι για δυο ακόμα, άμα σι βαστά».

Δε ξέρουμ' ποιος ντου καθουήδηψι γυρέψ' τέτοιου πράμα,
αλλά αυτό ντουν έφαϊ. Μόλις γύρσι στου σπίτ' ντου μούνταρι
κι η Νατάσα: «Άμα ήθιλις κι άλλου ντιμπέιτ', ας μ' ίλιγισ να
του κάνουμ' μαζί», ντουν είπι. «Μ' αυτό απ' γύριψις θα πά-
θουμ' μιγάλου άγκσμα κι δε θα μας χουρέσ' ου τόπους». Πά-
ντα, η Νατάσα ό,τ' λέει ξιδηλά.

Δε δέχκι ου Γιώργους, κι δε του ξαναλέμ' μ' ότι έν' μιγάλ'
καμχούδα. Μόλις γύρσι στου σπίτ' ντουν αγκάλιασι η Άντα:
«Καλά ντουν έκανις Γιώργου, κι όσα ντιμπέιτ τραβά η όριξη
σ' ιγώ ατή μ' θα στα κάνου. Αυτό έν' του μόνου εύκουλου, ισύ
μουνάχα να προουσέχς να μη μπέτφτς απ' του πουδήλατου».

Του ιπάβριου ούλους ου κόσμους ίλιγι ότι άνξι ακόμα πιο
πουλύ η ψαλίδα κι δε μπρόκειτι να κλείσ'.

Τότι κατάλαβα κι γω ότι άμα ανοίγ' η ψαλίδα, για ντουν
έναν απ' τσι δυο τα πράματα έν' πουλύ στρουμόκουλα.

Ιξόν ντου ψήφου γυρέψαν κι ντ γΚατίνα

Απού κιρό γάμπριζι ου Βασίλς ντ γΚατίνα, αλλά ντν αντρέπονταν πουλύ. Όταν ντν ήβρισκι στου δρόμου είχι μονάχα ένα «γείά σου Κατινάκ'» κι τίπουτα παραπάν'. Απού καμιά φουρά ντν ίλιγι κι Κατινούλα. Δεν ήταν δηλαδή πιταχτός, να ντν γκλείσ' ένα ραντιβού ή να σκιφτεί να ντ γκάν' άχρεια λόγια. Πήγνι για καλόν σκουπό, αλλά αντρέπονταν. Στη δλεια τ' ήταν πουλύ ξύπνιου πιδί, αλλά όταν αντάμουνι ντ γΚατίνα τάχανι.

Η Κατίνα λιδιου τσισίτ κι αυτήν, μόλις ντν ίλιγι «τι κάνς Κατινάκ;», «καλά, ιφχαριστώ, Βασίλ'», κατακουκκίνζι κι γίνταν δρουμανστή.

Ου Βασίλς ήθιλι να πάει να δώσ' λόγου να του πάο' του κουρίτς, αλλά αντρέπονταν. Σκέφκι κι πήγι για βουήθεια στου φίλου τ' ντου Μήτσου απ' είχι αρριβουνιαστεί κι κείνους τότι κουντά.

Ήταν κι παραμουνές ικλουγών.

– Μη σταναχουριέσι, ρε Βασλάρα, ντου λέει ου Μήτσους, θα πάμ' μαζί. Ου μπαμπάς τς έν κι πασουκτσής. Θα πάμ' τάχα να ντου γκάνουμ' κουβέντα για τα πουλιτικά, κι αφού τα συμφουνήσουμ' για τσι ψήφ', θα τς του φέρς απ' όξου όξου κι θα ντου γυρέψεις κι ντ γΚατίνα.

Ου Μήτσους πάντα σι ούλα τα πράματα παράστινι ντου γκουλουπιτσουμένουν. Κι ήταν. Καθουήδιφι ντου Βασίλ' να παραγγείλ' κι ένα κτί τσικουλατάκια αμπ γΚαβάλα, για να μη μπαν' μι άδεια χέρια. Αμπ ντν ίδια μάρκα είχι παραγγείλ' κι αυτός όταν πήγι στα πιθιρκά τ' να δώσ' λόγου για ντν αρριβουνιάρα τ'.

Μόλις σμουχρίγιασι για τα καλά, πήραν τα τσικουλατάκια κι τα ψηφουδέλτια κι ξεκίνησαν για του σπít' τς Κατίνας. Χτυπήσαν ντ μπόρτα κι τς άνξι η Κατίνα.

– Μέσα έν' ου μπαμπάς σ', Κατινάκ';

– Μέσα έν', ιλάτι, είπι η Κατίνα κι ντ μπήραν οι κουκκνάδισ. Μπήκαν στου σαλόν', χριτίσαν ντου μπαμπά τς Κατίνας, βάλαν τα τσικουλατάκια απάν' στου τραπέζ' κι καθίσαν.

– Καλώς τοιν, είπι ου μπαμπάς τς Κατίνας. Τι ουραίις ιξιλίξεις έν' αυτές ρε πιδιά στου πασόκ να μοιράζ' κι τσικουλατάκια για ντου ψήφου; Μπράβου!

Ου Μήτσους που παράστινι ντου γκουλουπιτσουμένουν είχι έτοιμ' ντν απάντησ' «θα σι πούμ' σι λίγου, σύντρουφι. Ου αγώνας συνιχίζιτι».

Κι πιάσαν κουβέντα για του πασόκ. Πήκαν για τς αυξήσεις τς συντάξεις, πήκαν για του επίδουμα για τα μπάνια, τότε κουντά είχι χουρίσ' κι ο Αντρέας ντ Μαργαρίτα κι του σχουλιάσαν κι αυτό, ου Μήτσους ου κουλουπιτσουμένους ντ γκατηγουρούσι ότι ήταν η πιο ανκουκέριφτ' γναίκα κι ότι στα χρόνια ντουν ούτι ένα αυγό δε ντου ντγάνσι ντουν Αντρέα.

Ο Βασίλς ούλ' ντν ώρα ντουν ίβλιπι μέσα μέσα ντου Μήτσου κι πιρίμινι να φέρ' ντ γκουβέντα για ντ γΚατίνα.

Πγήκαν δυο τρίγια ρακιά κι μι ντ γκουβέντα για του πασόκ πέρασι η ώρα. Όταν δε μιλούσι κανένας, ου μπαμπάς τς Κατίνας τς είπι.

– Πιδιά, άμα έχτι να πάτι κι αλλού, να μη σας χασουμιρώ. Δώστι μι τα ψηφουδέλτια κι απού μένα ου ψήφους έν' σίγουρους.

Τότι πήρι θάρρους ου Μήτσους ου κουλουπιτσουμένους:

– Εμ, δεν ήρταμ', σύντρουφι, μουνάχα για ντου ψήφου. Ήρταμ' κι για ντ γΚατίνα. Ιγώ ήρτα να σι γυρέψου ντου ψήφου

κι ου Βασίλς ίφιρι τα τσικουλατάκια για να σι γυρέψ' ντ γΚα-
τίνα.

Σασίρτσι ου μπαμπάς τς Κατίνας.

– Τι να σας πω, ρε πιδιά. Ιγώ νόμσα ότι ήρτιτι μουνάχα για
ντου ψήφου. Ετς απ' μι τα λέτι, να ντου δώσου ντου ψήφου μ'
στου πασόκ κι ντ γΚατίνα στου Βασίλ'. Αλλά σας του λέου
απού τώρα: για τς άλλις τς ικλουγές θα σας δώσου μουνάχα
ντου ψήφου, γιατί η άλλ' η θυγατέρα μ' έν' ακόμα μικρή.

Έτς παντρέφκι ου Βασίλς ντ γΚατίνα...

Μια γαδούρα τραγούσι σα ντ Μαρινέλα

Του Θιουλόγου ήταν πάντα του πιο ξακουστό χωριό τς Θάσους, γιατί είχι πουλλοί γαδάρ'. Κι ιξόν απ' αυτό, πλούσι κι στα άλλα τα χουριά.

Αυτά τα ζα ήταν πουλύ χρειαζούμινα για τς Θουλουγίτις για ένα σουρό ανάγκις τουν. Για να πας στα Κοίνυρα, σν Αλκή, σ' Θυμουνιά, Λβάδ', Αστρίς, μΠουτό, Αμαθραξούς, Αντιλάλμα, χουρίς γάδαρου δε μπουρούσις να κανς ρούπ'.

Στου γάδαρου φουρτώναν ου κόσμους ούλα τα σμπιρίλουγα, τα πατσαρίσα κι ντ γκουμπάνια ντουν κι ξικνούσαν. Ανεβαίναν κι καβάλα για να μη μπουρπατούν. Άμα είχαν κι μικροπιδί, του βάζαν στα κάπιλα. Είχι κι γναίκις απ' μπουρούσαν κι μπλέγκαν απάν' στου γάδαρου. Μέχρι να φτάσ' ου γάδαρους τς Αστρίς μπουρούσι μια γναίκα να μπλέξ ένα σκφούν'.

Τόσοιν πουλλοί ήταν οι γαδάρ' στου Θιουλόγου, που είχι κι σαμαράδις απ' φκιάναν σαμάρια. Είχι πιταλουτίδις απ' πιταλώναν. Κι είχι κι άθρουπου ειδικόν απ' μνουχούσι γαδάρ'. Είχι βαρβάτ' γαδάρ' που μόλις βλέπαν γαδούρα βάζαν τς αγγαρίστιργις κι ντ γκουλούσαν κι άμα ήταν φουρτουμέν' του φέρναν ούλα καλπάκ'. Γι' αυτό τς μνουχούσαν.

Ούλ' ντη δλειά δηλαδή στουν άθρουπου ντ γκάναν οι γαδάρ'. Μ' αυτά τα ζα παγαίναν τσ' ιλές, στα ξύλα για του σπít', στα καραβόξλα. Οι τσουμπάνσις φουρτώναν τα καβανόζα στου γάδαρου κι ξικνούσαν για του μαντρί. Αλλιώς, ου ίδγιους ου άθρουπους θα ήταν κι γάδαρους.

Πουλλοί ήταν οι γουνοί αμπ δεν είχαν μιγάλ' προίκα για τα κουρίτσα ντουν. Κι άμα ου γαμπρός ήταν νταμαχιάρς, ου γουνιός σν ανάγκ', μαζί μι του κουρίτσ' ντουν ίδινη κι έναν γάδα-

ρου για πανουπρούκ'.

Αυτά τα ζα μουνάχα αγγαρίζαν. Άμα τα σουγλούσις να πουρπατούν πιο γλήγουρα, τνάζαν απού καμιά κλουτσά, κι στον ανήφουρου, άμα ζουρίζουνταν, τνάζαν απού κανέναν. Απού δω βγήκι η παρουμία «γάδαρου λαλείς, βρουντές ακούς».

Δε θα ξιχάσου έναν γάδαρου, Μπρίκου ντου λέγαν. Αυτός, μόλις ντου ξιφουρτώναν χαμπήλουνι το κιφάλ' κι κάθουνταν λόρτους ώρις. Ιμείς οι μικρέλδισ μια φουρά ντου βάλαμ' μπρουστά τ' μια ιφημιρίδα «Ιλληνικό Βουρρά» κι φαίνουνταν σάμα κι ντη δγέβαζι. Ύστιρα απού λίγου ντου γυρίσαμ' φύλλου, ου Μπρίκουσ κούνσι ντη ουρά τ' κι συνηχούσι να δγιβάζ'. Πουλλές φουρές ντου δώσαμ' ιφημιρίδα κι ντη δγέβαζι. Μια φουρά μουνάχα απ' ντου δώσαμ' ιφημιρίδα «Μακιδουνία» (αριστιρή ιφημιρίδα) γύρσι αλλού τα μούτρα τ'. Ντουν γυρίσαμ' φύλλου, αυτός αλλού τα μούτρα τ'. Δε ξέρου τι να πω.

Έχου ιστουρία κι μι μια γαδούρα. Τότι βάζαν τραγούδια στου μιγάφουνου τς Κοινότητας. Είχι βγει του τραγούδ' «άνοιξι πέτρα για να μπω» μι ντ Μαρινέλα κι του βάζαν κάθε μέρα. Μόλις λοιπόν άρχιζι αυτό του τραγούδ', μια γαδούρα έβαζι τς αγγαρίστιργις σάμα κι ήθιλι να του τραγδήσ' κι αυτήν. Μόλις τιλείουνι του τραγούδ', σταματούσι τς αγγαρίστιργις κι η γαδούρα.

Αυτήν η γαδούρα του άξιζι αμπ ντη βγάλαμ' Μαρινέλα.

Στλιζουμαχούσαν τα πουδάρια τ'

Κανέννας δε ντου πιρίμινι ότι η Ντόρα θα πάθινι τέτγιου άγκσμα. Μόλις άξι τα χαμπάρια πήρι ατή τς τηλέφουνου ντουν Αντών' για τα σαχαρίκια. Κι απάν' ζ γκουβέντα, τς του πέταξι:

– Αλλά έχ' ου κιρός γυρίσματα, Αντουνάκ', ντουν είπι.

– Γιατί μι προυφουνιέσι, καλέ Ντόρα;

– Ιδώ απ' στου λέου. Μια μέρα ή απού μένα ή αμπ ντουν αδιρφό μ' ντου γΚυριάκου θα του βρεις.

Δε ξέρου άμα πήκαν κι τίπουτα άλλου. Αυτό όμως απ' μι χτύπσι στου μάτ', θα σας του πω: Ούτι ου Σαμαράς, ούτι ου Ψουμιάδης μπλέξαν τσοι γναίικς τουν σ' αυτόν ντου μπιλά. Ούτι κι η Ντόρα ανικάτουσι ντουν άντρα τς. Φαίνιτι ότι δε μπιάν' πλιά αυτό κι δε τς παρουσιάσαν πουθινά Θαρρείς κι ήταν συνουημέν'.

Λεν ακόμα ότι μόλις πήγι να ψηφίς' ου Μητσουτάκς, σβήσαν τα κουμπιούτιρ κι ου κόσμους αντί για του όνλαϊν, σι πουλλά μέρια ψηφίζαν κι μι του όφλαϊν. Ιγώ δε μπιστεύου σι τέτοια, γιατί αυτά τα μηχανήματα, κι απού μουναχά ντουν, ξέρου ότι χαλνούν έναν γκιριμέ. Έν' πουλύ χαρμπιτζέδκα.

Πουλλοί πινιφτήκαν ντου Ψουμιάδη κι ούλ' έχιν ντου γκαλόν ντου λόγου γι' αυτόν ντουν άθρουπου: «Μπράβου τ' ντου μΠανίκα. Καλό παλκάρ'»! Ου κόσμους όμως ψηφίσαν σάμα κι ήταν πανουχουρνοί μι τς κατουχουρνοί. Ου Ψουμιάδης πήρι ψήφ' μονάχα στα πανουχουρνά. Στα κατουχουρνά δε μπήρι ούτι ντου σπόρου. Αλλά κι πάλι ήρτι στα πάγια τ'. Ό,τ' μπουρούσι έκανι, κι άρπαξι κι μια πόντα κι κλείσαν κι τα λιμά τ'.

Ου Σαμαράς τιλείουσι του σκουλειό μαζί μι ντου Γιώργου.

Αυτοίν οι δυο κάναν παρέα αφού πιδιά κι κανουνίσαν να σπουδάσιν όξου. Είχαν ντου ντρόπου ντουν, γιατί οι μπαμπάδισ τουν ήταν σφιχτοί κι κάναν οικουνουμείς.

Συμφουνήσαν να πιάσιν κι κάμαρ' κι να κάθουντιν μαζί, αλλά πρώτα ρουτήσαν τς μπαμπάδισ τουν. Πιάσαν κάμαρ' μαζί κι τα είχαν ούλα στου ριφινέ. Λεν ότι ου Σαμαράς ήταν πιο νκουκύρς αμπ ντου Γιώργου κι ούλου ντουν έκανι παρατηρήσεις, γιατί αυτός έκανι ούλα τα ψώνια, αυτός μαγέριβι κι έκανι κι ούλις τσοι δλες τ' σπιτιού. Ου Γιώργους κάθι προού ίπιρ-νι ένα σακίδιου στουν ώμου κι έφυβγι. Ήταν πουλύ μπόσκους κι ακνός. Ούτι του κριβάτ' ιτ δεν έστρουνι. Παρατούσι όπ' νάταν' τα άπλυτα τ' κι έκανι του δουμάτιου ντάρνταγάν'. Κι του χειρότιρου απ' ούλα ήταν ότι μόλις ίβγαζι τα παπούτσα τ', στλιζουμαχούσαν τα πουδάρια τ'.

Ου Σαμαράς δε ντουν άντιξι. Δεύτερουν χρόνου δε γκαθήσαν μαζί. Αλλά χουρίσαν χουρίς παραξήγησ' κι πουτέ δεν είπι κανένας τουν κακόν λόγου για ντουν άλλουν, ούτι οι μπαμπάδισ τουν.

Ιπρουχτέ απ' γίνκι αρχηγός ου Σαμαράς, ντου μπήρι τηλέφουνου. Χρόνια είχαν να ανταμώσιν. Κάναν κουβέντα πουλλή ώρα κι θμηθήκαν κι τα παλιά.

Χουρίσαν ούλου χαμόγिला αλλά αμπ ντην άκρηγια απ' τα χείλια ντουν. Λεν ότι χουρίζουντας ου Σαμαράς ντου ρώτσι:

– Ρε συ Γιώργου, μπελ βρουμούν ακόμα τα πουδάρια σ'!!!

Πουρπάτσι κατά σα πίσου

Αμπουλάδ' έν' του δέντρου όταν του αμπουλιάζουμ', άμα πιάσ' του αμπόλ'. Τα δέντρα τα αμπουλιασμένα μέχρι απ' να μεγαλώσιν λίγου τα λέμ' αμπουλάδια. Κι ούλα τα δέντρα αμπουλιάζουντιν. Μι τσίντρου ή μι κουντύλια.

Ου άθρουπους αμπουλιάζιτι μι ένισ'. Απ' τα παλιά τα χρόνια ούλα τα μικρά τα πιδιγιά κάνιν αμπουλιάσματα για να μη ντα πιάνιν αρρώστγισ. Σι κείνου του μέρους απ' σι τρυπά η σύριγγα πουμέν' ένα σμάδ'. Αυτό του σμάδ' του λέμ' αμπουλάδα.

Αυτήν η γρίπη απ' σέρνιτι τώρα τιλιφταία απ' τα γρούνια, άλλ' λεν ότι έν' απού Θιού κι άλλ' λεν ότι πάμ' κατά διαόλ'. Άσχιτου άμα έν' αμπ ντου Θιό ή αμπ ντου διάουλου, σίγουρα έν' απ' τα γρούνια κι πρέπ' να αμπουλιαστεί ούλους ου κόσμους.

Αυτού σακάτ' τα γρούνια τα ταίζαν, μι συχουρίτι, σκατά κι τώρα βρήκαμ' ιμείς ντου μπιλά μας.

Τς φουνάξαν ούλ' τς μιγαλουγρουνάρδισ κι τς φουβουρίξαν μι προυστίματα. «Θα πιθάντι ντου γκόσμου, ρε καθάρματα», τς πήκαν. Αυτοίν κάναν του λουλό. «Δε μας συμφέρ' να τα ξιπατώσουμ' τα ζα μας. Άμα του κρέας έν' χαλασμένου, να ντουν αμπουλιάστι ντου γκόσμου να μη (μ)πιθαίν'», πήκαν.

Ύστιρα πέσαν στου ψουφίμ' κι οι μιγαλουφαρμακουποιόι. Συ λέει, ιδώ έχ' καλό τράχουμα.

Έτσ ήρτι του κακό κι ούλους ου κόσμους σασίρντισι αμπ ντου φόβου τ'. Πουλλοί πάλι λεν ότι του αμπόλ' αυτό δεν έν' δουκιμασμένου κι δεν αμπουλιάζουντιν. Ντου σουντίζιν. Άλλους μόλις ακούσ' ότι σχουρηθήκαν καναδυό, του παίρνει

απόφασ'. Σι λέει θα πάου να του κάνου κι γω. Του ιπάβριου όμους του ξανασκέβιτι κι δε μπάει.

Κι οι γιατροί δε μιλούν ανοιχτά. Έχ' γιατροί απ' σι λεν ότι πρέπ' να αμπουλιαστείς, αλλά αυτοίν δεν αμπουλιάζουντιν. Άντι, βγάλι συμπέρασμα. Ου πιο πολύς ου κόσμους όμους δεν αμπουλιάζιτι. Ιξόν που η Ιλλάδα, μας φουβουρίξαν κι αγουράσαμ' έναν ντουνια άμπόλια, λεν κι ότι τα ψνίσαμ' απού δέφτιρου χέρ' κι τα πήραμ' πιο ακριβά. Αφού δεν αμπουλιάζιτι ου κόσμους, έτς θα πουμείν' τόσου φάρμακου κι θα ξνίς'.

Απ' όσα ακγέντιν όμους φαίνιτι ότι έχ' χου του ριπάν'. Του αμπόλ' αυτό δεν έν' δουκιμασμένου κι κανέννας δε ξέρ' τι μπουρεί να πάθ' άμα αμπουλιαστεί.

Λεν ότι αυτού σακάτ' μια γριγιά, λεν, μόλις αμπουλιάσκι άρχισι να κουντλά. Κουντλούσι σάμα κι είχι πγει μια ουκά ρακί. Οι γιατροί τα χρειαστήκαν. Ντ βάλαν δυο τρεις ινέσεις άλλου φάρμακου κι έτς σταμάτσι η κουντίλα.

Ένας άλλους, δεν ήταν κι πουλύ γέρους, μόλις αμπουλιάσκι άρχισι να πουρπατεί κατά πίσου. Ντου φουνάζ' μια νουσουκόμα «έλα δω ιδώ, μπάρμπα», αυτός ντ γύρσι ντου γκώλου τ' κι άρχισι να παγαίν' κατά σα πίσου. Μόλις ντου γκάναν μια ένισ' οι γιατροί, άλλου πάλι: άρχισι να παγαίν' μι ντ μπάντα. Δγήκαν κι πάθαν να ντου σνιφέριν.

Αλήθεια - ψέμματα, έτς λεν.

Κι άντι, να πάου να αμπουλιαστώ. Άμα όμους ύστιρα αρχίσου κι παγαίνου μι ντν όπισθιν;

Ζ γΚαβάλα αγουράεις ντάνγκα κι δε σι κουτσομπουλέβιν...

Ούλα τα χρόνια αμπ γΚαβάλα ψνίζαμ'. Κι οι καπνιογάτρι-
ις, ικείνα τα χρόνια, μόλις έκλεινι του καπνουμάγαζου κι βά-
ζαν απόλυσ', προυτού να γυρίσιν στου χουριό, ψνίζαν πουλλά
τρουφέματα για ντου χμώνα αμπ γΚαβάλα. Παίροναν ένα κτι
βούτρου, ρύζ', φασούλια, κ'κιά, ζάχαρ' κι πουρεύαν ντου
χμώνα.

Οι μπακάλδισ οι Καβαλιώτις ήταν να σι φλαξ' ου Θιός.
Αυτοίν μόλις βλέπαν Θασίτ', θέλαν πώς κι πώς να ντου γιλά-
σιν. Ίλιγι η γυναίκα θα πάρου ένα πλόχειρου φασούλια να τα
δουκιμάσου κι άμα έν βρασιρά θα έρτου ταχειά ν' αγουράσου
δέκα ουκάδισ. Όντους, τα φασούλια μι ένα νιρό βράζαν. Το
ιπάβριου όμους απ' ξαναπήγηνι να γουράσ' τς δέκα ουκάδισ,
ου μπακάλς ντν έβαζι απού άλλου τβαλ' φασούλια αμπ δε βρά-
ζαν ούτι μι τρίγια νιρά. «Ε, ντου σκατουκλέφτ'!» ίλιγι η γναί-
κα.

Πουλλοί άντρις παγαίναν κι δλέβαν τα καλουκαίρια τς
μπατόζις για να κουνουμήσιν του αλεύρ' τς χρουνιάς, γιατί τό-
τι κάναν κι πουλλά πιδγιά κι ήταν μιγάλις οι φαμίλις. Φέρναν
του αλεύρ' σι κάτ' τσβάλια ουγδόντα ουκαδιώ, απ' τα λέγαν
μπούρδισ.

Σιγά σιγά όμους καλυτιρέψαν τα πράματα κι ου κόσμους
έκανι κι λούσα. Αλλά πάλι αμπ γΚαβάλα ψούνζι. Οι γυναίκις
αγουράζαν καλτσάκια, ταγέρ, ιξόφτιρνα. Οι άντρις αγουράζαν
ύφασμα για κουστούμ', αγουράζαν ρουλόι, καλύτιρα πιρνούσι
ου κόσμους.

Κι να σκιφτείς ότι ύστιρα απού τόσα χρόνια, ακόμα οι Θα-

σίτις ψνίζιν αμπ γΚαβάλα. Απ' ούλα τα μαγαζά έχ' η Θάσου αλλά του χούι πόμνει. Θέλς γιατί η άλλ' έν φανταμέν' κι μεγαλουπιάνιτι, θελς για διάουλους του μπατέρα τ', αυτές τς μέρις τα φεριμπότ πηγινουέρχουντιν ζ γΚαβάλα προαγνί. Κι ναααα κάτ' σακλέκις μι ψώνια.

Προυπάντους η νιουλαία. Άμα τσι δγεις του προύι μέσα στου φεριμπότ, θαρρείς ότι ζουν σι άλλουν κόσμου. Σκέβουντιν τι θα ψνίσιν. Άμα τσι δγεις του μισμέρ' αμπ γυρίζιν μι τς σακλέκις, έχιν ένα υφσάντου σάμα κι κιρδίσαν του λαχείου.

Ψνίζιν απ' τσι πιο ακριβές φίριμις, γιατί ζλέβουντιν κι συναμιταξύ ντουν. Κι μι νουμίζτι ότι γουράζιν τίπουτα τς προουκουπής. Όποιουν δγεις να φαίνιτι σα ξιμσταλουμένους, αυτός φουρεί τα πιο ακριβά ρούχα.

– Τι θέλς να πας ζ γΚαβάλα, μαρή θυγατέρα μ'... Ψούνσι απού δω, ιδώ έχ' απ' ούλα. Υπουστήρξι ντου ντόπου σ'.

– Δε θέλου να ψνίσου απού δω, γιατί θα μι κουτσομπουλέβιν.

– Ποιος κι γιατί θα σι κουτσομπουλέψ' μαρή; Μι τα λιφτά σ' κάνας κουμάντου.

– Δε ψνίζου απού δω. Δε θέλου να πιρνώ ντου δρόμου κι να ξέρ' ου άλλους τι βρακί φουρώ.

– Πάρι πουλλά χρώματα, πιδί μ' κι άλλαζέ τα.

– Δεν έν για τα χρώματα, ρε μάνα. Ιγώ θέλου να φουρώ ντάνγκα! Άμα τα ψνίσου απού δω, θα μάθ' ούλου του χουριό ότι φουρώ ντάνγκα.

Δίκιου ντ δίνου ντ γκουπέλα. Ζ γΚαβάλα αγουράεις ντάνγκα κι δε σι κουτσομπουλέβιν...

*Μπελ κάν' ένα τφαν',
να φανούν οι νκουκυροί*

Ο χμώνας πάντα στρουμόκουλους ήταν για ντουν άθρου-
που. Κι ακόμα πιο στρουμόκουλα εν τα πράματα όταν καν'
τφαν. Σκέφτσι, δηλαδή, ικείν' ντη ιπουχή μια οικουγένεια μι
πεντέξ πιδιά, του αντρόγυνου κι οι γουνοί τ'. Μαζέβουνταν
καμιά δικαριά νουματοί. Γι' αυτό ου κόσμους σνάζουνταν απ'
του καλουκαίρ'.

Κβανούσι τα ξύλα τ' μι ντη ώρα τ' κι όσα πιο πουλλά τρου-
φέματα μπουρούσι να ξιγαστιρώσ', ακόμα καλύτιρα ήταν.
Άμα πιρίσιβι καμιά δικάρα, ίπιρσι κι κανέ ζουβγάρ' γαλότσις
για τα πιδιά. Οι γυναίκις κανουνίζαν να βρουν λίγου μαλλί για
να μπλέξιν σκφούνια ή να ξμίσιν τα πιρσνά.

Του βράδ' μαζώνουνταν ούλ' γύ γύρου απ' τ' ατζάκ' κι
γντιένταν για να χουρούν ούλ' να πυρουθούν. Οι πιο καλου-
τυχσμέν' ήταν αυτοίν απ' είχαν καλαμπούκ' κι κάναν μπου-
μπότσις. Μι ντ σειρά τα πιδγιά παίρναν απού μια μπουμπότα
μόλις του καλαμπούκ' έσκαζι κι έκανι τσατ! Τώρα αυτό του
λεν τσα-πατ κι ου κόσμους του τρώει απού καμιά φουρά για
λούσου. Ακόμα πιο καλουτυχσμέν' ήταν αυτοίν απ' είχαν
μπόλκα κρουμμύδια ή πατάτις κι τα χώναν σν αθρακούφ' κι
ψήνουνταν. Ήταν σα παντισπάν'!

Τα σπίτια ούλα είχαν κλιβανή κι άμα η νκουκυρά δε μπο-
ρούσι να βγει όξου, άνγι ντη γκλιβανή κι κατίβι νι στου κατώι.

Απού καμιά φουρά ο χμώνας κρατούσι πουλύ. Στου τέλους
τ', κατά ντου Φλιβάρ', Μάρτ' έκανι κατ' τφάνια, ένα μπόι
χιον'. Κι κρύγιου, ντιντίου! Θέλαν να βγουν όξου να κατρήσιν

κι το σκέβουνταν. Κατσανιάζαν τα χέρια ντουν. Τότι πουλλές οικουγένειες μπορεί να τς είχαν τιλειώσιν τα ξύλα ή να ήταν αζύμουτις. Βγαίναν όξου κι σπάζαν τα παλούκια απ' τσι φράχτις για να ζουσταθούν. Κι φασλόβιργις άμα βροίσκαν, κι αυτές τσι σπάζαν για τ' ατζάκ'. Άμα είχαν τιλειώσ' κι τα ψουμιά, κάναν πλακόπτις στου τγάν', άμα είχαν αλεύρ'.

Απ' ούλα αυτά βγήκι μια παρουμία μι μιγάλου νόημα που κι σήμιρα ακόμα πουλλοί ντ λεν, αλλά για μουχαμπέτ':

– «Μπελ κán' ένα τφάν', να φανούν οι νκουκυροί».

Έναν χμώνα ου Μήτσους κάθουνταν δίπλα αμπ ντ σόπα στου γκαφινέ κι έναν γκιριμέ μουρμούρζι αυτήν ντ μπαρουμία:

– Μπελ κán' ένα τφάν', να φανούν οι νκουκυροί.

Παίζαν μπιλότ κι μόλις τιλείουνι η φυλλουσαά ο Μήτσους «Μπελ κán' ένα τφάν' να φανούν οι νκουκυροί». Ντουν είχαν βαρηθεί μ' αυτήν ντ μπαρουμία.

Έσπασι ου διάουλους του πουδάρι τ' κι βαζ' ένα μπόχιον'. Στου γκαφινέ ούλ' ντου μπουζντίσαν. Αλλά ου Μήτσους ιξαφανίσκι. Άφαντους ου Μήτσους.

– Βρες λες να έπαθι τίπουτα ου άθρουπους; Τρεις μέρις έχ' να φανεί...

Κι πε ου ένας, πε ου άλλους, ξικνήσαν να παν στου σπίτι τ'. Μόλις ανοίξαν ντ μπόρτα τι δγήκαν; Του ατζάκ' ντου ντούκ' κι ου Μήτσους ήταν καταχουχλουμένος μι ντ γκουριλού.

– Του πόνει η ψχή σ', καημέι Μήτσου, γι' αυτό έναν γκιριμέ μουρμούρζις ντ μπαρουμία.

Η Καρτσιλιώτινα

Ξαναμπήκι πάλι η Σαρακουστή κι φέτου του Πάσκα θα έν πρώμου. Άλλ' πάλι, άμα του Πάσκα έν πρώμου, λεν «φέτου του Πάσκα θα έν ψουριάρκου».

Φέτου τα γύρσα ούλα τα καρναβάλια. Καλά κουμάντα είδα, πουλύ μιράκ' είδα, φαγώσιμα, πιώματα στα μαγαζά, ό,τ' βάζ' ου νους σ'. Δυό - τρεις ώρις βαστά του καρναβάλ' στα χρόνια μας.

Ιγώ, όμους, θμούμι ικείνα τα παλιά τα καρναβάλια τς Καρτσιλιώτινας. Σα τς Καρτσιλιώτινας του καρναβάλ' δε ματαφάνκι στου γκόσμου. Αμπ ντ γΚυριακή στρώνουνταν ου κόσμους στα σπίτια, μιγάλις παρείς, τρώγαν, πίναν τραγδούσαν κι χουρεύαν ουλμιργιά κι ουλνυχτιά. Τότι είχι κι πουλλά όργανα. Είχι κáιντις, είχι ακουρντιόν κι δγιουλιά κι γραμμόφουνα μι πλάκις. Τότι δεν είχαν ράδια ου κόσμους. Τα κινούργια τα τραγούδια τα μαθαίναν απού αυτοίν απ' παγαίναν ζ γΚαβάλα ή απ' τς φαντάρ' όταν ίρχουνταν μι άδεια.

Πουλλές φουρές γίνταν ένα μπέρδιμα τι ώρα ίμπινη η Σαρακουστή για να αρχέψ' η νηστεία. Άλλ' λέγαν ότι μπορούσίς να φας κρέας μέχρι να χαράξ'. Αλλά του πιο σουστό ήταν ότι η Σαρακουστή άρχιζει ήθιλις δεν ήθιλις, μόλις... τιλείουνι του κρέας!

Απού βραδίς, οι γναίκις βάζαν κ'κιά κι ριβίθια, άμα είχαν, για να ξιπαπουδιάνιν κι να τα πάριν ζ γΚαρτσιλιώτινα. Παίρναν φλαστάδις, πράσα, γκαβά, τουρσά, ούλα νηστήσιμα. Για χαλβάδις, ταχίνια κι ταραμάδις έπριπι να είσι κι λίγου βασταζούμινους.

Αυτήν ντην ιπουχή η Καρτσιλιώτινα γουρνούμαχούσι. Μέσα απ' του νιρό βγάζαν έναν χουρτάρ' σα τρέβλα, απ' τρώγονταν κι του λέγαν ρόκα.

Οι πιο πουλλές φουτουγραφίς απ' έχ' ου κόσμους μέχρι σήμιρα μι πουλύν κόσμου έν βγαλμένις ζ γΚαρτσιλιώτινα. Τς τραβούσι ένας ξακουστός φουτουγράφους, ου Κουσταντής ου Τουλούμς. Άμα δεν ήταν αυτός, κανέναν απού κείν' τς αθρώπ' δε θα ξέραμ' σήμιρα τα μούτρα ντου.

Ζ γΚαρτσιλιώτινα ίρχουνταν κι πουλλοί Λιμιναργιώτις νιαροί. Αυτοίν ίρχουνταν πιο πουλύ για γάμπρισμα κι πουλλοί παντριφτήκαν Θουλουγίτις απ τς γνουρίσαν ζ γΚαρτσιλιώτινα.

Λεν ότι ζ γΚαρτσιλιώτινα μια χρουνιά ου μπάριμα Μιχαήλους, πήγι ικεί ψλα κι ανέφκι σι μια πιζούλα, κατέβασι τα πατιλόνια τ' κι γύρσι ντου γκόλου τ' κατά ντου γκόσμου. Ντου βάλαν στου κουλό οι χουρουφυλάκ' αλλά ου Μιχαήλους τό 'κουψι μέσα στα κουτσουπρούγουλα κι δε ντου μπρουκάναν.

Μόλις κόντιβι να σμουχρηγιάσ', ου κόσμους μάζιβι τα πράματα τ' κι τς κουριλούσις απ' είχι στρωσ' κι ξικνούσι για του χουριό. Κουντά ήταν αλλά οι πιο πουλλοί δε μα-νταλώναν ύστιρα απού τόσο ρακί κι ντ νύστα.

Κι πάλι όμους δε μπαγαίναν στου σπίτ'. Παγαίναν στου κέντρου. Του καλύτερου κέντρου απ' θμούμι ήταν ου Γληγόρς κι ύστιρα γίνκι κι η Αρζιντίνα. Σ' αυτά τα κέντρα του πιο πουλύ χορέβαν σι ζουβγάρια αγκαλιαστόν.

Τα ιξουχικά κι τα οικουγινειακά τα κέντρα στον Θιουλόγου

Ξακουστά ήταν ούλα τα ιξουχικά κι τα κέντρα τς Θιουλό-
γους, απ' τα παλιά τα χρόνια. Τα ιξουχικά δλέβαν μουνάχα
του καλουκαίρ', γιατί ου κόσμους κάθουνταν όξου. Οικουγι-
νειακά κέντρα γίνταν οι καφινέδισ τς μιγάλις τς γιουρτές.

Λεν για τ' Καπουτήρα ντου γκαφινέ, ότι ικεί γίνταν πουλ-
λά γλέντια, αλλά ιγώ δε ντου μπρόλαβα.

Τ' Πούπ' του ιξουχικό ήταν ουραίου. Αυτό όμους, όσου τ'
ανιστουρώ.

Θμούμι πούλύ καλά ντ γΚληματαριά, αυτό όμους του άκσα
κι σα τ' Παπαστρατή ου καφινές.

Πούλύ ουραίου κέντρου ήταν τ' Γληγόρ' του ιξουχικό. Του
καλουκαίρ' δούλιβι όξου κι ντου χμώνα δούλιβι μέσα. Ου
Γληγουρέκους ήταν πούλύ καλός κουμανταδόρους στη δλεια
τ'. Άμα έκανισ παραξήγησ' σι πέταζι όξου.

Πούλύ ουραίου ιξουχικό ήταν κι του Μαντάν'. Αυτό του
λειτουργούσι ου Χατζηγιάννς. Ικεί είχι κι μια μιγάλ' καρέκα.
Όταν ντ γκόβαν αυτήν ντ γκαρέκα ήμαν ικεί κι ντν είδα πώς
κβαριάσκι καταή. Ντν ιμπουρέφκι, μι φαίνιτι, ου Παπίας απ'
τα Λμινάρια.

Η Αρζιντίνα θα πρέπ' να γίνκι κατά του πινηνταουκτώ μι
ιξήντα. Κι αυτό καφινές ήταν κι τς γιουρτές του κάναν οικου-
γινειακό κέντρου. Άκγισ του ιπάβριου να καμπαρντίζιν: «ιψέ
πήγαμ' σν Αρζιντίνα», «ιψέ πήγαμ' στου κέντρου στου Γλη-
γόρ'»! Είχι κι φανταμένουν κόσμου.

Ούλα αυτά τα ιξουχικά κι τα οικουγινειακά κέντρα δια-

σκιδάσιους είχαν κι μουσική. Του Θιουλόγου έχ' κι καφκιέτι για τς τραγουδισταί τ' κι τς ουργανουπαίχτις τ'. Πουλλές φουρές παίρναν κι ντου Μητσάρα μι του ακουρντιόν απ' τα Λμινάρια. Ντουν αγκαζέρναν. Ο Μητσάρας ήταν ακούραστους. Μπουρούσι να παίζ' κι να τραγδεί ώρις ουλόκληρις, όπους είχι κι καίντατζήδισ απ' παίζαν ώρις, κι πουλλές φουρές τς λέγαν να σταματίσιν λίγου, για μη μπρηστούν τ' αχαμνά ντουν απ' του φούσμα.

Κάιντις, δγιουλιά, λαγούτα, ακουρντιόν, τα θμούμι ούλα. Αλλά, ιγώ, λατέρνα δε μπρόλαβα. Κι τα γραμμόφουνα διασκιδάσαν πουλύ ντου γκόσμου. Μπουρεί να μην είχαν πουλλές πλάκισ, αλλά βάζαν τς ίδιγισ. Πουλλές φουρές του γραμμόφουνου γκρίλουνι κι έπριπι να αλλάξιν βιλόν'. Ιμείς οι μικρέλδισ τότε τς κλουθούσαμ' απού καταπόδ' τς παρείς μι τα γραμμόφωνα κι όταν άλλαζαν του βιλόν τς λέγαμ' «μπάρμπα μή του πιτάεις του βιλόν, δόμ' του ιμένα.

Ούλ' τς χουροί τς χουρέβαν. Συρτοί, καλαματιανοί, χασαπιές, ζαμπικές, τσιφτιτέλια. Αυτοίν τς χουροί τς χουρέβαν πιο πουλύ οι ξλουπαρείς. Στα οικουγινειακά κέντρα όμους, απ' είχι κι κουρίτσα, χουρέβαν κι αγκαλιαστόν. Πιο πουλύ χορέβαν ταγκά, σλο κι βαλς. Για να χουρέψισ αγκαλιαστόν ντ ντάμα ντ γύριβισ αμπ ντου μπαμπά τς ή αμπ ντουν αδιρφό τς, κι όταν τιλείουνι ου χουρός έπριπι να ντ μπας στου τραπέζ' ιτς κι να πεις κι ιφχαριστώ.

Του γάμπρισμα στα οικουγινειακά κέντρα πήγνι σύννιφου. Αλλά κι η μαγκιά κι η φιγούρα δεν έπιφτι πίσου.

Μια φουρά κάθουμαν απάν' σι μια πιζούλα στου Μαντάν' κι ίβλιπα κι σκώθκι μια παρέα να χουρέψ' συρτόν. Τς βάλαν του «φουστανάκι μι καρό κι απού μέσα του φουρό», τότε είχι βγει αυτήν η πλάκα. Ου Γιώρς παραξηγήθκι: «Για δε τραγούδ'

απ' μι βάλαν! Βάλι ρε μια πλάκα μι μλάρια, να μη ντα κάνου
ούλα κουμμάτια»!

Κι ντου βάλαν ντη μπλάκα:
«στη μπηγή θα σταματήσου
τ' αλουγάκι να πουτίσου,
τίκι, τίκι, τάκι τα πιταλάκια,
τίκι, τίκι, τάκι τα κουδουνάκια».

– Του θμάσι του τάλιρου;

Πήκαμ' ότι του πιδί άμα του τάξεις ένα πράμα κι δε τς του κάνας, θα του θμάτι σι ούλ' ντ ζουή τ' κι θα τό 'χ' καρφί. Θα σι του πουχτυπά πάντα.

Θμάσι τι έπαθι ου Μήτσους μι τς λουκμάδισ αμπ ντουν έταξι ου λουκματζής. Τώρα στα ιξήντα, τρώει μια μιρίδα λουκμάδισ μέρα παρά μέρα. Αλλά τι να του κάνας; Πάντα ντουν έρχιτι στου μυαλό τ' η μιρίδα αμπ ντου ντάξαν κι δε τς ντ δώσαν όταν ήταν πιδί.

Κι άλλους Μήτσους, πιδί κι αυτός, έπαθι μιγάλ' κασκαρίκα, αλλά όχ' απού τάξιμου. Αυτός έπαθι τα χειρότιρα.

Θα ήταν όσαμι ιφτά ουχτώ χρουνώ. Η μάνα τ' ντουν είχι πάντα καθαρόν κι μουσκαλαμένουν ντου Μήτσου. Ντουν έντυνι κι ναυτάκ', αλλά τα ναυτικά τα φουρούσι μουνάχα τς Κυριακές. Κι αυτός πάντα προυσέχουνταν να μη λιρουθεί. Κι δεν έν μουνάχα αυτό. Η μάνα τ' ντουν έδινι κι λιφτά ντου Μήτσου. Κι ντουν ίδινι απάν' απού πιντόλιφτου. Ου Μήτσους μπουρεί να ήταν μαρέλους αλλά πάντα είχι λιφτά τζεπ'. Φράγκου, δίφραγκου, μέχρι κι τάλιρου μπόργει να είχι. Ήταν όμους κι οικουνόμους, όπους ντου γκαθουήδηβι η μάνα τ' η σχουρημέν'.

Θα γίνουνταν ικει ζ γειτουνιά ένας γάμους. Απού προηγούμινις μέρις πλύναν τα προυκιά τς νύφς, τ' απλώσαν, –πανουσέντουνα, κατουσέντουνα, πισκίρια κι μαξλαρουθήκισ– κι τα σιδηρώσαν έτοιμα για ντου γάμου.

Ου Μήτσους ουλμιργιά κλουθουγύρζι ικει απ' κάναν τς ιτοιμασίις κι έβαζι μι ντου νου τ' ότι θα ίρχουνταν μια μέρα απ' θα γίνουνταν κι αυτός γαμπρός.

Ανήμιρα απ' θα γίνταν ου γάμους, ου γαμπρός έπριπι να πάει στου γκουρέα να μπιρμπιρστέι. «Πάρι μαζί σ' κι ντου Μήτσου» ντουν είπι η νύφ'.

– Θέλς να έρτσ να πάμ' μαζί Μήτσου; Ντου ρώτσι ου γαμπρός.

– Θέλου, θέλου, είπι ου Μήτσους ουλόχαρους.

Πήγαν στα Λμινάρια στου κουρείου τ' Καψάλ'. Μπαίν' μέσα στου κουρείου ου γαμπρός, ου Μήτσους κλούθα απού καταπόδ' κι καμπάρντιζι μι υψάντου, σι λέει είμι παρέα μι ντου γαμπρό.

Έβαλι μπρος ου κουρέας μι τα ιργαλεία τ', κούριψι ντου γαμπρό, ντου ξούρσι, ντουν έβαλι κουλώνις «έτοιμους, γαμπρέ, κι άντι οι καλές οι ώρις!» ντουν ιφκήθκι.

Σκώνιτι ου γαμπρός, ψάχκι να βγάλ' λιφτά να πληρώσ', τα μιτρούσι, τα ξαναμιτρούσι...

– Ρε Μήτσου, μπελ σι βρίσκιτι ένα τάλιρου...

– Έχου, είπι ου Μήτσους κι ίβγαλι αμπ τζέπη τ' ένα τάλιρου.

– Άμα πάμ' στου χουργιό θα σι του δώσου.

– Ιντάξ' γαμπρέ, είπι ου Μήτσους ούλου καμπάρτζμα!

Γυρίσαν στου χουργιό κι ου Μήτσους κλουθουγύρζι συνέχεια ντου γαμπρό για του τάλιρου. Γίνκι ου γάμους κι ου Μήτσους ήλπιζι ότι ύστιρα απ' του στιφανουφούλμα θα ντουν έδινη ου γαμπρός του τάλιρου τ'. Ούτι ύστιρα απ' του στιφανουφούλμα τς του έδουσι, ούτι του ιπάβριου, ούτι ντν άλλ'.

Πιράσαν μέρις. Πάει σ' μάνα τ' καμουδιασμένους κι τς του είπι. Ου Μήτσους τα ίλιγι ούλα σ' μάνα τ'.

– Να πας να τς του γυρέψεις, ντουν είπι.

Πήγι. Ου γαμπρός όμους έκανι του λουλό.

– Δε θμούμι να μι δώκεις κανένα τάλιρου, ντουν είπι.

Μέχρι σήμιρα αμπ γίνκι ιξήντα, και, χρουνώ, καρφί ζ γκαρ-
διά τ' του έχ' ου Μήτσους αυτό του τάλιρου.

Ου γαμπρός ζει ακόμα κι πουλλές φουρές κάν' σήμα ντου
Μήτσου να ντου μπάρ' στα Λμινάργια, γιατί δεν ουδηγά. Αλ-
λά ου Μήτσους δε ντου μπαίρνει μι τίπουτα. Πιρνά μι του τζίπ
σβουντούνα απού μπρουστά τ' κι ντου φουνάζ':

– Του θμάσι του τάλιρου;

Συνινόησ' μι σταβρότις κι χριστουπαναγίς

Ου άθρουπους ξέρ' να μιλά. Άλλου έν του ζήτημα του τι λέει. Γιατί μπορεί να θελ' να σι φέρ' βόλτα, κι να σι καλουπιάν', ας πούμ'. Μπορεί να θέλ' να πιτύχ' ντου σκουπό τ' κι να σι τάζ' ντουν ουρανό μι τ' άστρα κι συ να τό χ'ς μπουφ τα τσάλια, ας πούμ'. Μπορεί να θέλ' διάουλους του μπατέρα τ' κι να σι κάν' κόνξις κι συ να θαμάζισι, ας πούμ'.

Ου άθρουπους δηλαδή μιλά, αλλά τι λέει; Ό,τ' ντου συμφέρ' λέει κι δε ξέρου πώς του σκέφκι ου Θιός κι ντουν έκανι να μιλά κι δε ντουν έκανι να αγγαρίζ' ή να γαυγίζ', ας πούμ'.

Τα ζα δε μιλούν. Καταλαβαίνιν όμους όταν τα φουνάεις:

– Προύκα, προύκα... ή πουλ' πουλ' πουλ' μόλις φουνάεις τς όρνιθις έρχουντιν για καλαμπούκ'.

– Κούτου, κούτου... άμα φουνάξεις ντου σκύλου έρχιτι.

– Ψ ψ ψ ψ, άμα φουνάξεις ντου γάτου έρχιτι δρουμανστός.

Ή μπορεί να μη σι δώσ' ντιπ σημασία, γιατί δε μπνά.

Άλλα, πάλι, ζα γνουρίζιν τ' αφιντικό ντουν απ' τ' αμάξ'. Μόλις φτάν' ου άλλους στου γκλήρου μι τ' αμάξ' ιτ, τα πρόβατα απού μακριγιά ντου μπαίρνιν χαμπάρ' κι τρέχιν σα λουλά στου κάγκιλου για τριφύλλ' ή για καλαμπούκ'.

Όταν έρχιτι ου ψαράς στου Θιουλόγου, μόλις φουνάξ' απ' του μιγάφουνου τ', ούλ' οι γάτις μαζώνουντιν γύρου γύρου απ' τ' αμάξ' κι μιαρίζιν.

Κι ου σκύλους απού πουλύ μακριγιά γνουρίζ' τ' αμάξ' τ' αφιντικού τ' όταν έρχιτι κι γαυγίζ', αμπ' τ' χαρά τ'.

Ένας τσουμπάνς στου Θιουλόγου πάντα τα πρόβατα τ' τα είχι μαντρισμένα σ' ένα καλουφραμένου χουράφ', γιατί ντουν είχαν παρ' κι τα χρόνια κι δε δυνάζουνταν ου άθρουπους να

τα κουλλά μέσα στα βνά. Τα είχι απού μιράκ' πιο πουλύ. Του χουράφ' αυτό απ' τα είχι μαντρισμένα ήταν πουλύ μιγάλου κι τα πρόβατα σκουρπίζονταν σ' ούλις τς άκριγίς κι βουσκίζαν. Ήταν κουντά στου χουργιό, ικεί κατά τα Λιφκιά.

Πήγνι κάθι προύι κι τα τάιζι. Πήγνι καβάλα σ' έναν παλιουγάδαρου αμπ δεν άγκι ντιπ, ούτι πουρπάτγι γλήγουρα, ούτι σουγλί ντουν έπιανι. Ούλουν ντου δρόμου προύτσου κι προύσου, ντου μπλάκουνι τς σταβρότις κι τς χριστουπαναγίις αλλά ου γάδαρους δε ντουν ίδινι σημασία. Μόλις κόντιβι να φτάσ' κουντά στου κάγκιλου στου χουράφ' σταματούσι κι δε μπήγνι ρούπ'. Ντου μπλάκουνι πάλι τς σταυρότις κι τς χριστουπαναγίις κι τάραζι ου τόπους. Τα πρόβατα τς ακούγαν αυτές τς φουνές κι μόλις έφτανι, ήταν ούλα μαζουμένα πίσου απ' του κάγκιλου κι ντου μπιριμέναν.

Μια μέρα δε μπόρισι να πάει στου χουράφ' κι ντουν είπι ου γιος τ' «άφνι, πατέρα, θα πάου να σι τα ταΐσου ιγώ τα ζα». Πήγι μι του ντάτσουν, άνξι του κάγκιλου, τα πρόβατα ήταν ικεί σαπέρα στου πασπάρ'. Τα φώναξι, τα ξαναφώναξι, δε ντου δώσαν σημασία. Τότι θμήθκι τι γίνταν όταν έφτανι ου μπαμπάς τ' στου κάγκιλου κι πλάκουσι κι αυτός τς σταυρότις κι τς χριστουπαναγίις, ντου γάδαρου τάχαμ'. Τα ζα μόλις ντουν ακούσαν, τρέξαν πλάλα στου κάγκιλου. Μουνάχα αυτήν ντη γλώσσα καταλαβαίναν.

Τα σπρέντ ιξηγούν πόσου μπαντάκ' είσι

Απού τότι που ιμφανίσκι ου άθρουπους σ' αυτόν ντου γκόσμου, ιμφανιστήκαν κι τα δανκά. Ου άθρουπους πάντα δανείζονται, δανείζιτι κι θα δανείζιτι. Του δανκό εν καλό γιατί αυτός απ' δανείζιτι σώνιτι, άσι που τσι πιο πουλλές φουρές ντου μπαίρνει ου διάουλους.

Ικείνα τα χρόνια οι γυναίκις ζμώναν στου φούρνου τς γειτονιάς. Απού καμιά φουρά όμους τα πράματα ήρχουνταν ανάπουδα γιατί έκανι τφραν ή γιατί αργούσι καμιά μέρα η σειρά ντουν. Άμα τύχινι τέτοιου πράμα δανείζονται απ' ντη γτόνσα μσό ή ένα ψουμί.

– Θεια Ιλέν', μ' έστλι η μάνα μ' να μι δώεις μσο ψουμί δανκό.

Κι του ιπάβριου, μόλις ξιφουρνίζαν ντ ζμουσά ντουν του ιπιστρέφαν.

Πουλλοί ζ γΚαβάλα, δε γάναν σουστά του κουμάντου ντουν κι πουμέναν απού ναύλα. Δανείζονται ένα τάληρου κι μόλις γυρίζαν στου χουριό του γυρίζαν στουν άθρουπου.

Ιγώ θμούμι καμπόσιν απ' δανείζονται κι γάδαρου για να κβανίσιν τσ' ιλές στου μύλου. Καλά, αυτό ήταν πιο πουλύ ιξηπηρέτησ', γιατί ου γάδαρους εν τ' αλλνού κι πρεπ' να ντου δώεις πίσου.

Τώρα, για να τα λεμ' όξου απ' τα δόντια, πουλλές φουρές τα δανκά γίνονται αγύρστα. Έρχιτι ου άλλλους, αρχίζ' τσι κλάψις, σώσι μι, έχου ανάγκ', θα στα γυρίσου άμα θλες κι μι τόκου. Κάν' ντ δλειά τ' κι ύστιρα κάν' του λουλό: Καλά μουρέ, δε θα χαθούμ'. Έτσ' βγήκαν τα ουνόματα μπαντάκ', φισατζής, δαγκανιάρς.

Αλλά εν κι οι τουκουγλίφ'. Απ' αυτοίιν να σι φλάει ου
Θιός! Οι τράπιζις εν κάτσι καλά. Πάρι δάνειου να πας για
μπάνια, πάρι δάνειου να κανς Χριστούγινα, πάρι κάρτα, πάρι
ντου διάουλου. Κι αυτοίιν οι μιγάλ', πάρι αυτοκίνητου άτου-
κου, πάρι ό,τ' θελς μι 46 δόσεις. Κι πού θα τα βρει άβριου να
σι τα ξουφλήσ' ρε μάστουρα; Θα ξιλίσ' ντ σακούλα;

Τα ίδια μασκαραλίκια έπαθι κι του κράτους. Όχ' μονάχα
του θκό μας. Ιδώ κι η Αμιοική κι η Αγγλία ριζιγάραν. Χριου-
θήκαν μέχρι τα μαλλιουκέφαλά ντουν!

Ιμείς, δεν μπαμ' κι τόσου άσκημα, γιατί του πουλύ σι ικα-
τόν πινήντα χρόνια η Ιλλάδα θα ξιχριουθει. Ιδώ ίμιστι κι θα μι
θμιθειτι. Μέχρι τα τρισέγγουνα δηλαδή.

Αυτό που έχουμ' πρόβλημα τώρα εν ότι δε μπορούμ' να
πάρουμ' δάνειου για να πληρώσουμ' τς τόκ'. Ου Γιώργους τα
ξίτσι ούλα, ιπιδόματα, μιστά, συντάξεις, κι θα τα ξκίς' κι άλ-
λου, αλλά πάλι τα πράματα έν' στρουμόκουλα. Η Γαλλία, ας
έν καλά, μας είπι ντου γκαλόν ντου λόγου. Αλλά η Γιομανίδα
απουδείχι μιγάλου τσιφνουκούραδου. Ούτι στου διάουλου τς
θυμιάμα. Σπάγγους! Κάν σάμα κι ντ γυρέψαμ' ντ μπαμπά τς
ντ μπιριουσία.

Ου Γιώργους γύρσι ούλις τσι τράπιζις αλτούζ. Χτύπσι
πουλλές πόρτις, αλλά τσι βρήκι κλειστές. Ούλ' τς μιγάλ' τς
αντάμουσι. Δε ντου δώσαν σημασία. Ούτι τσιγάρου δε ντου
γκιράσαν. Ούλ' ντου μπήκαν ότι για ντν Ιλλάδα έν πουλύ ανι-
βασμένα τα σπρέντ. Κι ιπειδή αυτά τα σπρέντ πουλλοί δε ξέριν
τι έν, πρέπ' να του εξηγήσουμ', Γιώργου:

Τα σπρέντ ιξηγούν πόσου μπαντάκ' είσι!

Αυγά, κιαριά, λαμπάδισ, Πάσκα κιαρατάδισ

«Αυγά, κιαριά, λαμπάδισ, Πάσκα κιαρατάδισ», ίλιγι ου σχουρημένους ου μπάρμπα Ανιστάης ου Γιουργούδς, κι αυτό είχι μιγάλου νόημα.

Του φιτνό του Πάσκα θα έν' ντιπ ψουριάρκου, γιατί πεφτ' τς τέσσιρις ντουν Απρίλ'. Ετσ' του λεν άμα έρχιτι πουλύ πρώμου, ψουριάρκου.

Ιπειδή φέτου έν' πουλύ πρώμου, δε μπρουλάβαν καλά καλά να μιγαλώσιν κι τ' αρνιά. Ιγώ έχου ένα αρνί για σφάξιμου, ντ Σαβούλα. Του ίβγαλα αυτό του όνουμα, γιατί στου Θιουλόγου δεν έχουμ' κανέναν Σάβα άντρα ούτι Σαβούλα γναίκα. Έτσ σκέφκα, λέου ας υπάρχ' στου χουριό μας κι αυτό του όνουμα.

Τώρα δηλαδή έν' σαρακουστή κι τρεμ' η γης κι ου τόπους κι νηστέβ' ούλους ου κόσμους ή πρεπ' να νηστέβ'. Του πιο πουλύ του νήστιμα του κάνιν οι γερ' κι οι γριγιές.

Σαράντα μέρις νηστέβαν οι παλιοί, ούλ', μικροί μιγάλ'. Έφτανι μιγάλ' αβδουμάδα κι δε μπουρούσαν να πάριν τα πουδάρια ντουν. Δε μανταλώναν αμπ (μ)πείνα. Η κλιά πήνι στα κατίνια. Ούλα νιρόβραστα κι αρτμένα μι ξυδ' κι άλας.

Ου πιο πουλύς ου κόσμους νήστιβι γιατί κι να μη νήστιβι, δεν είχι να φάει. «*Νηστέβ' ου δούλους του Θιού γιατί δεν έχ' να φάει*», ίλιγι μια παρουμία.

Ούλ' του ξέραμ' ότι μον' οι πλούσιοι δε νηστέβαν, κι τώρα άμα πουμ' κι ουνόματα μπουρεί να παραξηγηθούν κιόλα. Τς ξέραμ' έναν έναν ποιοι δε νηστέβαν, αλλά ας μη γκουλάζουμέστι μέρις από 'ν'. Αφού οι παπάδισ βάλαν τόσο νιρό στου κρασί ντουν κι τα πράματα αλλάξαν τόσο μέχρι απ' μπουρείς να νηστέψεις απού βραδίς κι του ιπάβριου να πας να ματα-

λάβς. Να μη γκουρουιδέβουμέστι.

Άλλου κακό όμους ντου βρήκι ντου σημιρονόν ντουν άθρου-
που. Χειρότιρου κι απ' ντ νηστεία. Σήμιρα ούλους ου κόσμους
κάν' δίτα.

Σ' όποιουν γιατρό κι να πας, σι πλακών' τς ιξιτάσεις, ιξέ-
τας' του αίμα σ', ιξέτας' του κατρουλιό σ', σι μιτρά ντου ζά-
χαρου, σι μιτρά ντ μπίισ', σι κάν' αξουνικές κι στου τέλους σι
βγάζ' μια χαρταπλιάγκα, η χουληστιρίν' λέει έν' πουλύ ανιβα-
σμέν', τα τριγκικιρίδια θέλιν άλλαμα, ου ζάχαρς κι του ουρικό
πρέπ' να κατέβιν. Τ' ακούς κι σκέβισι μέχρι ιδώ μ' έγραφι.

– Κι τι θα κάνουμ' γιατρέ;

– Να κόψεις τς καφέδισ, τα τγαντά, τα ξνά, τα αρμυρά, του
άλας, τα χοιρινά, αλλιώς είσι ξιγραμμένους. Θα σι γράψου
όμους κι κατ' χάπια, να δγιουμ' πώς θα πας.

– Άλλου τίπουτα, γιατρέ, δε μη λες να κόψου;

– Να κόψις του ρακί κι του τσιγάρου απού σήμιρα κιόλας.

Κι συ τότε λες ταμάμ, γιατί μια κουβέντα έν' να κόψεις του
ένα, να περιουρίς του άλλου κι να τρως μουνάχα νιρόβραστα
κι ανάλατα, αλλά τι να καν' ου κόσμους...

Κι ιδώ απ' τα λεμ', η δίτα έν' χειρότιρ' απ' ντ νηστεία.
Γιατί αυτός απ' καν' διτα πρεπ' να ντ γκαν' ουλουχρουνίς κι
σ' ούλ' ντ ζουή τ'.

Ίξιρι τι ίλιγι ου μπάρμπα Ανιστάης ου Γιουργούδς: Αυγά,
κιριά, λαμπάδισ, Πάσκα κιαρατάδισ...

Γράμμα στου Γιώργου

Αγαπητέ Γιώργου,

Πήρα ούλου του θάρρους να σι γράψου, γιατί δεν είμιστι ξεν'. Απ' ντου μπάππου σ' ντου Γιώρ' ακόμα κι ντου μπαμπά σ' αργότιρα, γνουρίζουμέστι κι έχου να λέου...

Γιώργου, τα πράματα έν' πουλύ στρουμόκουλα, κι δεν ήρταν ακόμα τα χειρότιρα. Στου τέλους θα γίνουμ' τιλατίνια κι η κλιά θα πάει στα κατίνια. Θα του δγείς.

Μι τα δανκά απ' πήραμ' μέχρι τώρα, δε σώνουμέστι ούτι μι τρεις γινιές. Άφνι πόσα θα δανστούμ' ακόμα. Ούλου του κράτους του χτυπά η κατάρα απ' λέει «τς γιατροί να τα πληρώεις' ούλα», γιαντό τα νουσουκουμεία μας έν καταχρειαυμένα.

Γιώργου, όπ' πατούμ' δε φτρων' χουρτάρ'. Γι' αυτό τα ψνίζουμ' ούλα απ' του σουπιρμάρκιτ'. Κι ούλουν ντου χμώνα αγάντα γκρίνα ότι οι ντουμάτις ή τα αγγουράκια τάχαμ' έν ακριβά. Του αγγούρ', Γιώργου, πάντα αγγούρ' έν, άλλους του τρώει κι ζουρίζιτι, άλλους του τρώει κι δρουσίζιτι. Διάλιξι κι πάρι.

Τσιρουκουπά ου κόσμους γιατί παίρνιν συντάξεις πείνας. Καλά, καμιά δικαπινταριά χλιάδισ πιθάναν, Γιώργου, κι ακόμα η σύνταξή ντουν έρχιτι. Ακόμα πνούν; Τς σχουρούν τα πιδιά ντουν κι θαμάζουντιν: ου μπαμπάς μας πέθανι αλλά η σύνταξή τ' ζει!

Άλλους πληρώνιτι δυό μηνιάτκα ντου μήνα. Αυτός ετς έτχι ου άθρουπους, χαλάλι τ'. Ή άντι, πληρώνιτι μόν' ένα μηνιάτκου χουρίς να καν' τίπουτα. Ιμείς, Γιώργου, πρέπ' να ντου ρουφιανέβουμ';

Να μη ξιχνούμ' όμους κι τς συντάξεις τς ουρφανές κουρα-

σίδις. Αυτές θα παίρνιν ντ σύνταξ' ντ μπαμπά ντουν σαράντα πινήντα χρόνια ακόμα, όσου ζήσιν, αλλά θα τ'ς κάνιν κι λίγισ κρατήσεις, κρίμας. Γιώργου, άμα μι πιάσ' κι μι σφιξ' μια απ' αυτές, θα μι λιώσ'!

Φαγώθκισ Γιώργου: «Λιφτά υπάρχουν», φώναζισ. Μιτά συγχουρήσιους, Γιώργου, «σκατά υπήρχαν»! Ισύ, Γιώργου, ίβλιπισ μουνάχα ντου γκλέκου τ' Πάγκαλου κι τς μαγλάρις τ' Βινιζέλου κι νόμζισ ότι ούλ' καλουπιρονούμ'. Ιδώ Γιώργου είμιστι οι μσοι ραγιάδισ κι οι μσοι κιαρατάδισ. Ύστιρα αρχίνιψισ να φουνάεις «φέρτι πίσου τα κλιμένα», ούτι κι αυτό όμους έπιασι.

Δε σ' αδικώ, Γιώργου, αλλά μι τς πουρδοί βάφιν αυγά; Καλά έκανισ όμους κι πήγισ αυτού σαπάν κι έρξισ τα μούτρα σ' για δανκά. Ιγώ ίλιγα ότι είσι πουνηρό πιδί, αλλά φάνκισ πουλύ αμπντάλς. Αυτοίν, Γιώργου, δε δίνιν ούτι ντου διάουλου ντουν θυμιάμα. Απ' αυτό του τσιφνουκούραδου ντ Μέρκιλ, μημπιριμένς δικάρα. Αυτήν μια δικάρα σι δίν', δέκα στραβά υποβρούχια σι πλά. Κι καλά έκανισ κι υπόγραψισ κι του μνημόνιου:

Μηνιάτκα; υπόγραψισ «θα τα ξκίσου».

Συντάξεις; υπόγραψισ «θα τσοι ξκίσου».

Απουλύσεις; υπόγραψισ «θα τς κάνου».

Κι αγάντα πιαίουσ', φορ', ιτάκ, φαρμάκ' αντί για πιτρέλιου ώσπου δε μας πόμνει τριγιόβουλου, Γιώργου, κι όποιους πάρ' του ιφάπαξ να μι χέσ'.

Μας πιριμένιν όμους κι χειρότιρα κι να δγιούμ' πώς θα πουρέψουμ'. Θα σπείρουμ' καμιά πατάτα, κανέ κρουμμύδ' κι καμιά αράδα φασλές, αλλά δγιε κι συ να μη μας τα βαλς κι αυτά ζμπιραίουσ'. Αμαρτία θα έν. Κι συ οικουγένεια εχς, Γιώργου, κι ξερς ντ γκατάντια μας.

Σ' γΚατουχή ένας μπάριμπας θιόνησκους ανέφκι απάν' σι
μα σκαμνιά να φάει σκατζούλις. Ικεί ντουν ήρτι ένα τσλιακό,
δε μπρουλάβι νι να κατέβ' κι κατέβασι τα πατιλόνια τ'. Ωρις
έκατσι απάν τς σκαμνιά μι κατβασμένα τα πατιλόνια τ' κι κά-
θι σκατζούλα απ' έτρουγι ντουν ίρχουνταν κι ένα σούρντισμα.
Να μη φτάσουμ' σ' αυτό του χαλ', Γιώργου.

Δώσι τα χιριτήματα μ' σ' γκυρία Άντα, αμπ ντου Γιαρα-
κούδ', πέ την. Θα καταλάβ' αυτήν.

Πιομένου απάντησ'.

Γιώργου, σ' έγγραφα κι δε μ' απάντησις,
ανησυχώ

Αγαπητέ Γιώργου,

Μπρουστά απού δικαπέντι μέρις σ' έγγραφα ένα μπουλέτου κι δε μι απάντησις. Ανησυχώ πουλύ γιατί έχου άσκημα χαμπάρια κι θα σι σταναχουρέσου.

Γιώργου, έμαθα ότι φέτου, λόγου τς οικουνουμικής ύφισης, δε θα γινθει ου Χριστός, γιατί ου μπαμπάς τ' ου Ιουσήφ πρεπ' να πληρώσ' πιραίους' για του μαραγκάδκου. Γιατί, χτυπάς ντου φτουχόν ντουν ιπαγγιλματία, Γιώργου; Απού έναν τσιρτσιφέ κι απού ένα κασόξλου φόρου θα σουθει η Ιλλάδα;

Κι δεν έφτανι αυτό. Η φάτνη τ', λέει, εν' ημιυπαίθριους κι πρεπ' να καν' τα χαρτιά τ' να πληρώσ' ντ μπουλιουδουμία.

Η Παναγία παραπουνιέτι ότι ντν έκουψις του ιπίδουμα τουκιτού, έκουψις κι τα πουλυτέκνουν...

Οι αγγέλ' δε μπιτούν γιατί κάνιν απιοργία. Καλά, αυτοίν παραπουνιέντιν κι για τα ικτός έδρας κι τς κόψαν κι τα νυχτιρινά.

Οι τρεις Μαγ' μι τα δώρα δε θα έρτιν, γιατί φουβούντιν ότι μόλις πιράσιν ντουν Έβρου θα τς μαγκώσιν οι συνουριουφύλακις για λαθρουμιτανάστις, άσι που άμα δγιουν τα δώρα θα τς κατηγορηήσιν κι για λαθριμπόριου.

Ακόμα κι τα βόδια, Γιώργου, αποφασίσαν να μη μπουν σ' φατν' να ζουστάνιν ντου Χριστό μι ντουν ανιχνά ντουν, γιατί τς καμπ' τς γέμισις φουτουβουλταιϊκά κι δεν έχιν πού να βουσκήσιν. Κι μι του δίκιου ντουν.

Τα πιδγιά, ούλα τα πιδγιά τ' κοσμ', εν' κατασταναχουρημένα, γιατί πρεπ' να κόβιν απόδειξ' για τα λιφτά απ' τα κάλα-

να. Αυτό δε ματαγίνκι. Κι στα πιδιά μπλουκάκ'; Θα μας καψ' ου Θιός, Γιώργου!

Αυτόν ντου μήνα θα ριζιγάρουμ'. Απού παντού κουτσάνια. Φωτά, νιρά, κινητά κι σταθιρά, πιραίους', τέλη κυκλουφουρίας, ημιυπαίθριοι, ούλα τα σκατά πλακώσαν. Οι κάρτις μας τς τράπιζις, ούλις καταχριουμένις. Ισείς, Γιώργου, μιτά συγχουρήσιους, ισείς νομίζτι ότι τρεχ' η λίγδα απ' ντου γκώλου, ινώ ιμείς δε ξέρουμ' ποιά τρύπα να προυτουστυπώσουμ'.

Κάνι μια κουβέντα μι ντη γναίκα σ' ντ γκυρία Άντα. Πάντα ντην ήξιρα καλή νκουκυρά. Ρώτσι την πόσα πληρών' κάθι μέρα στου σουπιρμάρκιτ, στα κοινόχρηστα κι τς λουγαριασμοί; Κι ιδώ απ' τα λεμ' έχτι κι ντου ντρόπου σας. Όχ' μουνάχα ισύ αλλά κι πουλλοί άλλ'.

Ισύ, Γιώργου, πρεπ' να εχς κι κατ' κτηματάκια μι δέντρα, αλλά ξέρου ότι ακόμα τα έχτι αμοίραστα κι δε λέου μιγάλουν λόγου. Αλλά τς ιλές απ' τα δέντρα σας ποιος τς μαζέβ'; Ικει στου Καστρί, θα μι πεις κι αυτό αμοίραστου εν', έχτι έναν ουραίουν μπακτσέ αλλά εν' χιρσάδ'. Γιατί ντου μπαρατήστι; Ου πάππους σ' ο Γιώρ'ς ντουν έσπιρνι. Πε' ντ γκυρία Άντα να ξινουθέκ' λίγα μαρούλια, κανέ παζί, ό,τ' νάν', αυτήν όπους ντη ξέρου ιγώ, πιάνιν τα χέρια τς. Όχ' για τίπουτα άλλου, αλλά να μην έχ' ντη έννοια τς Αλέκας κι τ' Τσούπρα ότι έν ανιπρόκουπ'.

Αυτά είχα να σι γράψου, Γιώργου. Μπουρεί να σι σταναχώρησα, αλλά έπριπι να σι ινημιρώσου. Άμα δεν ιφκιρείς, γιατί πού να προυτουπρουλάβς κι συ, πε' ντ γκυρία Άντα να μι γράψ' αυτήν δυο αράδις, μον' κι μον' να μάθου τι κάντι. Κι πε την ου Γιαρακούδ'ς έν ούλου παράπουνα.

Θα καταλάβ' αυτήν...

Τι μι απάντησι ου Γιώργου

Φίλι Γιαρακούδ',

Υγείαν έχου κι του αυτό πουθώ κι για σένα κι ουλ' τσοι
θοκί σ'. Χίλια συγνώμην που άργησα να σι γράψου. Η Άντα
κάθι μέρα μι του θμούσι: «Γράπτουν, βρε Γιώργου, δυο αρά-
δισ ντου Γιαρακούδ'. Θα μας μανίσ', κι θα χαλάσουμ' τόσου
χρουνώ φιλία, κρίμα εν'».

Ιγώ ντην ίλιγα «άστου, Άντα, για ταχιά ντην άλλ'» κι ούλου
του κουλουβαρούσα, γιατί είχα έναν ντουνιαά κουτσουδούλια.
Άμα σι πώ ότι η Μέρκιλ μι παίρνει τηλέφουνου δέκα φουρές
ντι μέρα, θα του πιστέψεις; Κι τι μι λέει; Μι ρουτά έναν γκιρι-
μέ πόσα υπουλουγίζου να εισπράξουμ' αυτόν ντου μήνα. Βδέ-
λα σκέτ'.

Ύστιρα, κι μ' αυτά απ' μ' έγγραφισ κι στα δυο τα γράμματα
σ' για ουρισμένα απ' αυτά έχς δίκιου, όχ' όμους για ούλα κι
του έχου παράπουνου, αλλά δε σι κρατώ κακία. Ιμείς δε χαλ-
νούμ' ντι φιλία μας.

Ας πουμ' για του Βινιζέλου, μι λες απ' έχ' προυσμαγλίκα.
Ουλ' οι Βινιζιλάδισ, αναντάν μπαμπαντάν, εν μαγλάδισ. Ή
για ντου Μπάγκαλου απ' εν' χουντροός. Ούλ' οι Μπαγκαλάδισ
κλαράδισ εν'. Έν' λιγόφαγ', αλλά εν' του σκαρί ντουν τέτοι-
ου. Θαρρείς κι φουσκών' η κλιά ντουν μι ντουν αέρα.

Ένα άλλου πράμα που μι χτύπσι άσκημα, μι έγγραφισ ότι
έχουμ' ανιργία. Ιγώ, φίλι Γιαρακούδ', έχου καν' αργάτς στ'
Σουηδία. Καθαρίζαμ' τζαμαρίς κι μι σκουλάσαν μέσα σι τρεις
μέρις. Ήμαν ακνός, λέει. Ποιός, ιγώ που δεν έβαζα κώλου κα-
ταή. Πάντα ντουν αργάτ' δε ντουν υπολουγίζ' του αφιντικό. Κι
έχ' δίκιου η Αλέκα, αλλά ποιος να ντην ακούσ'; Η Μέρκιλ του

τσιφνουκούραδου, ή ου τριμτσακας ου Σαρκουζί απ' κουλά ουλμιργιά τς γιουφτ' τς Γαλλίας ή ου Μπιρλουσκόνι απ' ξιμπουρδάλιανι στα γιράματα τ';

Έχουμ' τς Ισπανοί φίλ', γιατί, βλεπς, εν' κι αυτοίν σαν ιμάς σουσιαλισταί. Ε, αυτοίν, θύμα του, θα πάθιν χειρότιρα απού μας.

Η Άντα ήταν μεσ' χαρά γι' αυτά που μας έγγραψις για ντου μπακτσέ στου Καστρί. Πουλλές φουρές μι είπι να σι γράψου ότι άμα κατέβς σν Αθήνα να πιράεισ' οπουσδήπουτι απ' του Καστρί να δγεις ντου μπακτσέ απ' έβανι. Φέτου μουνάχα πράσου δε ξινώθικι, γιατί δε μπρόκανι. Ιπρουχτέ έκουψι σπανάκια κι έκανι σπανακόπτα. Βλέπ' κι αυτήν ότι τα πράματα εν στρουμόκουλα, γιατί κι αυτήν εν', σαν ιμάς, απού λαϊκή οικογένεια. Να σκιφτείς ότι ρούχα κινούργια δεν αγουράζ'. Φουρεί κι στρών' ο,τ' έχ' απ' ντ μπροίκα τ'ς. Του βραδ' μπλέγκ'. Μι μπλέγκ' έναν ζιλέ μάλλινουν μι μια ουραία μπλιξά. Απού μικρό ήξιρι να μπλέγκ'.

Για τα λιόδιντρα τς μάνας ιμ, αλήθεια εν', έχ' ένα ουραίου χουράφ', αλλά δε μας τα καν' χαρτιά. Ιγώ, λέει, άμα σας τα γράψου, θα γυρίστι να μι δγείτι ή θα πουμείνου τσοι δρόμ'; Ξερς τώρα ισύ τς γέρ' τι μυαλά έχιν.

Φίλι Γιαρακούδ',

Αυτά είχα να σι πω κι θα σι παρακαλέσου κι ικ μέρους τς Άντας, όπουτι μπουρείς γράφι μι.

Κι γω πάντα θα σι... γράφου!

Έχου κι δυο προυβατίνις για λάσμου

Φίλι Γιώργου,

Χαθήκαμ'. Κι συ φουρτουμένους είσι μι αλλνών μπαντί-κια σι Ιλλάδα κι όξου, κι γω κουλουσέρνουμι μ' ένα σορό κουτσουδούλια. Δυο προυβατίνις έχου κι ακόμα δε τς πήγα να λαστούν.

Έθιλα να σι στείλου ένα γράμμα μιγάλου, γιατί ισύ πάντα μι φκριγιέσι ό,τ' σι λέου. Άσχιτα ότι κάθι φουρά μ' έχς γραμμένουν. Αλλά ικτιμώ ντου λόγου σ', Γιώργου. Ισύ είσι ένας άθρουπους απ' έκανι όξου. Ισύ, Γιώργου, κι τ' Σουηδία κι ντη Αμιρική τς έφαγισ μι του κουτάλ'. Ίσι, πιδί βγαλμένου απ' ντη φτώχια, γιατί ξιχνιέντιν, Γιώργου, τα τζάμια απ' καθάρζις στ' Σουηδία κι κριμνιέσαν τσι σκαλουσές κι ίπιρνις μιρουκάματου τσι πρόνοιας; Άσχιτου άμα ένα ντεβρ είχισ συγκάτοικου κι φίλου ντου Σαμαρά. Άσχιτου.

Έθιλα απ' λες, να σι γράψου ένα μιγάλου γράμμα για να σι βουηθήσου τώρα μι του μισουπρόθισμου που τα πράματα έν στρουμόκουλα απού παντού κι ένας θιός ξερ' τι θα γεν' μι του μακρουπρόθισμου, αλλά κι γω Γιώργου δεν ιφκιρώ. Σι είπα, δυο προυβατίνις έχου κι ακόμα δε τς πήγα για λάσμου. Γι' αυτό, σκέφκα ότι έν ιφκιρία, λέου τώρα απ' θα κατέβ' ου Τάκης ου Γιαννάκουσ σν Αθήνα για ντ συνδιάσκιψ', ας ντου γκάνου ένα μπουλέτου σν ιφημιρίδα να τς του πάει χέρ' μι χέρ'.

Κι δεν έν' μουνάχα οι προυβατίνις, Γιώργου. Οι ντουματσές ιμ σχουδιάσαν αμπ ζέστα κι τς ξιπάτουσα. Τα δέντρα δε ντα ραντίσαν φέτου κι οι ιλέσ γουνέψαν αμπ ντου δάκου, κι πέφτιν καταή στρώμα. Τα σύκα ουρμάσαν αλλά εν' ντιπ τσλιάρκα. Ουργή! Τα καραμάνια μείναν παραμίσιρα κι ξλιάρ-

κα, κι παντού, Γιώργου, ιδώ σ' Θάσου ειδικά ου τόπους γέμισι βρουμούσις. Δε σι μιλώ μι υπουνουούμινα, σι μιλώ για τς κανονικές τς βρουμούσις. Παραπουνιέμι, Γιώργου, γιατί ου Θιός έκανι ντ βρουμούσα κι δεν έκανι ένα έντουμου να του λεν μουσκουβουλούσα. Ούλα μι ντη μπράσιν' ανάπτυξ' θα τα πιριμένουμ'; Πού να προτουπροουλάβς κι συ, βρε Γιώργου;

Σπάζου του μυαλό μ', Γιώργου, τι τα ήθιλις ισύ τέτοια νκουκυριά; Μπόργις να παρς δυο λάντις δίπλα απ' ντου μΠάγκαλου να κανς ένα αμπέλ' κι να εν' μιγαλύτιρ' η προουμαγλίκα σ', αλλά σι είχι πουμείν' ζαναχάτ να γίνς προουθυπουργός. Τράβα τα τώρα...

Άσχιτου μι ούλα αυτά, Γιώργου, πρέπ' να δγείς κι ντην οικουγένεια σ'. Η μητέρα σ' η κυρία Μαργαρίτα έχ' κατ' δέντρα ικεί σ' Λειβαδιά. Τς τα είχ αγουράσ' ου μπαμπάς σ' μπρουστά απ' ντη μπράσιν' ανάπτυξ', όταν ακόμα ήταν πράσνους ου ήλιους. Βάλι έναν άθρουπου να τα κλαδέψ' να φάτι μια αρτσά λάδ'. Ιπέρσ' είχι κι ουραίουν μπακτσέ.

Φέτου έμαθα ότι η κυρία Άντα πήγι στα μπάνια μονναχή τς. Καλά, ου κόσμους, Γιώργου, έν' μοννάχα για κουτσουμπουλιό. Μ' άρισι όμους αυτό που έμαθα ότι έκανι ηλιουθιραπεία κι γίνκι σα τγάν'.

Φίλι Γιώργου, μόλις ιξασφαλίστι ντ' γκινούργια ντ' δόσ' τα δανκά, πάρι ντ γκυρία Άντα κι ιλάτι μια βόλτα τς Αστρις. Ούλου κι θα έχ' πέσ' καμιά όρτκα. Πέ του ντ γκυρία Άντα. Ου Γιαρακούδς, πε. Κι θα καταλάβ' αυτήν.

Κι μι τα παίρνς ούλα απανουθιό σ', Γιώργου, κι δε σι πόμνι τρίχα στου κιφάλ' σ'. Κουμμάτ' κουμμάτ'...

Γ Λ Ω Σ Σ Α Ρ Ι

- αβλαντίζου*: παρακολουθώ από μακριά απαρατήρητος
αγκαλνώ: εγκαλώ
άγκσμα: ατύχημα (γαλλ. *accident*: δυστύχημα)
αδαρά (σαν): σαν τώρα
αθρακούφ': στάχτη
ακόν': ειδική μαύρη πέτρα για ακόνισμα του μαχαιριού, του τσεκουριού κλπ.
αλάτους (ιλές): παστωμένες μαύρες ελιές, θρούμπες
άλμα: λίπος
αλσάχν': υπερβολικά αλατισμένο, λύσσα
αλτούζ: απλ άκρη σ' άκρη
αναγκαίου: αποχωρητήριο
ανιξιτκιώνουμι: αναστατώνομαι
άξιμπιμπίλουτους: ντυμένος ατημέλητα, αχτένιστος, απεριποίητος
άρατους: άφαντος
αργαστρίσα: υφασμένα στον αργαλειό
αργουδούλ': δουλειά για να περνά η ώρα
αρνεύου: δείχνω τον τρόπο που φτιάχνεται κάτι, π.χ. πλέξιμο, κλάδεμα, απόκτηση γνώσεων κλπ.
αρνόκρα: το μαλλί από το κούρεμα αρνιών
αρσίζκους: άτακτος
αρτσά: αρτύω: βάζω λάδι ή αλάτι σε φαγητό
ασλί (έχει): κάτι που δε λέγεται τυχαία. Έχει κάποια αιτία, λόγο, συνάφεια, δόση αλήθειας
ατζόνα: μακρύ κόκαλο
αφόρ (το): ολοκαίνουργιο, αφόρετο ρούχο, παπούτσια, εργαλείο, συσκευή κλπ

αχμάκς: απονήρευτος, αθώος.
αχνάρουτους: ασκημομούρης
άχρειγια λόγια: από το αχρείος

βαδέλις: τα ορθάνοιχτα μάτια (προσβλητικά)
βαλίδια: μπάλες χόρτου ή τριφυλιού
βλαμάκ': πονηρός
βρός: εύρος, το σημείο που πέφτει το νερό και δημιουργείται και δημιουργείται κάτι σαν λιμνούλα
βρουλίδις: πλεξούδες

γαδρουκαβαλίνας: κοπριά γαϊδάρου
γαλαχτίζου: ασπρίζω, γαλακτώνω
γαρουμαχώ: γαρίζω, θρηνώ
γατσάζου: υποφέρω από δίψα, γανιάζω
γιουβαρλαμά (δίνου): γκρεμίζομαι
γκαβά: αντσούγιες παστές
γκάργκαλου: κότσι
γκίλκας: δερματική πάθηση που φέρνει μεγάλη φαγούρα
γκιούμ': μικρό δοχείο τενεκεδένιο
γκιρδέλ': μπουγιέλο
γκιριμέ (έναν): κάθε λίγο και λιγάκι, σχεδόν μόνιμα
γκνόστουμου: η διάσταση που καθορίζουν τα δάχτυλα μεγάλος και δείκτης
γκρουλόγους: μεγάλη στάμνα
γλιάρς': αυτός που του αρέσουν τα καλούδια
γλουγούδια: γλυκάκια
γνιψά: το σημείο που αλλάζουμε τη ροή του νερού για να το κατευθύνουμε για πότισμα σε άλλο σημείο
γόμους: η γέμιση σε φαγητό
γουνιάδ': γωνιάδι, γωνία ψωμιού
γουρνούκ': το στόμιο της δεξαμενής (στέρνας) απ' όπου την αδειάζουμε

δέντρα: για τους Θασίτες είναι τα λιόδεντρα
δρουμανστός: τρέχοντας γρήγορα

έβαξι: βούιξε
έλιβι: λιέβω, αλιεύω

ζαγαλιά: μπαγαποντιά
ζαμπούνης: κακοδιάθετος, άρρωστος
ζαναχάτ': συνήθεια
ζβουντούνα: με μεγάλη ταχύτητα
ζγιάν': φασαρία
ζγιαφέτ: γλεντάκι με γεύμα και ποτό
ζία: τα ζύγια
ζμπιρίλουγα: απαραίτητα είδη συχνής χρήσης (συν + περί + ου + λςγος)
ζμπούματα: πήρα μια ζμπούματα: πέσιμο από παραπάτημα
ζνίχ': ο σβέρκος
ζνταλεύου: ψάχνω ανακατώνοντας, χωρίς μέθοδο
ζντουλέβου, ζντούλς, ζντούλα: ζητιανεύω, ζητιάνος, ζητιάνα, ζήτουλας
ζντρουφ: πλήρης άγνοια
ζουβγάρ': ζευγάρι βοδιών

θμώ: υπενθυμίζω

ιργουστάσιου: το ελαιοτριβείο
ιξάπαντους: οπωσδήποτε, χωρίς αργοπορία
καζέπ (βρέχει): βρέχει πολύ και ασταμάτητα
καθουηδεύου: καθοδηγώ
καθόρ': βροχή μικρής διάρκειας
κακαβάνς: χαϊδευτικό για τον άμυαλο
καλίτσα: πήλινο μεγάλο βάζο
καμουδιασμένους: σαν απογοητευμένος
καμπάδκου: χοντρό ύφασμα. Εδώ, χοντρή γυναίκα
καμπαρντίζου: δείχνω ότι υπερηφανεύομαι
καμχούδα: κρυφοπονηρούλης
καμώνουμι: προσποιούμαι
καριζιντέ (το πάω): πάω κόντρα σε μια άποψη
καριόλα: μεγάλο κρεβάτι
καρκάλια: ξεσκίδια ρούχων

κασκαρίκα: μηχανορραφία, κατεργαριά
κατακαμιλιού: βαρυφορτωμένος
κατίνια: τα νώτα
κατσανιάζου: παγώνω, κατσανιάσαν τα χέρια μ'
κατσέρνου: πέτρα ή άλλο αντικείμενο
κατσμίζου (του): αποχωρώ διακριτικά
κβαργιάζουμι: κουβαριάζομαι, γκρεμίζομαι, σωριάζομαι
κέτιλου: λέπι ψαριού, αλλά και χαρακτηρισμός μέλους του σώματος κάποιου που δεν πλένεται: ου λιμός τ' ήταν σκέτου κέτιλου απ' ντ λέρα
κιαμέτ: μεγάλη αφθονία
κινώνου: αδειάζω στα πιάτα, σερβίρω
κινόρ (τό'χου): έχω μαύρα μεσάνυχτα, πλήρη άγνοια
κινόρ βιλαέτ: πλήρης άγνοια
κιουρλιμέ (πάω): πάω χωρίς να ξέρω που
κιρασουλέν': ουράνιο τόξο
κλαδίζου: σκουπίζω
κλάκια: κνκλάκια
κμάρ': σταμνούλα
κουλουκουρέβου: το πρώτο κούρεμα των αιγοπροβάτων την άνοιξη γύρω από την ουρά και τα πισινά. Τα μαλλιά αυτά λέγονται *κουλουκούρια*
κουλουχιλές: ο φέρων αντιρρήσεις στους κανόνες του παιχνιδιού
κουλτό: κυνηγητό
κουμπάνια: τρόφιμα για ολιγοήμερη διαμονή κάπου
κουνταρίδα: χοντρός κορμός πεύκου για οικοδομική χρήση
κουτρουνκιάζου (τα): τα φέρνω βόλτα
κουτρουνκιάζουμι: σκοντάφτω, πέφτω κάτω
κουτσίνια: πουρνάρια που προορίζονται για τροφή ζώων
κουτσόρια: κούτσουρα. Εδώ, λιόδεντρα σαν κούτσουρα, χωρίς πλούσιο φύλλωμα
κούφουμα: το κυρίως κρέας ενός σφαχτού
κριγιάς: κρέας
κτάζου: κατοικιάζω (για κότες)
κτάλα: (κουτάλα) η ωμοπλάτη
κτσούρ': μαρίδα
κυριστές: το κύριο μέρος, ο σκελετός μιας στέγης. Για άνθρωπο: πολύ αδύ-

νατος

κφά: τα κουφά (άδεια) μέρη του στομαχιού

λαγδάλμα: λίπος λαγού

λαγκέβου: ανακατώνω (για υγρά)

λαδίσα (τα): η εποχή που βγαίνει το λάδι

λάζου: γκαστρώνω

λαϊνα: στάμνα

λαϊνουστάτς: το μέρος που βάζουμε τη στάμνα

λαμώνου: θάβω

λαπάντ: πεντακάθαρα

λάστιχα: σφεντόνα

λατζίκ: ξεσκέπαστος

λατσούρ: μουσκίδι

λαφρόστχους: μισότρελος

λιγέν': λεκάνη για πλύσιμο ρούχων, κυρίως

λίσκουσ: ζωικό παράσιτο (σκουλίκι) στο δέρμα των κατσικιών

λμπάζου: ορέγομαι ανεξέλεγκτα κάτι το οποίο και προηγουμένως έχω φάει
κι ευχαριστηθεί. Λέγεται για ζώα.

λόκβα: λακούβα

λόρτους: όρθιος

λουζάρια: δαδιά

λουμάκ': κλώνος κλαδί

λτσάζουμι: φορτώνομαι κάτι βαρύ

μακρουσκινισμένους: ζώο δεμένο απ' το λαιμό ή το πόδι με μακρού σκοινί για
να βόσκει

μαλαγαρεύου: μεταπλάθω αόριστα χωρίς ιδιαίτερη προτίμηση

μαλιουφατούρα: όχι ιδιαίτερα χρήσιμα πράγματα

μαμουδιάρκα: κονκιά με μαμούνια

μαξούλ': το μάζεμα, η σοδειά

μάξους: σκόπιμα

ματάβγαλμα: τσίπουρο διπλής αποστάξεως

μιταλίχ': ελάχιστο χρηματικό ποσόν (μέταλλο)

μνουχώ: ευνουχίζω

μουζγούδ': πολύ μούσκεμα

μουλαϊμίτζ' (ου πόνους): υποχωρεί ο πόνος
μουλβουμένους: έξυπνος, παμπόνηρος, πανούργος
μουλέρονου: λύνω, ελευθερώνω
μουλφούδα: πονηρούλης
μουρατσανσμένους: αγουροξυπνημένος
μουσκαλλαμένους: καλοντυμένος
μουχαμπέτ: συζήτηση, κουβέντα
μπαθιάζου: στιβιάζω
μπαντακώνουμι: βουλιάζω
μπαρδάκ': μικρή στάμνα
μπαριαντάς (ώρα): πολύ καθυστερημένα
μπαρτικουλέρονου (κάποιον): συμφωνώ με κάποιον, παίρνω το μέρος του
μπασαρίνα: μακρύ λοστάρι με το οποίο χτυπώντας ανοίγεται τρύπα για
φουρνέλο
μπασκαλής: χώρια από τους άλλους
μπασλαντίζου: επιτίθεμαι, βιαιοπραγώ
μπελ': μακάρι, είτε
μπιζιρώ: χορταίνω επιτέλους κάτι
μπιρατζάδα: βόλτα
μπιρμπιρίζουμι: ευπρεπίζομαι (μπαρμπέρης)
μπιτίζου: τελειώνω
μπνάζουμι: εμπνέομαι
μπούκλους: φλασκί για νερό
μπουλαντία: αναγούλα
μπουμπή: ντροπή
μπουμπότις: καλαμπόκια ψητά, τσατπάτ
μπρίκους: χαϊδευτικό για μικρό παιδί, αλλά και όνομα γαϊδάρου
μπρόβα: σκηνή ζήλιας
μπρουλιάζου: στάδιο προετοιμασίας για ύφανση. Εδώ μεταφορικά: πολύ πυ-
κνά
μσάρκα: μισιακά
νηματήρ': (ονηματήριον) ακριβώς το αντίστοιχο της βουκέντρας, αλλά για
τον γάιδαρο
νιάζου: οργώνω (υνί)

νιρουκόμπους: υδρονομέας
νόστμους: αυτός που νοστιμεύεται, που τρώει απ' όλα
νουμπέτ: υπνάκος
νταβαδέκους: μεγάλο ταψί
ντάιμα: τακτικά
νταμαχιάρος: αχόρταγος
νταρνταγάν: όλα είναι άνω κάτω
ντεβρ (ένα): μια φορά
ντέλνουμι: προσπαθώ για κάτι χωρίς να τα καταφέρνω
ντέντικας: πολύ ψηλός
ντιλής: ο κοκκινολαίμης (το πουλί)
ντιντίου: κρύος και δυνατός αέρας
ντιπ: καθόλου
ντουγρού: κατευθείαν
ντουμπρούκια: μεγάλοι κορμοί πεύκων

ξανοίγου: κλαδεύω ελιόδεντρα
ξηρουχαμνιέμι: χασμουριέμαι
ξηδήλσι: επαληθεύτηκε (όνειρο)
ξιγαστιρώνου: εξοικονομώ
ξιθαοριέμι: εμπιστεύομαι
ξίκ': ελλιποβαρές
ξικουκίζου: αφαιρώ ένα τμήμα από το σύνολο ή ένα κλαδί από δέντρο
ξιμσταλουμένους: ντυμένος ατημέλητα
ξινουθέκου: μεταφυτεύω (κυρίως για λαχανικά)
ξινουσέρονου: επισκευάζω στέγη από σχιστόπλακα
ξιστρουχαλέβου: ψάχνω κάτι ανακατώνοντας
ξιτρακαζώνου: ανοίγω την πόρτα (που έχει μηχανισμό αντίστοιχο με το πό-
μολο)
ξλουγαδούρα: (ξύλινη γαϊδούρα). Κάτι σαν φορείο ξύλινο επίπεδο για τη με-
ταφορά από δύο άτομα σε μικρή απόσταση μπάζων, πέτρας κλπ.
ξμίζου: καρικώνω
ξουπάνις: χοντρές νιφάδες χιονιού
ουλουκατούρτους: κατουρημένος για τα καλά
όμπγιους: πύον

ούργια (αυγά): κλούβια

παπουδιάζου: μαλακώνω: μ' έπιασι βρουχή κι γίνκα παπούδ'

παραβούτια: δύο μεγάλα ξύλινα κιβώτια για κουβάλημα άμμου με υποζύγιο.

Για να ξεφορτωθεί η άμμος, υπήρχε από κάτω σύρτις

παρασάλακα: χαζομάρες

πασπάρ': υψωματάκι

πατατούκα: βαρύ σακάκι

πατιροντί: φασαρία, καβγάς

πατλατντίζου (στα γέλια): ξεκαρδίζομαι

πατσαρίσα: τα απαραίτητα για ολιγοήμερη μετοίκηση

πειρατκός: πειρατικό θεωρείται οτιδήποτε εκτός Θάσου

πέτιβρα: τα σανίδια που σκεπάζεται η στέγη πριν μπει η σχιστόπλακα ή το κε-
ραμίδι

πιζλάς: κατασκευαστής πεζούλας

πλόχειρον: μια χεριά, μια χούφτα

πνάκ': πινάκιο, ξύλινο πιάτο με σκέπασμα

πόγαλου: απογαλακτισμένο

πουδιακαμός: (πόδια) κίνηση δυσδιάκριτη στα σκοτεινά

πουζντώ: αποζητώ

πουκότσιλα: υπολείμματα τροφής (για ζώα)

πουτούρα: παντελόκι στον αργαλειό

πρατηγάρου: πλευρίζω

πραγνί: πατικωμένος, καλογεμισμένος

πριστήριον: προνιστήριον

προυμαγραδούλα: αυτός που προνοεί και μαζεύει για να έχει μελλοντικά

προυτουμανές: πορτοφόλι

προυφουνιέμι: απειλώ

πχανίζ': μπάζει από παντού κρύο

ριζιγάρου: φτάνω στα όρια της αντοχής μου

ριμπαπί: σόι

ριξάρα (κατσίκα): κατσίκα που απέβαλε

ριπιτίν: επαναλαμβανόμενα (αγγλ. repeat: επαναλαμβάνω)

σάγλα: σκoinί

σαλά σαλά (έφυγε): έφυγε σα βρεγμένη γάτα
σαλμάς: ελεύθερη βοσκή σε περιοχή που μέχρι τώρα απαγορευόταν
σάμα: ως εάν, ωςάν, σαν να...
σασιρμάς: αναστάτωση
σασιρντίζου: αναστατώνομαι
σαφρακιάρς: αρρωστίαρης
σίβους: χρώματος γκρι
σκατζούλις: τα μούρα
σκαφδιασμέν': σαν σκάφη
σκιλφό: δυσκέλυφο
σκλουκέρατου: ξυλοκέρατο, χαρούπι
σκουλουμπουδώ: εμποδίζω σκόπιμα
σκουρπίδια: στουμπισμένο βότανο με λάδι, για το διώξιμο του προηξίματος
σκρος: (για φαγητό) χωρίς ζουμί, στεγνό
σκφούνια: τσουράπια
σμαμίδ': σαμιαμίδι
σμούχριγια: σούρουπο
σνικάζου: διακρίνω από μακριά, συμπεραίνω (συν+εικάζω)
σουλότ: απόλυτο σκοτάδι
σουντίζου (ντου): μένω αναποφάσιτος, δειλιάζω να κάνω κάτι
σούσαλα: σκουπίδια
σουσούμ': παρατσούκλι
σόφσι: σοφίζομαι, επινοώ
σπιρτουπάν': πανί ποτισμένο με οινόπνευμα
στλιζουκουπά, στλιζουμαχώ: μυρίζω άσκημα
στραουμάδα: στραβομάρα
στριβάρ': χόρτο σε άγονη περιοχή
στρουμόκουλα: στριμωχτικά, δύσκολα
στρουπαδιά: κατάρα
στυουπαρμένους: παρμένος από στοιχειά, αφηρημένος
συρμιτεύουμι: κινούμαι με μεγάλη δυσκολία, σέρνομαι
σχουδιάζου: παλιώνω από την πολυκαιρία (για ρούχα)
τάκους: ψωμί που ξαναφουρνίστηκε για να γίνει φρυγανιά
τατάρκα: κακοβρασμένα

ταχειά (ντν άλλ'): αύριο (μεθαύριο)
 ταλιαρίζου: πιλατεύω
 τέρμνου: τέρμινο
 τζιροτζιλ': μπίλια
 τιζάχ': το τεζάκι
 τιλατίν: με εντελώς άδεια κοιλιά, πολύ νηστικός
 τίσκαβρά διμένους: σφιχτοδεμένος
 τόι: ακαθόριστη και ακανόνιστη μάζα σε σκοτεινό μέρος
 τριγιόβουλου: τρεις οβολοί, σχεδόν τίποτε
 τρικό: μάλλινη ζακέτα
 τριμές: πατημασιές, τα ίχνη
 τριμίστιργις: μεγάλες ζημιές
 τρουχάλια: χαλάσματα από κτίσμα ή τοίχο που γκρεμίστηκε ολοσχερώς
 τσαμούζκου: αντίθασο (μουλάρι)
 τσαρπίζου: χάνω τα λογικά μου
 τσιλιπής: άκρως επιλεκτικός (στο φαγητό):
 τσιράγαλου: φασαρία, θόρυβος από πολλές φωνές, συνήθως παιδιών που
 παίζουν, και που δεν τις ξεχωρίζεις
 τσισίτ': μια σειρά γνωρίσματα που καθορίζουν ένα είδος
 τσιφνουκούραδου: πολύ τσιγγούνης
 τσουλιάζου: επιθέτω πλουσιοπάροχα ένα γιατροσόφι σε πληγή ή παθιμένο
 μέλος του σώματος
 τσουράκ': τσιράκι, ο κάλφας
 τσουράπ': μάλλινη κάλτσα πλεχτή που φοριέται το χειμώνα
 τφάν': τυφώνας, μεγάλη κακοκαιρία

 υφσάντου: υπεροπτικό, αλαζονικό ύφος
 φκέλ': δικέλι (σκαπτικό εργαλείο)
 φκριγιέμι: αφουγκράζομαι, ακούω προσεκτικά τι λέει κάποιος
 φλαστάδα: τσακιστή πράσινη ελιά
 φουρτιό: ογδόντα με εκατό σκάδες περίπου, ένα πλήρες φόρτωμα σε γάιδα-
 ρο ή μουλάρι

 χαϊνς: τεμπέλης, ανεπρόκοπος
 χαρδαλάδισ, κουπήκαν οι χαρδαλάδισ τ': απόκαμε από το περπάτημα ή τη
 βαριά δουλειά

χασμίσσα: καλούδια

χαλάτ: αποστακτήριο (ρακιού)

χαμουλόγ': οι πρώτες ελιές που πέφτουν

χιπ: γεμάτος μέχρι πάνω

χιρσάδ': χέρσο

χιστέκ': μπλιγούρι

χου (έχει): έχει κάποια σχέση, υποκρύπτει κάτι

χύτς: νεροχύτης

ψακώνουμι: δηλητηριάζομαι

ψταδόσκου: ξεραμένο σύκο, (ψητάδι)

ψουφασλάς: αυτός που καλλιεργεί ψιλοφάσουλα ή του αρέσει πολύ αυτό το φαγητό

ώμουσα: ορκίστηκα

Ο Γερακούδης Ιω. Σωτήρης γεννήθηκε στο Θεολόγο Θάσου το 1948.

Γυμνασιακές σπουδές έκανε στη Θάσο και την Καβάλα. Εφοίτησε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (1974) και πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. (1982).

Πολύ σύντομα διέκοψε την πορεία προς τη δικηγορία και μέχρι σήμερα ασχολείται με εκδόσεις βιβλίων και περιοδικών, διαγράφοντας στη Θεσσαλονίκη, αρχικώς,

μια πολυετή παρουσία μέσα στον εκδοτικό χώρο με βιβλία κυρίως κοινωνικού και οικονομικού περιεχομένου, αλλά και λογοτεχνία και ποίηση.

Από τα ιδρυτικά μέλη του Πολιτιστικού συλλόγου «Χατζηγιώργης» διετέλεσε από το 1978 αρχισυντάκτης του περιοδικού «Κουφόκαστρο» (25 τεύχη). Στα χρόνια 1981-88 εξέδιδε το περιοδικό «Κινηματογραφικά τετράδια» στη Θεσσαλονίκη. Επίσης ήταν υπεύθυνος της έκδοσης της εφημερίδας «ΘΑΣΟΣ» του Συλλόγου Θασίων Θεσσαλονίκης του οποίου υπήρξε και Πρόεδρος.

Ίδρυσε παράλληλα τον εκδοτικό οίκο «Νιραγός» με έδρα τη Θάσο, μία εκδοτική προσπάθεια προβολής και ανάδειξης της ιστορίας και του πολιτισμού της Θάσου.

Από το 1998 παράλληλη με τις εκδοτικές του δραστηριότητες είναι και η απρόσκοπτη έκδοση της δεκαπενθήμερης εφημερίδας της Θάσου «Θασίων γη».

Συνέγραψε το εγχειρίδιο «Ιστορία της Θάσου» (α΄ έκδ. 1986, β΄ έκδ. 2005), «Τα Θασίτικα» *Αχ, γιόκα μ' μι τα ιλλνικούδια σ'...*, 2000, *Πνας άντρα μ' να ζιώσου;*, 2005 και *Μπάριμπα έχουμ' καλάθ'.*, 2007.